

Αυτή η διπλωματική μιλάει για το λαϊμό.
Δεν αποσκοπεί στο να αποδείξει κάτι συγκεκριμένο.
Αφορά όλους αυτούς που έχουν μία μυστικιστική, απόκρυφη σχέση με το λαϊμό τους, όπως εγώ.

*Το κείμενο αυτό δεν είναι το τελικό και θα αντικατασταθεί πριν από την παρουσίαση της διπλωματικής.

Περίληψη

Αυτή η διπλωματική μιλάει για το λαιμό. Δεν αποσκοπεί στο να αποδείξει κάτι συγκεκριμένο. Αφορά όλους αυτούς που έχουν μία μυστικιστική, απόκρυφη σχέση με το λαιμό τους, όπως εγώ.

Λαιμός είναι το μέρος του σώματος ενός ατόμου ή ζώου που συνδέει το κεφάλι με το κυρίως σώμα. Είναι το τμήμα οποιουδήποτε ρούχου που βρίσκεται στην περιοχή γύρω από το λαιμό ή την άκρη του και το τμήμα οποιουδήποτε αντικειμένου στο σημείο που στενεύει και βρίσκεται κοντά στη μία από τις δύο άκρες του.

Ο Αριστοτέλης καθιστά το λαιμό ως όργανο αναγκαίο για όσα ζώα αναπνέουν, εφόσον είναι το μέρος του σώματος που περικλύει τον αγωγό μεταφοράς αέρα από το περιβάλλον στους πνεύμονες. Ανατομικά ο λαιμός συμμετέχει σε κάποιες από τις πιο βασικές λειτουργίες του σώματος, όπως την αιμάτωση του εγκεφάλου, την ομιλία και την πέψη.

Η περιοχή του λαιμού αποτελεί βασικό στοιχείο ομορφιάς και κοσμεύεται με περιδέραια, κρεμαστά και ενδύματα από την αρχαιότητα. Από το 18^ο αιώνα και μετά, οι γιακάδες, τα παπιγιόν, οι γραβάτες και τα μανδύλια λαιμού αποτελούσαν ένδειξη κοινωνικού στάτους και πλούτου.

Κατά καιρούς εμφανίστηκαν αντικείμενα που προορίζονταν για το λαιμό και υποδήλωναν ιδιοκτησία. Δούλοι φορούσαν στο λαιμό τους κολάρα από την εποχή του Σιδήρου μέχρι και τον 18^ο και 19^ο αιώνα στην Αμερική, ενώ κολάρα για το λαιμό συναντούμε επίσης στον σαδομαζοχισμό και την BDSM κοινότητα.

Σημαντικό ρόλο κατέχει ο λαιμός και για την αντίληψή του σώματός μας μέσα στο χώρο δια μέσω της ιδιοδεκτικότητας, εφόσον η πλειοψηφία των ιδιοδεκτών (νευρικοί αποδέκτες) που σχετίζονται με την ισορροπία του κεφαλιού και του σώματος βρίσκονται στην περιοχή του λαιμού.

Αναφορές στο λαιμό συναντούμε επίσης στις φιλοσοφικές συζητήσεις σχετικά με τον προγνωστικό χαρακτήρα των ονείρων και την παραγωγή νοητών εικόνων από τον εγκέφαλο, ενώ αν τελικά στο μέλλον διεξαχθεί η περίφημη μεταμόσχευση κεφαλής, το σημείο τομής και ένωσης του δότη με το δέκτη θα είναι στο σημείο του λαιμού. Χαρακτηριστική είναι και η αναφορά στο λαιμό κατά το τελικό breakdown του Friedrich Nietzsche όπου πέρασε τα χέρια του γύρω από το λαιμό ενός αλόγου και μετά κατέρρευσε.

Οι περισσότερες ψυχοσωματικές διαταραχές από τις κρίσεις πανικού μέχρι τις φωνητικές διαταραχές και την υστερία παρουσιάζουν συμπτώματα που εκφράζονται στην περιοχή του λαιμού, όπως η αίσθηση πνιγμού, προβλήματα στην κατάπωση, αφωνία κλπ.

Στον τομέα της μεταφυσικής και συγκεκριμένα κατά τη γένεσις, αναφορές στο λαιμό συναντούμε στο Συμπόσιο του Πλάτωνα με το μύθο των ημιτόμων του Αριστοφάνη, στον Ιουδαϊσμό και την Παλαιά διαθήκη με τον όρο «νέφες» που συναντάται πάνω από 700 φορές και η αρχική της σημασία ήταν «λαιμός», καθώς και σε πολλά πλάσματα της αρχαίας ελληνικής μυθολογίας.

Τέλος, μιλώντας για το θάνατο, συναντούμε το λαιμό στον πνιγμό, την ασφυξία, τον στραγγαλισμό, καθώς και τη θανατική ποινή δια απαγχονισμού και αποκεφαλισμού.

Το δεύτερο μέρος της εργασίας αυτής είναι προϊόν μυθοπλασίας και αφορά τη ζωή του Λαιμού. Ο Λαιμός ήταν γιος της Σελήνης, απόκομμα ολόκληρου αρσενικού που διχοτομήθηκε από το Δία μαζί με όλα τα υπόλοιπα ανδρόγυνα. Τον ονόμασαν Λαιμό γιατί του κρέμονταν ένα κομμάτι δέρματος κάτω από το σαγόνι του, στο ύψος του φάρυγγα, στο οποίο όφειλε όλες τις συμφορές και την αθανασία του. Πέρασε τη ζωή του αναζητώντας το άλλο του μισό σε όλο τον κόσμο, ενώ έμεινε γνωστός ως ο άνθρωπος με τον μόνιμα καλυμμένο λαιμό. Ο Λαιμός έβαζε διάφορους τεχνήτες να φτιάχνουν κολάρα και γιακάδες για να προσφέρει σαν δώρο στο άλλο του μισό σε περίπτωση που το συναντούσε.

Abstract

This thesis talks about the neck. It doesn't aim to prove anything in particular. It concerns those who have a mysterious and occult relationship with their neck, like me.

Neck is the part of the body of a human or animal that connects the head with the main body. It's the part of a garment that lies under the neck and the narrow part of any object located near either of its edges.

Aristotle names the neck as the necessary organ to every animal that can breathe, being the part of the body that encloses the «tube» which transfers air from the environment to the lungs. In anatomy, neck takes part in some of the most important functions of the body, like the perfusion of the brain, speech and digestion.

The area of the neck is considered a particular element of beauty and is adorned with necklaces, pendants and garments since ancient times. Collars, bow ties, neckties and neckbands became an indicator of wealth and social status since the 18th century.

There have been a number of items made for the neck, suggesting property over the years. Slavery collars can be found since the Iron Age up until the 19th century in USA. There are also neck collars related to sadomasochism and the BDSM community.

Neck plays a significant part in our body perception in space through proprioception. The majority of the proprioceptors (neural recipients) of our body is located in the area of the neck and is associated with the head and body balance.

We can also find neck in philosophical discussions regarding the precognitive character of dreams and the production and nature of the mental images (the imagery debate), while if the ambiguous head transplant becomes real, the point of intersection and unity for the donor and the recipient will be the neck. Interestingly, during Nietzsche's last mental breakdown, he threw his arms around a horse's neck collapsed and never returned to full sanity.

Most psychosomatic disorders like panic attacks; voice disorders and hysteria exhibit symptoms related to the neck, like suffocation, swallowing problems, speechlessness etc.

In genesis, from a metaphysical point of view, we find reports of the neck in Plato's Symposium and Aristophanes' myth; in Judaism and the Old Testament with the word "nephes" (we find it more than 700 times) that its first meaning was neck, as long as in many creatures of the ancient Greek mythology.

Concluding, regarding death, we find neck in suffocation, asphyxia, strangulation and the death sentences of hanging or decapitation. The word capital punishment also derives from the word capitus, which means neck in Latin.

The second part of this theses (fiction) talks about the life of Laimos. Laimos was the son of Moon and the half section of a whole male that was divided in two by Zeus, along with the other Androgena. They named him Laimos (Greek word for neck) because of a piece of flesh that was hanging by his neck, to which he owed all his misfortune and immortality. He lived his life in search of his other half throughout the world and he remained known as the man who always had his neck covered. Laimos made various artisans make him collars and neckbands as a gift for his other half in case he found him somewhere.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- **Ετυμολογική ανάλυση**
  - i. Μετάφραση
  - ii. Η αγγλική λέξη neck
- **Σημασίες του όρου σε διάφορους τομείς**
  - i. Αγγλικές μεταφράσεις
  - **Εκφράσεις**
    - i. Ελληνικά
    - ii. Αγγλικά
    - iii. Ο βαρομετρικός λαιμός

Ο ΛΑΙΜΟΣ ΩΣ ΑΓΩΓΟΣ

- **Αριστοτέλης, Περί ζώων μορίων**
  - i. Από το ότι στο διότι
  - ii. Ο λαιμός (αυχένας)
- **Ανατομική ανάλυση**
  - Ο αυχένας
    - i. Οι μύες του αυχένα
  - Η τραχεία
  - Ο λάρυγγας
  - Οι φωνητικές χορδές
    - i. Η φωνή
  - Ο θυρεοειδής αδένας
  - Ο φάρυγγας
  - Η καρωτίδα
    - i. Το δάγκωμα του βαμπίρ
    - ii. Η νυχτερίδα – βαμπίρ
  - Το μήλο του Αδάμ
  - Η επιγλωττίδα
  - Καρκινώματα
- **Ζώα**

ΟΜΟΡΦΙΑ

- **Κόσμημα και ένδυμα | κοινωνικό στάτους – ταυτότητα**
  - **Περιδέραιο**
    - i. Μεταλλικοί δακτύλιοι λαιμού (Neck rings | Torcs – Collars – Coils)
    - ii. Οι γυναίκες Kayan Lahwi
    - iii. Οι ορειχάλκινες σπείρες
    - iv. Περιδέραια διάφορων πολιτισμών
      - Kundan
      - Kanthi mala
      - Gold lunula
      - Grotulja
      - Mangala sutra
      - Tengura

- Η αλυσίδα Whitecleuch
- Lei
- Το περιδέραιο της Αρμονίας
- v. Το περιδέραιο ως κατοχύρωση ομορφιάς στην ελληνική μυθολογία
  - Η γέννηση της Πανδώρας
  - Η γέννηση της Αφροδίτης
- vi. Τα σύγχρονα περιδέραια και τα είδη τους
- vii. Διάσημα διαμαντένια κολιέ
  - Η υπόθεση του Διαμαντένιου Κολιέ (Affair of the Diamond Necklace)
  - Το διαμαντένιο κολιέ Comtesse de Vendome
  - Το διαμάντι Paragon (paragon diamond)
- viii. Αλυσίδες κοσμημάτων
- **Κρεμαστό (Pendant)**
  - i. Φυλαχτό τσιμαρούτα (Cimaruta)
  - ii. Φυλαχτό lunula
  - iii. Ιάσπης
  - iv. Jesus piece
  - v. Το κρεμαστό lavalier
  - vi. Το κρεμαστό lamen
  - vii. Το pectoral της Αρχαίας Αιγύπτου
  - viii. Ζορζέτα από κοχύλια
  - ix. Αμερικανική στρατιωτική ταυτότητα
- **Γιακάς (collar)**
  - i. Ορολογία
  - ii. Είδη γιακάδων
  - iii. Κούμπωμα
  - iv. Περαιτέρω σημασίες
  - v. Αναγεννησιακοί γιακάδες
  - vi. Παραλλαγές του τυπικού αναγεννησιακού γιακά
    - Falling collar
    - Ο γιακάς Reticella
    - Neck wisk
    - Ελισαβετιανός γιακάς
  - vii. Στηρίξεις των αναγεννησιακών και κλασικών γιακάδων
    - Supportasse
    - Καρφίτσα για το γιακά (collar pin)
  - viii. Διάφοροι τύποι γιακάδων
    - Ο γιακάς Usekh
    - Ο φτερωτός γιακάς (Winged collar)
    - Ο γιακάς τύπου κολάρο (Band collar)
    - Ο γιακάς των κληρικών (Clerical collar)
    - Ο γιακάς του Πήτερ Παν (Peter Pan collar)
    - Πετραχήλι
    - Ο γιακάς τύπου πετραχήλι (Bands)
    - Κλασικό πουκάμισο (dress shirt)
    - Livery collar ή chain of office
    - Το ρεβέρ (Revers)
    - Το πέτο

- Το οδοντωτό πέτο (notched lapel)
- Το μυτερό πέτο (Peaked lapel)
- Το καμπυλωτό πέτα (shawl lapel)

ix. Η λαιμόκοψη

- Ρολο
- Λαιμόκοψη τύπου κόσμημα (Jewel neckline)
- Λαιμόκοψη τύπου U (Scoop neck)
- Λαιμόκοψη τύπου V (V-neck)
- Τετράγωνη λαιμόκοψη (Square neck)
- Βαθιά λαιμόκοψη (Deep or plunging neck)
- Λαιμόκοψη τύπου χαμόγελο (Boat neck)
- Λαιμόκοψη κάτω από τους ώμους (Off-the-shoulder)
- Λαιμόκοψη ενός ώμου (One-shoulder neckline)
- Λαιμόκοψη τύπου Halter (Halter necklines)
- Λαιμόκοψη τύπου καρδιά (Sweetheart neckline)
- Λαιμόκοψη με τρύπα (Keyhole neckline)
- Λαιμόκοψη τύπου άμφιο (Surplice neckline)
- Το ντεκολτέ (Décolletage)

• Γραβάτες (Ties)

- Η γκραβάτα (Cravat)
- Το παπιγιόν (Bow tie)
  - Παπιγιόν σε εταιρικά λογότυπα
  - Αρχιτέκτονες που συνήθιζαν να φορούν παπιγιόν
- Η γραβάτα (Necktie)
  - Η γραβάτα Άσκοτ (Ascot tie)
  - Η γραβάτα Κίπερ (Kipper tie)

• Μανδύλια λαιμού

- Φουλάρι (Neckerchief)
- Κασκόλ (Scarf)
- Fichu
- Neck gaiter
- Pussy bow
- Lanyard

• Nape piercing

- Προστασία

• Πανοπλίες

- Ζορζέτα

- Ιαπωνική αισθητική

• Iki : Ραφιναρισμένο στυλ

- Η νεγροσύνη ως αισθητική (Negritude)
- Ο θάνατος της Ισιδώρας Ντάνκαν

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

- Δουλεία

- Αρχαιότητα και Μεσαίωνα
  - Αμερική
- Το κολάρο του σκλάβου
    - Προ-ρωμαϊκή εποχή
    - Slave collars

- iii. Νομοθεσία σε σχέση με τη χρήση κολάρων στους σκλάβους
- iv. “Maroon”. Ο σκλάβος φυγάς
- **Ο Σαδισμός και ο Μαρκήσιος ντε Σαντ**
  - **Σαδισμός**
    - i. Ο μαρκήσιος ντε Σαντ
    - ii. Ο λαιμός στα έργα του Μαρκήσιου ντε Σαντ
  - **Το κολάρο του υποτακτικού της BDSM κοινότητας**
    - i. Είδη ή μορφές κολάρων ανάλογα με το είδος της σχέσης κυρίαρχου με υποτακτικό
    - ii. Εθιμοτυπία (Etiquette)
    - iii. Κολάρο ακινησίας (Posture collar)
    - iv. Ο κορσές – κολάρο (Neck corset)
    - v. Αναπαραστάσεις | Bernard Montorgueil

ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

- **Ιδιοδεκτικότητα (proprioception)**
  - i. Το κολάρο λαιμού – χεριών
  - ii. Το κολάρο του Ian Waterman
- **Philosophy of dreaming**
- **Imagery and imagination**
- **Μεταμόσχευση κεφαλής – σώματος**
- **Ασώματος κεφαλή**
- **Ψυχοσωματικές διαταραχές**
  - **Κρίσεις πανικού – Αγχωτική νεύρωση**
    - i. Κρίση πανικού
    - ii. Συμπτώματα
    - iii. Τι συμβαίνει στο σώμα
  - **Φωνητικές διαταραχές**
    - i. Τα είδη των φωνητικών διαταραχών
    - ii. Βραχνή φωνή
    - iii. Αφωνία, δυσφωνία και φωνασθένεια
    - iv. Από τι επηρεάζεται η φωνή
  - **Υστερία**
- **Το τελικό breakdown του Friedrich Nietzsche**
  - i. Το κολάρο του Nietzsche

ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ

- **Γένεσις**
  - **Τα ημίτομα | Συμπόσιο**
  - **Ελληνική μυθολογία**
    - i. Η γέννηση του Πήγασου
  - **Ιουδαϊσμός | Νέφες**
- **Φόβος**
  - **Υβρίδια της Ελληνικής μυθολογίας**
  - **Πλάσματα με πολλούς λαιμούς**
- **Ralph Waldo Emerson**

ΘΑΝΑΤΟΣ

- **Πνιγμός**
  - **Στραγγαλισμός**
    - i. Αυτοερωτική ασφυξία

- Θανατική ποινή
    - Απαγχωνισμός
    - Αποκεφαλισμός
    - Γκιλοτίνα
    - Γερμανική λαιμητόμος
  - Ελληνική μυθολογία
    - i. Τυφωέας και λιοντάρι της Νεμέας
-

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΛΑΙΜΟΥ

Ο ΛΑΙΜΟΣ (Γένεσις – σήμερα) | Σύντομη αναφορά στο χρονικό της ζωής του Λαιμού

ΤΟ ΣΗΜΑΔΙ ΤΟΥ ΛΑΙΜΟΥ | Το σημάδι που του χάρισε την αθανασία

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΑ ΑΠΟΜΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ |

- «Ο γιακάς του ημίτομου»
- «Το κολάρο *Kayan Lahwi*»
- «Ο γιακάς *kingii*»
- «Ο διπλός γιακάς»
- «Το κολάρο των εραστών»
- «Το κολάρο λαιμού – χεριών»
- «Το κολάρο του *Ian Waterman*»
- «Το κολάρο του *Nietzsche*»

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Λαιμός. Ουσιαστικό, στα αρχαία ελληνικά η λέξη ταυτίζονταν με τη σημερινή. Η ετυμολογία της είναι αβέβαιη, πιθανά όμως να προέρχεται από τη λέξη λαίμα, δηλαδή βυθός, χάσμα. Χρησιμοποιείται και ως επίθετο όπου σημαίνει θρασύς.

Μετάφραση:

- Το μέρος του σώματος ενός ατόμου ή ζώου που συνδέει το κεφάλι με το κυρίως σώμα.
- Το τμήμα οποιουδήποτε ρούχου που βρίσκεται στην περιοχή γύρω από το λαιμό ή την άκρη του.
- Το τμήμα οποιουδήποτε αντικειμένου στο σημείο που στενεύει και βρίσκεται κοντά στη μία από τις δύο άκρες του.

Η αγγλική λέξη neck

Η αγγλική λέξη neck (=λαιμός) αποτελεί μετεξέλιξη της πρωτο-αγγλικής λέξης hnecca, η οποία προέρχεται από την πρωτο-γερμανική λέξη hnakko που έχει τις ρίζες της στις πρωτο-ινδοευρωπαϊκές λέξεις knog- και kneg (=το πίσω μέρος της κεφαλής, ο λαιμός).

[*wiktionary.org](http://www.wiktionary.org)

- ΣΗΜΑΣΙΕΣ ΤΟΥ ΟΡΟΥ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

1. Ανατομία: Το μέρος του σώματος ενός οργανισμού που ενώνει το κεφάλι με το υπόλοιπο σώμα ή ένα συγκεκριμένο τμήμα ενός οργάνου (π.χ: ο τράχηλος της μήτρας)
2. Ενδυση και μόδα: Το μέρος του ενδύματος που βρίσκεται γύρω ή κοντά στο λαιμό
3. Οτιδήποτε παρουσιάζει ομοιότητες σε σχέση με το σχήμα ή τη θέση του λαιμού (π.χ: ο λαιμός ενός μπουκαλιού)
4. Γεωγραφία: Ένα στενό ή επιμήκες τμήμα ξηράς (π.χ: χερσόνησος ή ισθμός) ή θάλασσας (π.χ: κανάλι)
5. Μουσική: Το τμήμα ενός τσέλο ή βιολού, κλπ, που προεξέχει από το κύριο σώμα του, εκτείνεται ως τα κλειδιά και στηρίζει την ταστιέρα.
6. Γεωλογία: Ένα συμπαγές μπλοκ λάβας από τον κρατήρα ενός υφαιστείου που αποκαλύπτεται μετά την διάβρωση των γύρω πετρωμάτων.
7. Βοτανολογία: το ανώτερο, σωληνοειδές τμήμα του αρχηγόνιου του βρύου, της φτέρας κλπ.
8. Ιπποδρομία: Το συνολικό μήκος του κεφαλιού και λαιμού ενός αλόγου ως μονάδα μέτρησης προβαδίσματος σε έναν αγώνα.
9. Αρχιτεκτονική: Το τμήμα που βρίσκεται ανάμεσα στον έχινο και το κυρίο μέρος ενός κίονα δωρικού ρυθμού.

Αγγλικές μεταφράσεις

1. Ανεπίσημο – μικρή ποσότητα, απόσταση, ή περιθώριο – “He is always a neck ahead in new techniques” (= Πάντα προηγείται στις νέες τεχνικές)
2. Ανεπίσημο – έπαρση, θράσος – “He had the neck to ask for a rise” (= Είχε το θράσος να ζητήσει αύξηση)
3. Ρήμα – Φιλώ και αγκαλιάζω κάποιον με πάθος
4. Ρήμα – Ανεπίσημο – Πίνω, καταπίνω

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ

Ελληνικά

1. «Είναι χωμένος μέχρι το λαιμό» | Έχω μπλέξει
2. «Πήρε το κρίμα στο λαιμό του» | Ανέλαβε το φταίξιμο
3. «Στο λαιμό να σου κάτσει» | Να μην το απολαύσεις
4. «Τον πήρα στο λαιμό μου» | Εξαιτίας μου του συνέβει κάτι κακό
5. «Του 'βαλε το μαχαίρι στο λαιμό» | Τον στρίμωξε
6. «Κόψε το λαιμό σου» | Κάνε ό,τι μπορείς

*<http://www.gnomikologikon.gr>

Αγγλικά

1. Ανεπίσημο – break one's neck (= καταβάλω υπερβολική προσπάθεια)
2. Ανεπίσημο (Ιρλανδικά και Σκοτζέζικα) – by the neck (= σερβίρω τη μπύρα χωρίς αφρό)
3. Ανεπίσημο – get it in the neck (= τιμωρούμαι σκληρά)
4. Neck and neck (= απόλυτη ισοπαλία σε ένα αγώνα ή διαγωνισμό)
5. Ανεπίσημο – neck of the woods (= συγκεκριμένη περιοχή, πχ ενός δάσους)
6. Risk one's neck (= παίρνω μεγάλο ρίσκο)
7. Ανεπίσημο – save one's or someone's neck (= ξεφεύγω ή βοηθώ κάποιον να ξεφύγει από μία δύσκολη κατάσταση)
8. Ανεπίσημο – stick one's neck out (= ορθώνομαι, αντιδρώ λέγοντας τη γνώμη μου)
9. Ανεπίσημο – a millstone around/about your neck / an albatross around your neck (= πρόβλημα ή ευθύνη που σε εμποδίζει να εξελιχθείς)
10. Ανεπίσημο – be a pain in the neck (= είμαι πολύ ενοχλητικός)
11. Ανεπίσημο – be dead from the neck up (= είμαι πολύ χαζός)
12. Ανεπίσημο – be up to neck in something (= είμαι πολύ απασχολημένος με κάτι, είμαι πολύ μπλεγμένος σε κάτι)
13. Ανεπίσημο – breathe down someone's neck (= παρακολουθώ κάποιον στενά, τελειώνει κάποια προθεσμία)
14. Ανεπίσημο – I'll wring your neck! (= Θα σου σπάσω το λαιμό!)
15. Ανεπίσημο – put one's neck on the line (= παίρνω μεγάλο ρίσκο)
16. Save somebody's neck (= αποτρέπω από το να συμβεί κάτι κακό σε κάποιον)
17. Ανεπίσημο – shot in the neck (= πίνω σκέτο ουίσκο, είμαι μεθυσμένος)
18. Turtle-neck (=μπλούζα με λαιμόκοψη ζιβάγκο)
19. A yoke around someone's neck (= ένα μεγάλο βάρος/ευθύνη σε κάποιον)

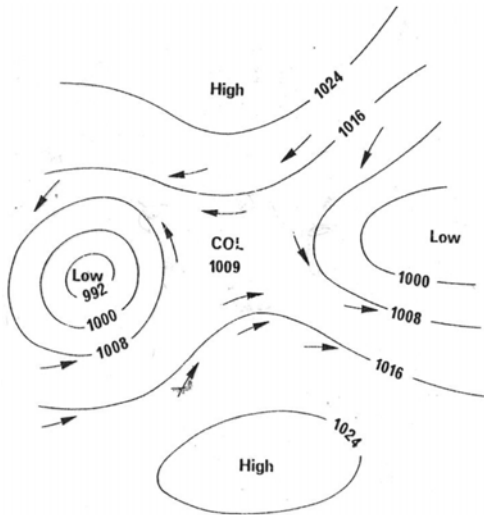
*Wikipedia.com, Cambridge Idioms Dictionary, McGraw-Hill's Dictionary of American Slang and Colloquial Expressions, McGraw-Hill Dictionary of American Idioms and Phrasal Verbs, The American Heritage® Dictionary of Idioms by Christine Ammer, American Heritage® Dictionary of the English Language, Fifth Edition. Copyright © 2011 by Houghton Mifflin, Collins English Dictionary – Complete and Unabridged ©

Ο βαρομετρικός λαιμός

Ο βαρομετρικός λαιμός (Col) είναι ένας τύπος ισοβαρών καμπυλών (isobars) που συναντούμε σε ένα χάρτη επιφάνειας. Οι ατμοσφαιρικές πιέσεις που μετρούνται σε κάθε μετεωρολογικό σταθμό, ανάγονται στη μέση στάθμη θαλάσσης και σημειώνονται στους χάρτες επιφάνειας (surface analysis charts). Η νέα αυτή τιμή της βαρομετρικής πίεσης, που έχει αναχθεί στη μέση στάθμη θαλάσσης σύμφωνα με την πραγματική κατάσταση της ατμόσφαιρας, ονομάζεται QFF. Οι γραμμές που ενώνουν τους τόπους με το ίδιο QFF σε ένα χάρτη επιφάνειας, ονομάζονται ισοβαρείς καμπύλες (isobars).

Άλλοι τύποι ισοβαρών καμπυλών είναι το βαρομετρικό χαμηλό ή ύφεση, ο αντικυκλώνας ή υψηλό, η δευτερεύουσα ύφεση, ο βαρομετρικός θύλακας, η βαρομετρική σφήνα, οι ευθείες ισοβαρείς. Ο βαρομετρικός λαιμός είναι ουσιαστικά η περιοχή ανάμεσα σε δύο υφέσεις και δύο αντικυκλώνες, που έχουν διαταχθεί

σταυρωτά. Συνδέεται με ασθενείς μεταβλητούς ανέμους και πολλές φορές συνοδεύεται από αστραπές εξαιτίας γειτονικών βαρομετρικών χαμηλών και κάποιες φορές το χειμώνα από ομίχλη ή αχλύδα (αραιή ομίχλη- mist). Ο άνεμος, όπως διαπιστώνεται από το παρακάτω σχήμα είναι μεταβλητος (παριστάνεται με τα βέλη). Η ατμοσφαιρική πίεση στην παραπάνω περιοχή παρουσιάζει επίσης μεταβλητότητα.

Βαρομετρικός λαιμός (Coi)

*Ελληνική ιστιοπλοϊκή ομοσπονδία <http://www.eio.gr>

Ο ΛΑΙΜΟΣ ΩΣ ΑΓΩΓΟΣ

- ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ | ΠΕΡΙ ΖΩΩΝ ΜΟΡΙΩΝ

Από το ότι στο διότι

Για τον Αριστοτέλη, η ιστορία (στην προκειμένη περίπτωση η επιστημονική οργάνωση των πληροφοριών για τα ζώα) υπηρετεί τον σκοπό της αιτιολόγησης και η επεξήγηση, αναφερόμενη στο σκοπό και τη λειτουργία, είναι η πρωταρχική μορφή αιτιολόγησης.

Στο Περι ζώων μορίων (βιβλία II – IV), ο Αριστοτέλης προσπαθεί να αναπτύξει μία αιτιακή ανάλυση και κατανόηση σχετικά με το είδος των πληροφοριών για τα ομοιογενή και ανομοιογενή μέρη των ζώων που βρίσκονται οργανωμένες στο Περι τα ζώα Ιστορίαι (βιβλία I – IV). Ξεκινάει (Περί ζώων μορίων II, κεφ 1 – 2) με μία προσεκτική και σύνθετη ανάλυση για της αιτιακές σχέσεις των ομοιογενών και ανομοιογενών μερών (η συγκεκριμένη διάκριση είναι η αντίστοιχη αυτής μεταξύ των ιστών και των οργάνων), τονίζοντας την τελεολογική προτεραιότητα του οργανισμού σαν ολότητα σε σχέση με τα μέρη που τον αποτελούν, και εντός των μερών την προτεραιότητα των ανομοιομορφων (όργανα) σε σχέση με τα ομοιόμορφα (ιστοί). Στη συνέχεια, στο βιβλίο II αναλύει τα ομοιόμορφα μέρη, ξεκινώντας με το γεγονός ότι όλα τα υπόλοιπα «τρέφονται» από αυτά, δηλαδή το αίμα και καταλήγει στη σάρκα, τα οστά, τα νύχια, τα κέρατα κλπ. Στο βιβλίο II κεφ 10 έως και το βιβλίο III κεφ 3, ο Αριστοτέλης αναφέρει τα εξωτερικά μέρη των θερμόαιμων και ψυχροάιμων ζώων που σχετίζονται με το κεφάλι. Όταν φτάνει στο λαιμό (αυχένα) στρέφεται στα εσωτερικά μέρη, και από το βιβλίο III κεφ 3 έως το βιβλίο IV κεφ 3 αναφέρεται στα «σπλάχνα» τους. Στα επόμενα κεφάλαια αναφέρεται στα οστρακοειδή, στη συνέχεια επιστρέφει στα εξωτερικά μέρη των ζώων που σχετίζονται με τον κορμό και τα άκρα και καταλήγει αναφέροντας τα αμφίβια.

Ο λαιμός (αυχένας)

Ως προς το λαιμό (αυχένα), ο Αριστοτέλης αναφέρει (βιβλίο III, κεφ 3): (ελεύθερη μετάφραση)
Δεν έχουν όλα τα ζώα αυχένα, αλλά μόνο αυτά που έχουν μέρη για χάρη των οποίων υπάρχει εκ φύσης ο αυχένας. Τα μέρη αυτά είναι ο φάρυγγας και ο αποκαλούμενος οισοφάγος. Ο μιν φάρυγγας υπάρχει εκ φύσης λόγω της αναπνοής· διότι μέσω αυτού τα ζώα εισάγουν και εξαγουν τον αέρα κατά την εισπνοή και την εκπνοή. Αυτός είναι ο λόγος που τα ζώα που δεν έχουν πνεύμονα δεν έχουν λαιμό, όπως το είδος των ψαριών. Ο οισοφάγος είναι το μέρος από το οποίο η τροφή οδεύει προς την κοιλιά· γι'αυτό και τα ζώα χωρίς λαιμό προδήλως δεν έχουν οισοφάγο. Αλλά δεν είναι αναγκαίο να έχουν οισοφάγο για χάρη της τροφής· διότι δεν παρασκευάζει τίποτα προς αυτή. Κι επιπλέον, είναι πιθανό για την κοιλιά να είναι τοποθετημένη ακριβώς μετά τη θέση του στόματος, ενώ για τον πνεύμονα είναι αδύνατο. Γι'αυτό εκεί πρέπει αρχικά να βρίσκεται κάτι κοινό όπως ο αγωγός, ο οποίος μετά διχοτομείται και από τον οποίο ο αέρας χωρίζεται σε δύο περάσματα. Με αυτόν τον τρόπο ο πνεύμονας μπορεί να καταφέρει την εισπνοή και την εκπνοή με το βέλτιστο τρόπο. Έτσι, στη συνέχεια, το όργανο που συνδέεται με την αναπνοή έχει μήκος λόγω αναγκαιότητας· επομένως είναι απαραίτητο εκεί να υπάρχει ο οισοφάγος ανάμεσα στο στόμα και το στομάχι. Ο οισοφάγος είναι σαρκώδης, με ελικοειδής ελαστικότητα – ελικοειδής ώστε να μπορεί να διασταλεί όταν το φαγητό καταπίνεται, κι επιπλέον σαρκώδες ώστε να είναι μαλακό υποχωρητικό ώστε να μην βλέπτεται όταν γδέρνεται από το φαγητό που πάει προς τα κάτω.

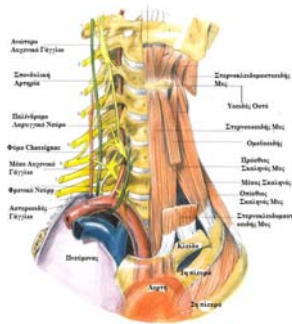
*Αριστοτέλης, Περὶ ζῴων μορίων, βιβλίο III, κεφάλαιο 3

Στο παραπάνω απόσπασμα ο σκοπός είναι η εξήγηση. Τα μέρη του σώματος είναι παρόντα κι έχουν ένα συγκεκριμένο χαρακτήρα κυρίως λόγω της αναγκαιότητας που τους υποβάλλεται από τις λειτουργικές απαιτήσεις του ίδιου του οργανισμού. Οι περισσότερες επεξηγήσεις προσδιορίζουν την λειτουργία για χάρη της οποίας τα μέρη είναι παρόντα, ακόμα και το υλικό τους (σαρκώδες και ελαστικό) επεξηγείται με βάση τη λειτουργία. Ως προς τις λειτουργίες τους, η κάθε λειτουργία υπάρχει για χάρη μιας άλλης πιο βασικής. Το μέρος του σώματος που εκτελεί μια υποδεέστερη λειτουργία υπάρχει για χάρη του μέρους που εκτελεί μια πιο σημαντική. Η εισπνοή και η εκπνοή γίνονται για χάρη της αναπνοής (η οποία ψύχει το αίμα). Ο φάρυγγας υπάρχει για να μεταφέρει αέρα από και προς τον πνεύμονα, ενώ ο λαιμός (αυχένας) υπάρχει για να προστατεύει το φάρυγγα.

*Aristotle's biology, James Lennox, Stanford Encyclopedia of Philosophy, First published Wed Feb 15, 2006; substantive revision Wed Jul 27, 2011

- ANATOMΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο λαιμός ή τράχηλος στην ανατομία, ξεκινάει μπροστά από την επιγλωττίδα και πίσω από τον πρώτο αυχενικό σπόνδυλο. Το κατώτερο σημείο του οριοθετείται από τον στερνοκλειδομαστοειδή μυ. Τα μέρη από τα οποία αποτελείται ο λαιμός συμμετέχουν σε διάφορες, σημαντικές λειτουργίες του σώματος, όπως η στήριξη του κεφαλιού και η κίνηση των χεριών από τον αυχένα· η μεταφορά του αέρα που εισπνέουμε προς τους πνεύμονες από την τραχεία, το λάρυγγα και το φάρυγγα· η ομιλία μέσω της παραγωγής της φωνής από της φωνητικές χορδές· η έναρξη της πέψης και η μεταφορά της τροφής στο στομάχι από τον οισοφάγο· η αιμάτωση του εγκεφάλου από την καρωτίδα· η αποφυγή του πνιγμού κατά την κατάποση από την επιγλωττίδα· η έκκριση ορμονών για το μεταβολισμό όλων των ιστών από το θυρεοειδή αδένα.

Ο ΑΥΧΕΝΑΣ

Ο αυχένας (ή αλλιώς σβέρκος) είναι άνω τμήμα της σπονδυλικής στήλης. Αποτελεί διάταξη επτά διαδοχικών οστών, των αυχενικών σπονδύλων και στηρίζει το κρανίο.

Οι Μύες του αυχένα

Στους μύες που βρίσκονται στον αυχένα οφείλονται η στήριξη του κεφαλιού, η στήριξη και κίνηση των βραχιόνων, καθώς και η θέση και κίνηση της ωμοπλάτης.

Συγκεκριμένα:

- Υπερακάνθιος μυς | Απαγωγή βραχίονα.
- Υπακάνθιος μυς | Στρέφει προς τα μέσα το βραχίονα, σταθεροποιεί τη γληνοβραχιόνια άρθρωση μαζί με άλλους στροφείς.
- Υποπλάτιος | Στρέφει προς τα μέσα το βραχίονα και προσάγει το βραχίονα.
- Ελάσσων στρογγύλος | Στρέφει προς τα έξω τον βραχίονα, συγκρατεί την κεφαλή, προσάγει και στρέφει προς τα έσω τον βραχίονα.
- Μείζων στρογγύλος | Στρέφει προς τα έξω τον βραχίονα, συγκρατεί την κεφαλή, προσάγει και στρέφει προς τα έσω τον βραχίονα.
- Μείζων ρομβοειδής | Στρέφει προς τα μέσα το βραχίονα.
- Ελάσσων ρομβοειδής | Επαναφέρει την ωμοπλάτη και την στρέφει προς τα έσω.
- Πρόσθιος οδοντωτός | Σταθεροποιεί την ωμοπλάτη, απάγει το βραχιόνιο, βοηθά την έξω στροφή της ωμοπλάτης.

Η ΤΡΑΧΕΙΑ

Η τραχεία είναι όργανο του αναπνευστικού συστήματος και αποτελεί συνέχεια του λάρυγγα. Αποτελείται από χόνδρινους δακτύλιους και συνδετικό ιστό. Οι χόνδρινοι δακτύλιοι την βοηθούν να παραμένει πάντα ανοικτή, ώστε να περνά ο αέρας. Οι χόνδροι της τραχείας έχουν σχήμα μικρού κρίκου. διευκολύνοντας τη διεύρυνση του οισοφάγου, όταν περνούν οι τροφές απ' αυτόν. Η βλέννα που παράγεται από το βλεννογόνο της τραχείας συγκρατεί μικρόβια και σκόνη, ενώ η κίνηση των βλεφαρίδων τα σπρώχνει προς τα πάνω στο πίσω μέρος της στοματικής κοιλότητας, με σκοπό να αποβληθούν. Η τραχεία, πριν την είσοδο της στους πνεύμονες, διακλαδώνεται στους 2 βρόγχους.

* <http://el.wikipedia.org>

Ο ΛΑΡΥΓΓΑΣ

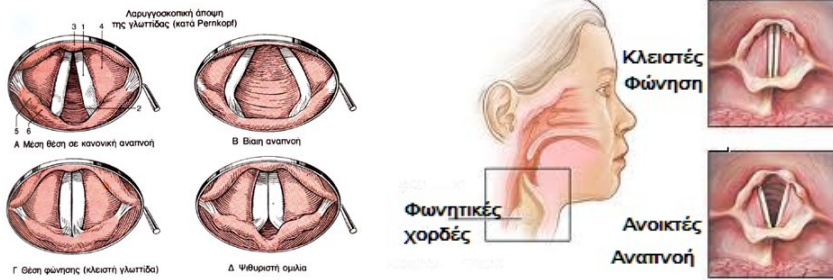
Ο λάρυγγας είναι επίσης όργανο του αναπνευστικού συστήματος και αποτελεί συνέχεια του φάρυγγα. Χρησιμεύει στην αναπνοή και την ομιλία, αφού φέρει τις φωνητικές χορδές στις οποίες παράγεται η φωνή. Ο εκπνεόμενος αέρας τις θέτει σε παλμική κίνηση και παράγεται ήχος. Ο λάρυγγας στηρίζεται στο σαγόνη, ενώ συνέχεια του, αποτελεί η τραχεία. Οι βασικές λειτουργίες του, εκτός από την παραγωγή της φωνής, είναι ο έλεγχος της ροής του αέρα κατά την αναπνοή και η προστασία των αεραγωγών.

ΟΙ ΦΩΝΗΤΙΚΕΣ ΧΟΡΔΕΣ

Οι φωνητικές πτυχές, ή αλλιώς φωνητικές χορδές, βρίσκονται στο κέντρο του λάρυγγα και αποτελούν το πιο σημαντικό του μέρος. Η δόνηση των φωνητικών χορδών καθορίζει την αρχική ποιότητα της φωνής. Οι φωνητικές χορδές δημιουργούνται από δύο πτυχές μυϊκού ιστού σχήματος "V", και ενώνονται διαγώνια με το λάρυγγα. Το μπροστινό τους μέρος βρίσκεται χαμηλότερα από το πίσω, το οποίο στηρίζεται στο τοίχωμα του

λάρυγγα. Το πίσω μέρος των χορδών, για να δημιουργήσει ηχητική δόνηση, ανοιγοκλείνει από 100 έως 500 φορές το δευτερόλεπτο (ανάλογα με τον τόνο) καθώς περνάει ο εκπνεόμενος αέρας.

Η φωνή

Η φωνή παράγεται στις φωνητικές χορδές, ενώ η ομιλία διαμορφώνεται στη στοματική κοιλότητα με τη βοήθεια της γλώσσας, των δοντιών και των χειλιών. Οι αλλαγές της φωνής σε ένταση και ύψος διαμορφώνουν την ατομική εικόνα της ομιλίας του κάθε ατόμου. Το ύψος της φωνής καθορίζεται από τη συχνότητα των ταλαντώσεων των φωνητικών χορδών. Η συχνότητα έχει άμεση εξάρτηση από το μήκος, το πάχος και την ένταση των χορδών. Όσο μεγαλύτερο μήκος και πάχος και όσο λιγότερο τεντωμένες είναι οι χορδές, τόσο χαμηλότερα ακούγεται η φωνή και αντίστροφα. Η δύναμη της φωνής εξαρτάται από την πίεση της εκπνοής κατά τη στιγμή της ομιλίας. Η χροιά της φωνής προσδιορίζεται από τον βασικό τόνο, που δίνεται από τη φωνητική μηχανή, σε συνδυασμό με την αρμονία. Η χροιά εξαρτάται από τις ιδιαιτερότητες της δομής του λάρυγγα και των αντηχητικών κενών ή χώρων. Η διαπασών στην ομιλία περιλαμβάνει 4-5 τόνους, ενώ στο τραγούδι διευρύνεται στις 2 περίπου οκτάβες.

ΘΥΡΕΟΕΙΔΗΣ ΑΔΕΝΑΣ

Ο θυρεοειδής αδένας είναι ο μεγαλύτερος ενδοκρινής αδένας του ανθρώπινου σώματος. Βρίσκεται στο μπροστινό μέρος του λαιμού, ζυγίζει περίπου 20 γραμμάρια και αποτελείται από 2 λοβούς, το δεξίο και τον αριστερό. Ο θυρεοειδής αδένας παράγει τρεις διαφορετικές ορμόνες που ρυθμίζουν το μεταβολισμό όλων των ιστών του οργανισμού και ελαττώνουν τα επίπεδα ασβεστίου στο αίμα.

Ο ΦΑΡΥΓΓΑΣ

Ο φάρυγγας είναι ένας ίνομυώδης σωλήνας, μήκους 15cm, που συνδέει την στοματική και την κρανιακή κοιλότητα με τον οισοφάγο και τον λάρυγγα. Βρίσκεται μπροστά από τους σπονδύλους και πίσω από την κοιλότητα της μύτης, του στόματος και του λάρυγγα, ενώ εκτείνεται από τον πρώτο μέχρι και τον έκτο, όπου ξεκινάει ο οισοφάγος. Ο φάρυγγας αποτελεί τμήμα του πεπτικού και του αναπνευστικού συστήματος. Από αυτόν περνούν οι τροφές που θα καταλήξουν στον οισοφάγο, αλλά και ο αέρας που θα καταλήξει στους πνεύμονες.

Η ΚΑΡΩΤΙΔΑ

Η καρωτίδα είναι κλάδος της αορτής, μεγάλη αρτηρία (δεξιά και αριστερή) με την οποία διοχετεύεται αίμα σε όλους τους ιστούς και τα όργανα του κεφαλιού. Βρίσκεται σε κάθε πλευρά του λαιμού, ενώ και δεξιά και αριστερή αποτελούνται από δύο τμήματα η καθεμία, την εσωτερική και την εξωτερική, με την εσωτερική τροφοδοτεί με αίμα τον εγκέφαλο και την εξωτερική τα όργανα και τους ιστούς του προσώπου.

Το δάγκωμα του βαμπίρ

Τα βαμπίρ κατέχουν περίοπτη θέση στις λαϊκές δοξασίες του χριστιανικού κόσμου και συνδέονται με το κακό και το Σατανά. Η μορφή τους ποικίλει από περιοχή σε περιοχή και από δοξασία σε δοξασία. Η πιο εγκαθιδρυμένη είναι αυτή της νυχτερίδας. Ένα από τα βασικά τους χαρακτηριστικά είναι ο τρόπος που σκοτώνουν τα θύματά τους, δαγκώνοντάς τα στο λαιμό και πίνοντας όλο το αίμα τους.

Παρακάτω αναφέρεται η πιο πιθανή αιτιολόγηση:

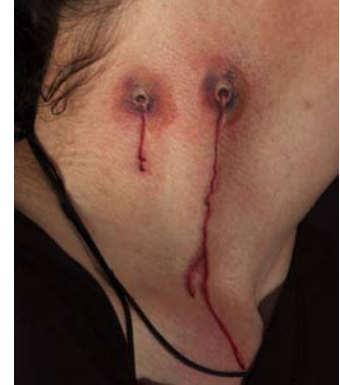
Οι δύο πιο γρήγοροι τρόποι να αδειάσει το αίμα από το σώμα ενός ανθρώπου ή ζώου είναι δια μέσω των μηριαίων αρτηριών και της καρωτίδας. Το σώμα αντλεί μεγάλες ποσότητες αίματος δια μέσου της καρωτίδας, η οποία προσεγγίζεται και δαγκώνεται πιο εύκολα από τη μηριαία και ο θάνατος είναι σχεδόν ακαριαίος. Αυτός είναι και ο λόγος που τα περισσότερα σαρκοφάγα ζώα επιτίθενται στο λαιμό.

Ο βρυκόλακας θα μπορούσε, εν δυνάμει, να δαγκώσει σε οποιοδήποτε σημείο του σώματος, δαγκώνει όμως στο λαιμό γιατί οπουδήποτε αλλού, θα ξεκινούσε η διαδικασία της επούλωσης της πληγής πολύ πριν καταφέρει την πλήρη αφαίμαξη του θύματος. Λόγω του μεγέθους και της λειτουργίας της καρωτίδας η ροή του αίματος εκεί είναι μεγάλη και συνεχής, άρα και η επούλωση αργεί. Ένας δεύτερος λόγος είναι ότι το δάγκωμα σε αυτό το σημείο παρέχει στο βρυκόλακα πολύ καλή θέση ελέγχου του θύματος καθώς αυτό θα προσπαθεί να αντισταθεί.

Κολιέ – δάγκωμα από βαμπίρ

Τατουάζ – δάγκωμα από βαμπίρ

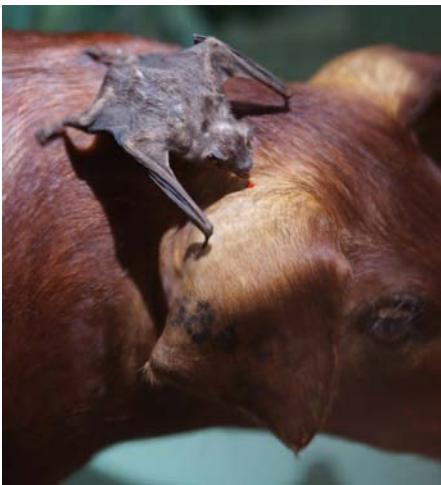
Πίνακες που αναπαριστούν δάγκωμα βαμπίρ

Η νυχτερίδα – βαμπίρ

Η κοινή νυχτερίδα βαμπίρ τρέφεται με αίμα θηλαστικών, κυρίως οικόσιτων, όπως τα βοοειδή και τα άλογα και προτιμά τα θυληκά, ειδικά όταν είναι οίστρο, από τα αρσενικά. Η νυχτερίδα βαμπίρ κυνηγά κατά τη διάρκεια της νύχτας, χρησιμοποιώντας την όσφρησή της και ηχητικές δονήσεις για να εντοπίσουν τη λεία τους. Οι περιοχή στην οποία σιτίζεται εκτείνεται σε ακτίνα 5 με 8 χιλιομέτρων από τη φωλιά της. Μόλις εντοπίσει το θήραμά της, πηδά στο λαιμό του και με τη βοήθεια αισθητήρων θερμότητας που έχει στη μύτη εντοπίζει τις πιο επιφανειακές φλέβες και αρτηρίες. Στη συνέχεια, τρυπά το δέρμα με τα δόντια της, αφαιρεί μία μικρή φλούδα και πίνει το αίμα με τη γλώσσα της, η οποία φέρει εγκάρσιες εσοχές γι' αυτό το σκοπό. Το αίμα δεν πήζει λόγω μίας αντιθρομβωτικής ουσίας που περιέχεται στο σάλιο της. Η διαδικασία της τροφής διαρκεί για περίπου 30 λεπτά και το αίμα αποθηκεύεται στο περικάρδιο. Η ποσότητα του αίματος που αντλεί είναι τόσο μεγάλη, που πριν επιστρέψει στη φωλιά της κρύβεται μέχρι να προχωρήσει η πέψη και να μπορέσει να πετάξει. Είναι σύνηθες για τη συγκεκριμένη νυχτερίδα να τραφεί δύο συνεχόμενα βράδια από το ίδιο ζώο, αφού το σημαδέψει με τα ούρα της. Γίνεται προστατευτική με το θήραμά της και θα αποτρέψει άλλες νυχτερίδες από το να τραφούν από αυτό.

Νυχτερίδα-βρυκόλακας την ώρα της τροφής

Νυχτερίδα-βρυκόλακας

ΤΟ ΜΗΛΟ ΤΟΥ ΑΔΑΜ

Το "μήλο του Αδάμ" συγκρατεί το λάρυγγα και γι' αυτό το λόγο εμφανίζεται πιο έντονο σε άτομα με βαριά φωνή. Ο λάρυγγας ελέγχεται ορμονικά κατά τη διάρκεια της ανάπτυξης. Οι αρσενικές ορμόνες βοηθούν την ανάπτυξη του, ενώ το "μήλο του Αδάμ" είναι η προεξοχή που προέρχεται από το χόνδρο που δημιουργεί την περιοχή εγκατάστασης και ανάπτυξης του λάρυγγα. Όσο μεγαλύτερος είναι ο αρσενικός λάρυγγας, τόσο μεγαλύτερες είναι οι φωνητικές χορδές και ο ήχος που παράγεται όταν αυτές δονούνται. Αυτός είναι και ένας από τους λόγους που η ανδρική φωνή είναι διαφορετική από τη θηλυκή. Οι ορμόνες της εφηβείας τονίζουν εντονότερα τη διόγκωση του λάρυγγα και του μήλου του Αδάμ, με αποτέλεσμα να θεωρείται ένα από τα δευτερογενή χαρακτηριστικά του φύλου.

Κατά την Παλαιά διαθήκη, το μήλο του Αδάμ είναι η ενσάρκωση του απαγορευμένου μήλου που έμεινε στο λαιμό του άνδρα όταν έφαγε τον απαγορευμένο καρπό κατά το πρωπατορικό αμάρτημα.

Η ΕΠΙΓΛΩΤΤΙΔΑ

Η επιγλωττίδα είναι ο χόνδρος που βρίσκεται στη ρίζα της γλώσσας μπροστά από το λάρυγγα. Κατά την κατάποση, η επιγλωττίδα φράζει (αντανακλαστικά) την αναπνευστική οδό, αποτρέποντας την είσοδο της τροφής στο λάρυγγα και στους πνεύμονες.

ΚΑΡΚΙΝΩΜΑΤΑ

1. Καρκίνος του θυρεοειδούς
2. Καρκίνος της στοματικής κοιλότητας
3. Καρκίνος σιελογόνων αδένων
4. Καρκίνος παραρρινίων κόλπων και της ρινικής κοιλότητας
5. Καρκίνος του φάρυγγα
6. Καρκίνος του λάρυγγα (και φωνητικών χορδών)
7. Καρκίνος των λεμφαδένων στο άνω μέρος του λαιμού

- ΖΩΑ

Χήνα: Ο λαιμός της είναι μεγάλος σε μήκος και επενδύεται με ευαίσθητο και μαλακό δέρμα, το οποίο φέρει **εγκάρσια ελάσματα, που σχηματίζουν ένα είδος φίλτρου.**

Λάμα και Αλπακά: Τα Αλπακά και τα λάμα (μηρυκαστικά, οικογένεια καμηλιδών) έχουν ύψος 1,70 και 1,50μ αντίστοιχα και ζουν στο Περού και τη Βολιβία. Από το τρίχωμα τους υφαίνονται υφάσματα και βελούδα, ενώ τα κυριότερα χαρακτηριστικά τους είναι ο μακρύς λαιμός και τα ευκίνητα αυτά.

Frill-necked lizard (Lizzie-μασκότ των παρ ολυμπιακών του 2000): Ο χλαμυδόσαυρος kingii είναι μία σχετικά μεγάλη σαύρα (85εκ μήκος) που ζει στην Αυστραλία και τη Νέα Γουινέα. Χαρακτηριστικό της είναι το μεγάλο πτυχωτό κομμάτι δέρματος που φέρει πίσω από το κεφάλι και το λαιμό της. Το δέρμα αυτό υποστηρίζεται από χονδρικούς σπονδύλους που συνδέονται με το σαγόι. Όταν η σαύρα φοβάται ή φλερτάρει, ανοίγει το στόμα της, εκτείνει το δέρμα του λαιμού της, σηκώνει το σώμα της και υψώνει την ουρά πάνω από το σώμα της.

Γερανός (πτηνό): Πτηνό, γκριζου χρώματος, με μακρύ και όμορφα χρωματισμένο λαιμό.

Στρουθοκάμηλος: Πτηνό που δεν πετάει, έχει ύψος 2-2,5μ και βάρος 50-80 κιλά. Το φτέρωμά της είναι μαύρο, ενώ το κεφάλι και ο μακρύς και εύκαμπτος λαιμός της καλύπτονται από λευκό χνούδι.

Φλαμίνγκο: Πτηνό, χρώματος ροζ. Ο μακρύς, σχήματος S, λαιμός του Φλαμίνγκο, αποτελείται από 19 επιμήκης αυχενικούς σπονδύλους που του επιτρέπουν να κινείται και να περιστρέφεται με το βέλτιστο τρόπο. Το μήκος του λαιμού του είναι περίπου 1,5 φορές το μήκος του σώματός του.

Κύνκος: Πτηνό, λευκό με μακρύ λαιμό και βαρύ σώμα. Πετά με αργά χτυπήματα των φτερών και το λαιμό εκτεταμένο. Ο λαιμός του φέρει 23-25 σπονδύλους αντί των 18-19 που φέρουν τα υπόλοιπα χηνόμορφα. Έχει πολύ επιμήκη τραχεία που συστρέφεται στο στέρνο. Τα μικρά γεννιούνται με μικρό λαιμό και χνούδι.

Gerenuk: Το Gerenuk είναι θηλαστικό που ζει στην Αφρική. Τα κύρια χαρακτηριστικά του είναι ο πολύ μακρύς και λεπτός λαιμός του (ο οποίος μπορεί να επιμυκηνθεί περαιτέρω αν χρειαστεί), τα μεγάλα αυτιά του, το μικρό του κεφάλι και τα μακριά αδύνατα πόδια του. Είναι πολύ ταπεινά ζώα και οι αρχαίες αφρικάνικες φυλές το έστεφαν ως «Βασίλισσα της σεμνότητας».

Eastern long-necked turtle: Η χελώνα *Chelodina longicollis* (eastern long-necked turtle), έχει ως βασικό χαρακτηριστικό το μακρύ λαιμό της, ο οποίος μπορεί να φτάσει σε μήκος μέχρι και το μήκος από το καβούκι της. Για να μπει μέσα στο καβούκι της, αντί να συρθεί προς τα πίσω όπως οι υπόλοιπες, στρέφει πλευρικά το λαιμό της.

ΟΜΟΡΦΙΑ

- ΚΟΣΜΗΜΑ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ | ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΣΤΑΤΟΥΣ – ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

ΠΕΡΙΔΕΡΑΙΟ (NECKLACE)

Το περιδέραιο ή κολιέ είναι κόσμημα που φοριέται γύρω από το λαιμό. Συνήθως διαμορφώνεται μέσω κάποιας μεταλλικής αλυσίδας, ενώ άλλες φορές είναι υφασμάτινο. Τις περισσότερες φορές αποτελείται από χρωματιστές πέτρες, ξύλο, επεξεργασμένο γυαλί, φτερά, κοχύλια, χάντρες και κοράλια, καθώς και πολλά διακοσμητικά στοιχεία. Αν το κολιέ φέρει κάποιο κρεμαστό στοιχείο, ονομάζεται κρεμαστό και αν το κρεμαστό φέρει με τη σειρά του κάποιο δευτερεύον στοιχείο, ονομάζεται μενταγιόν.

Το περιδέραιο είναι κόσμημα που συναντάται από την αρχαιότητα, κατά την παλαιολιθική εποχή, ακόμα και πριν από την εφεύρεση της γραφής. Τα αρχαιότερα περιδέραια ήταν φτιαγμένα από καθαρά, φυσικά υλικά. Πριν την ανακάλυψη του σπάγγου και της κλωστής, τένοντες και νύρα από ζώα που έμεναν μετά από το κυνήγι, δένονταν και στολίζονταν με κοχύλια, κόκκαλα, δόντια, δέρματα ζώων, φτερά, σπόρους, ξύλο και άλλα. Μετά την εποχή του Χαλκού και την ανακάλυψη του μετάλλου, οι άνθρωποι το χρησιμοποιούσαν κατεξοχήν, για την κατασκευή περιδέραιων.

Μεταλλικοί Δακτύλιοι λαιμού (Neck rings | Torcs – Collars – Coils)

Οι μεταλλικοί δακτύλιοι για το λαιμό (neck rings) αποτελούν μία από τις πρώτες μορφές περιδέραιων που εμφανίστηκαν (μετά την ανακάλυψη του μετάλλου). Διαχωρίζονται σε τρεις βασικές κατηγορίες, τα torcs, collars και coils. Torcs είναι τα περιδέραια που ανοίγουν από την μπροστινή πλευρά του λαιμού. Ο όρος προέρχεται

από τη λατινική λέξη torquis που σημαίνει στρίβω. Τα συναντούμε στους πολιτισμούς των Κελτών, Περσών και Φρυγών. Collars ονομάζονται οι δακτύλιοι που ανοίγουν από την πίσω πλευρά. Αποτελούν τις πρώτες μορφές κολάρων (collar = κολάρο), και τα συναντούμε επίσης στους πολιτισμούς των Κελτών και σε αφρικανικούς πολιτισμούς. Τα coils είναι ουσιαστικά μεταλλικές σπείρες οι οποίες τυλίσσονται γύρω από το λαιμό. Οι Ορειχάλκινες σπείρες των γυναικών Kayan Lahwi (Θιβετο-Βιρμανικής καταγωγής) αποτελούν την πιο χαρακτηριστική μορφή τους.

Κέλτικα Torcs

Περσικά Torc

Torc από Φρυγία

Κέλτικα Torc από την περιοχή των Βαλκανίων

Κέλτικο collar

Αφρικανικό αγαλματίδιο που φορεί δαχτυλίδι λαιμού

Οι γυναίκες Kayan Lahwi

Η Kayan είναι μία υπο-ομάδα της φυλής Red Karen (Karenni), μία Θιβετο-βιρμανική μειονότητα της Βιρμανίας. Υποδιαιρείται σε διάφορες ομάδες, μία εκ των οποίων είναι η Kayan Lahwi. Στα τέλη του 1980 και αρχές του 1990, πολλές φυλές Kayan μετανάστευσαν προς τα σύνορα με την Ταϊλάνδη, όπου και εγκαταστάθηκαν, με τους καταυλισμούς τους να αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα τουριστικά θέρετρα της περιοχής. Ο πληθυσμός τους φτάνει περίπου τους 130.000.

Οι ορειχάλκινες σπείρες

Οι γυναίκες τως φυλών Kayan έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό τον τρόπο που ντύνονται. Είναι γνωστές για τους μεταλλικούς δαχτύλιους που φορούν στο λαιμό, οι οποίοι τον κάνουν να φαίνεται υπερβολικά μακρύς. Είναι επίσης γνωστές ως **γυναίκες-καμηλοπαρδάλεις** (giraffe women).

Ο λαιμός της καμηλοπαρδαλής έχει μήκος που φτάνει μέχρι και τα 2,8 μέτρα. Η υπερβολική του ανάπτυξη αποτελεί **παράδειγμα φυσικής επιλογής**. Με βάση τη θεωρία εξέλιξης του Δαρβίνου, τα ζώα με μακρύ λαιμό υπερίσχυσαν άλλων, καθώς η καμηλοπαρδαλή τρέφεται με φύλλα από ψηλά δέντρα. Ο λαιμός της αποτελείται από επτά αυχενικούς σπονδύλους, μεγάλους σε μήκος, ενώ **δεν έχει φωνητικές χορδές και επικοινωνεί δονώντας των αέρα γύρω από το λαιμό της**.

Τα κορίτσια ξεκινούν να φορούν τους μεταλλικούς δαχτύλιους περίπου από πέντε ετών. Με την πάροδο των χρόνων η κάθε σπείρα αντικαθίσταται με μία μακρύτερη, ώστε να προστίθενται περισσότερες στροφές κάθε φορά. Το βάρος του ορειχάλκου σπρώχνει την κλείδα προς τα κάτω και συμπιέζει την θωρακική κοιλότητα. Ο ίδιος ο λαιμός δεν μακραίνει στην πραγματικότητα, αλλά η αίσθηση της επιμήκυνσης προκαλείται από την παραμόρφωση της κλείδας.

Σύμφωνα με ανθρωπολόγους, ο λόγος που φορούσαν τις σπείρες αυτές οι γυναίκες Kayan Lahwi, είναι γιατί τους προστάτευαν από πιθανή αιχμαλωσία από άλλες φυλές, κάνοντάς τις λιγότερο ελκυστικές. Μία αντίθετη οπτική είναι ότι οι σπείρες εμφανίστηκαν λόγω της επιθυμίας τους να δείχνουν περισσότερο ελκυστικές, εντείνοντας τον σεξουαλικό διμορφισμό (οι γυναίκες έχουν εξ' ορισμού πιο λεπτό λαιμό από τους άντρες). Άλλες εικασίες θέλουν τις σπείρες να κάνουν τις γυναίκες να μοιάζουν με δράκους, πολύ σημαντικές φιγούρες του πολιτισμού τους. Σύμφωνα με τις ίδιες τις Kayan Lahwi, οι ορειχάλκινες σπείρες που φορούν γύρω από το λαιμό τους αποτελούν κομμάτι της πολιτισμικής τους ταυτότητας και σχετίζονται με την ομορφιά.

Οι μύες του λαιμού αδυνατίζουν μετά από κάποια χρόνια, με αποτέλεσμα να μελανιάζουν και σε περίπτωση αφαίρεσης τον σπειρών να προκαλούνται ζαλάδες και λιποθυμίες. Από το 2006 και μετά αρκετές γυναίκες άρχισαν να τις αφαιρούν είτε για να μπορέσουν να μορφωθούν είτε διαμαρτυρόμενες ενάντια στην εκμετάλλευση του πολιτισμού τους.

Περιδέραια διάφορων πολιτισμών

Kundan

Το Kundan είναι είδος παραδοσιακού ινδικού κοσμήματος. Αποτελείται από ένα σετ πολύτιμων λίθων που παρεμβάλλονται από φύλλα χρυσού. Από φύλλα χρυσού κοσμείται και η βάση του. Αποτελεί την παλαιότερη μορφή κοσμήματος στην Ινδία. Η λέξη kundan σημαίνει πολύ καθαρό χρυσάφι.

Kanthi mala

Το kanthi mala, ή απλά kanthi, είναι κολιέ που φοριόταν από υποστηρικτές του Ινδουισμού. Ακόλουθοι του Hare Krishna φορούν kanthi mala φτιαγμένα από ιερό βασιλικό τα οποία τους δίνει ο guru την ώρα του diksha, δηλ. της πνευματικής ανάτασης.

Gold lunula

Το Gold lunula είναι ένα συγκεκριμένο είδος κολιέ ή γιακά, Νεολιθικής, Χαλκολιθικής ή, συχνότερα, εποχής του Χαλκού. Είναι συνήθως επίπεδο και λεπτό, με κυκλικά άκρα που έχουν τη μορφή σπάτουλας, και βρίσκονται υπό γωνία 45-90 μοιρών σε σχέση με το κύριο σώμα. Βρέθηκαν κυρίως στην Ιρλανδία και άλλες περιοχές της Ευρώπης από τη Μεγάλη Βρετανία ως και τις ακτές του Ατλαντικού και χρονολογούνται από το 2200 - 2000 π.Χ. Τα περισσότερα φέρουν γεωμετρικά μοτίβα από ευθείες γραμμές, σταυρωτές ή ζικ-ζακ, καθώς και πολλούς άξονες συμμετρίας.

Grotulja

Το Grotulja είναι είδος κολιέ από καρύδια, ενωμένα γραμμικά μεταξύ τους με μία κλωστή. Αποτελεί σύμβολο της περιοχής γύρω από την πόλη Trijl της Κροατίας. Παραδοσιακά χαρίζονταν από νεαρούς σε κορίτσια στη γιορτή του Saint Michael ως σύμβολο τρυφερότητας ή και πρότασης γάμου.

Mangala sutra

Το Mangala Sutra (στα σανσκριτικά ιερό και νήμα) είναι κολιέ που φοράει ο γαμπρός στο λαιμό της νύφης κατά την τελετή Mangalya Dharanam (= το φόρεμα του ιερού) και την ταυτοποιεί ως παντρεμένη γυναίκα. Η γυναίκα συνεχίζει να φορεί το mangala sutra ως ένδειξη της οικογενειακής της κατάστασης.

Tengura

Το κολιέ tengura ή tingri συναντιόταν κυρίως στις δυτικές περιοχές του Νεπάλ και αποτελούσαν από επαναλαμβανόμενα κοκκάλινα μέρη σε σχήμα φαλλού, επικαλυμμένα με λευκό μέταλλο. Το φορούσαν γυναίκες και παιδιά, γιατί θεωρείται ότι προστάτευε το κεφάλι από τα κακά πνεύματα.

Η αλυσίδα του whitecleuch (Whitecleuch chain)

Η αλυσίδα Whitecleuch είναι μια μεγάλη ασημένια αλυσίδα που βρέθηκε στο Whitecleuch της Σκωτίας το 1869. Αποτελεί σύμβολο υψηλού κοινωνικού στάτους και φοριόταν ως τσόκερ για το λαιμό σε τελετουργίες. Χρονολογείται γύρω στο 400 με 800 μ.Χ.

Lei (garland)

Lei είναι η γιρλάντα ή το στεφάνι στα χαβανέζικα. Μία σειρά, δηλαδή, από αντικείμενα περασμένα από μία κλωστή με στόχο να φορεθούν στο λαιμό. Το πιο συνηθισμένο είδος lei στο χαβανέζικο πολιτισμό είναι ένα στεφάνι από λουλούδια που χαρίζεται κατά την άφιξη ή τον αποχαιρετισμό ως σύμβολο τρυφερότητας. Μπορεί να είναι κλειστό ή ανοιχτό, ανάλογα με την περίπτωση. Οι 8 πιο συνηθισμένοι τρόποι κατασκευής ενός lei είναι οι: Haku, Hili, Hilo, Hiru'ū / niru'ū, Humu / humuhumu, Kui, Wili, Haku mele.

Το περιδέραιο της Αρμονίας

Το περιδέραιο της Αρμονίας είναι αντικείμενο της ελληνικής μυθολογίας, που σύμφωνα με το μύθο, έφερε δυστυχία στους ιδιοκτήτες του ή όσους το φορούσαν (αρχικά βασίλισσες και πριγκήπισσες του οίκου των Θηβών). Ο Ήφαιστος, ανακάλυψε τη σχέση της γυναίκας του, Αφροδίτης με τον Άρη και καταράστηκε όλους του απόγονους τους. Η Αφροδίτη γέννησε μία κόρη, την Αρμονία, η οποία αρραβωνιάστηκε τον Κάδμο από τη Θήβα. Κατά το βασιλικό αρραβώνα, ο Ήφαιστος έδωσε στην Αρμονία ένα περιδέραιο ως γαμήλιο δώρο, το οποίο είχε φτιάξει ο ίδιος και το είχε καταραστεί να προκαλεί καταστροφή σε όποιον το φορεί. Το μαγικό περιδέραιο, επέτρεπε σε όποια γυναίκα το φορούσε να παραμένει αιώνια νέα και όμορφη. Ήταν φτιαγμένο από σφυρήλατο χρυσό, και είχε το σχήμα δύο φιδιών που τα στόματά τους, ανοιχτά, ενώνονταν στον αυχένα και σχημάτιζαν το κούμπωμα.

Το περιδέραιο ως κατοχύρωση ομορφιάς στην ελληνική μυθολογία

Η γέννηση της Πανδώρας

«Έτσι είπε κι έβαλε τα γέλια ο πατέρας των θεών και ανθρώπων. Και πρόσταξε τον ξακουσμένο Ήφαιστο, όσο πιό γρήγορα μπορούσε, να αναμείξει χώμα και νερό, **να βάλει μέσα τα όργανα της φωνής και δύναμη ζωής, και να το πλάσει έτσι που να μοιάζει στη μορφή με τις αθάνατες θεές, παρθένα ομορφόθωρη και αξιαγάπητη.** Ύστερα πρόσταξε την Αθηνά να της διδάξει τις εργασίες, να υφαίνει πλουμιστό πανί. Την χρυσή Αφροδίτη να της περιχύσει στο κεφάλι την χάρη, το πόθο τον οδυνηρό και τις έγνοιες που κατατρώνουν τα μέλη. Και τον Ερμή, τον αγγελιοφόρο, τον φονιά του Άργου, πρόσταξε να βάλει μέσα της σκέψεις ξεδιάντροπες και τρόπο πανούργου.

Έτσι είπε κι εκείνοι υπάκουσαν στον γιό του Κρόνου, τον βασιλιά Δία. Κι αμέσως ο ξακουσμένος Κουτσός έπλασε από την γη ομοίωμα σεμνής παρθένας, κατά το θέλημα του γιου του Κρόνου. Αυτήν την έντυσε, και τη στόλισε η γλαυκομάτα θεά Αθηνά. **Γύρω από το λαιμό της οι θεές οι Χάριτες, και η Πειθώ η σεβαστή, έθεσαν χρυσά περιδέραια.** Και οι Ώρες οι ομορφομαλλούσες την στεφάνωσαν με άνθη ανοιξιάτικα. Κι όλα αυτά τα στολίδια τα ταίριαξε επάνω στο κορμί της η Αθηνά η Παλλάδα. Κι έπειτα ο αγγελιοφόρος Ερμής, ο φονιάς του Άργου, έβαλε μέσα στα στήθια της ψέμματα, λόγια γλυκά, δολερά και τρόπο πανούργου, κατά το θέλημα του Διός του βροντερού. Κι ακόμη, ο κήρυκας των θεών της έδωσε τον προφορικό λόγο και ονόμασε αυτή την γυναίκα Πανδώρα, διότι όλοι όσοι κατοικούν στα Ολύμπια παλάτια την έδωσαν ως δώρο, μα δώρο συμφορά για τους άνδρες που ιδρώνουν για το ψωμί τους.»

Απόστολος Γονιδέλλης ΗΣΙΟΔΟΣ ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

Η γέννηση της Αφροδίτης

Ο επικρατέστερος μύθος για την προέλευσή της είναι ότι γεννήθηκε σε μια ακτή της Κύπρου. Από εκεί ο άνεμος Ζέφυρος μ' ένα απαλό φύσημα την έσπρωξε στη θάλασσα, μέσα στα κατάλευκα αφρισμένα κύματα. Την υποδέχτηκαν οι Ώρες (οι εποχές του χρόνου), την έντυσαν και τη στόλισαν. Της φόρεσαν πλουμιστά, λουλουδάτα φορέματα από πορφύρα, μεταξύ και άλλα γυαλιστερά υφάσματα. Έπλεξαν τα πλούσια μαλλιά της και τα στερέωσαν με μια όμορφη, μαλαματένια πόρπη. Στόλισαν **τον κατάλευκο λαιμό** της με πολύτιμα περιδέραια από σμαράγδια και ρουμπίνια. Τέλος, φόρεσαν στ' αυτιά της μαργαριταρένια σκουλαρίκια. Μετά τη μετέφεραν στον Όλυμπο και την παρουσίασαν στον Δία και τους υπόλοιπους θεούς. Όλοι τη θαύμασαν, θαμπώθηκαν από την ομορφιά της, της έλεγαν αμέτρητα κοπλιμένα και ήθελαν να την κάνουν γυναίκα τους.

Τα σύγχρονα περιδέραια και τα είδη τους

Τα σύγχρονα περιδέραια ή κολιέ χωρίζονται σε κατηγορίες ανάλογα με το μήκος και το είδος διακόσμησής τους. Ανάλογα με το μήκος, έχουμε το **τσόκερ** (choker – 35-41εκ μήκος), το περιδέραιο **πρίνσες** (princess necklace – 45-50εκ), το **απογευματινό** περιδέραιο (matinee necklace – 56-58εκ), το περιδέραιο **όπερα** (opera necklace – 75-90εκ ως το στέρνο), το περιδέραιο **ρόουπ** (rope necklace, >90εκ) και το περιδέραιο **λαριάτ** (lariat necklace – μακριά εκδοχή του ρόουπ που τυλίγεται πολλές φορές γύρω από το λαιμό).

Το **τσόκερ**, φτιάχνεται απο υλικά όπως βελούδο, πλαστικό, μέταλλο, δέρμα κλπ και διακοσμείται με διάφορους τρόπους (πούλιες, καρφιά, ή κρεμαστά). Συνδέεται με την υψηλή ραπτική, ενώ παίρνει και άλλες σημασίες. Όταν φτιάχνεται από απλή κόκκινη κορδέλα συνδέεται με την πορνεία, ενώ από μαύρο υφαντό (ή κορδέλα) υποδηλώνει κρυφές λεσβιακές προτιμήσεις στην εποχή της Μεγάλης Ύφεσης. Εμφανίστηκε το 1798 στη Γαλλία και φοριόταν από πλούσιες κυρίες. Το 1860 το φόρεσαν ιερόδουλες, το 1874 μπαλαρίνες και στις αρχές του 1880 βασίλισσες.

Ανάλογα με το είδος διακόσμησης, διαχωρίζονται σε πέντε κατηγορίες. Το **σταυρό** (cross necklace – κολιέ που φέρει χριστιανικό σταυρό), το **διαμαντένιο** κολιέ, με πιο συνηθισμένα είδη τα diamond eternity necklace, τα σχήματος V και Y, καθώς και τα diamonds by the yard· το **μαργαριταρένιο** κολιέ, το κολιέ-κομποσχοίνι (prayer bead necklace) και το κολιέ **Rivière** (Rivière Necklace – μία σειρά πολύτιμων λίθων του ίδιου μεγέθους και κοπής).

Διάσημα διαμαντένια κολιέ

Η υπόθεση του Διαμαντένιου Κολιέ (Affair of the Diamond Necklace)

Η υπόθεση του Διαμαντένιου Κολιέ αποτελεί συμβάν της δεκαετίας του 1780 στην αυλή του βασιλιά Λουίς του 16^{ου} και εμπλέκεται η βασίλισσα Μαρία Αντουανέτα. Η φήμη της βασίλισσας, ήδη κλωνισμένη από κουτσομπολιά, καταστράφηκε επειδή υπεξαίρεσε βασιλικά κοσμήματα με στόχο την αγορά ενός πολύ ακριβού κολιέ. Το συγκεκριμένο συμβάν είναι μεγάλης ιστορικής σημασίας, εφόσον ήταν μία από τις αφορμές για την ανατροπή της μοναρχίας και την έναρξη της Γαλλικής Επανάστασης.

Το διαμαντένιο κολιέ «Comtesse de Vendome»

Το κολιέ Comtesse de Vendôme αποτελείται από 116 διαμάντια και η αξία του υπολογίζεται ότι φτάνει τα 31 εκατομμύρια δολάρια (το 2004). Το 2004 κλάπηκε από ένα κοσμηματοπωλείο στο Τόκυο, από κλέφτες που ανήκαν στη συμμορία του Ροζ Πάνθηρα.

Το διαμάντι «Paragon» (Paragon diamond)

Το «paragon» είναι το τέλειο διαμάντι, χωρίς ατέλειες και προσμίξεις, πάνω από 100 καράτια. Το μεγαλύτερο, χωρίς ατέλειες διαμάντι στον κόσμο, γνωστό και ως διαμάντι Paragon ζυγίζει 137.82 καράτια και είναι ένα από τα 10 μεγαλύτερα διαμάντια του κόσμου.

Άλλα διάσημα διαμαντένια κολιέ είναι το «Hall» από ζαφείρα και διαμάντια 195 καρατίων (**Hall Sapphire and Diamond Necklace**), το διαμαντένιο κολιέ του Ναπολέοντα (**Napoleon Diamond Necklace**), το **Περιδέραιο των άστρων** (βασιλικά κοσμήματα Πορτογαλίας), το κολιέ «**Nizam of Hyderabad**» (38 διαμάντια, ανήκει στη βρετανική βασιλική οικογένεια), το **κολιέ της Πατιάλα** (2.930 διαμάντια με το κεντρικό να ζυγίζει 234,65 καράτια), το **κολιέ της Ιεράς Εξέτασης** (15 σμαράγδια και 374 διαμάντια) και το **διαμάντι Taylor-Burton** (68 καράτια) που το έκανε δώρο ο Richard Burton στη γυναίκα του Elizabeth Taylor.

Αλυσίδες κοσμημάτων (Jewelry chains)

Οι αλυσίδες κοσμημάτων, συνήθως από επεξεργασμένο μέταλλο, φοριούνται κυρίως στο λαιμό και τις χρησιμοποιούμε συνήθως για να κρεμάσουμε φυλαχτά και κρεμαστά. Κατηγοριοποιούνται με βάση το είδος της πλέξης τους. Τα βασικά είδη είναι : **Trace, Belcher, Curb, Prince Of Wales, Rolo, Singapore, Spiga, Rope, Anchor, Figaro, Snake, Herringbone, Briolette, Bead, Wheat, Byzantine, Omega chain.**

ΚΡΕΜΑΣΤΟ (PENDANT)

Το κρεμαστό (από το ρήμα κρεμάω) είναι το κόσμημα το οποίο φέρει στην άκρη του μία θηλειά από την οποία κρεμάται πάνω σε ένα κολιέ. Είναι ένας από τους πρώτους τρόπους στολισμού του ανθρώπινου σώματος. Τα

κρεμαστά των προτόγονων ανθρώπων αποτελούνταν από καλοσχηματισμένες πέτρες τις οποίες τρυπούσαν κοντά στην κορυφή τους και για να τις φορέσουν στο λαιμό τους, τις περνούσαν από χορδές φτιαγμένες από χορτάρι και κλίματα.

Φυλαχτό τσιμαρούτα (Cimaruta)

Το τσιμαρούτα είναι ένα ιταλικό παραδοσιακό φυλαχτό που φοριόταν γύρω από το λαιμό (ή τοποθετούνταν πάνω από την κούνια ενός μωρού) για να διώχνει το κακό μάτι. Συνήθως από ασήμι, αποτελείται από πολλά μικρά αποτροπαϊκά φυλαχτά (κάποια βασίζονται στο χριστιανικό συμβολισμό), με κάθε ένα από αυτά να συνδέεται ξεχωριστά με ένα κεντρικό κλαδί πήγανου (ή σιδερόχορτο) – ανθοφόρο φαρμακευτικό φυτό από το οποίο πήρε το όνομά του το φυλαχτό. Συγκεκριμένα cimaruta στα ναπολιτάνικα είναι το cima di ruta, δηλαδή ο βλάστος του πήγανου.

Φυλαχτό lunula (Lunula)

Το lunula είναι κρεμαστό με σχήμα μισοφέγγαρου που φορούσαν κορίτσια ως αποτροπαϊκό φυλαχτό. Οι Ρωμαίοι φορούσαν φυλαχτά για να προστατευτούν από δυνάμεις του κακού, δαίμονες, μαγεία και κυρίως το κακό μάτι. Την παραμονή του γάμου, η γυναίκα αφαιρούσε το lunula και το έκαιγε μαζί με τα υπόλοιπα παιδικά της παιχνίδια.

Ίασπης

Στην αρχαία Αίγυπτο, ο Αιγύπτιος Αρχιερέας, ως δείγμα δίκαιου ανθρώπου, όταν εκτελούσε καθήκοντα δικαστή, κρεμούσε από το λαιμό του ιδιαίτερο περιάπτο από ζαφείρι που έφερε το όνομα “Αλήθεια”.

Jesus piece (jewelry)

Το Jesus piece είναι ένα κόσμημα, διάσημο στην Hip-Hop κοινότητα, που απεικονίζει το πρόσωπο του Ιησού.

Το κρεμαστό lavalier (Lavalier)

Το κρεμαστό lavalier είναι τύπος κοσμήματος που αποτελείται από ένα μονόπετρο κρεμαστό, κρεμασμένο από ένα κολιέ. Το είδος αυτό έγινε γνωστό από τη Δούκισσα του Βαλιέρε, μία ερωμένη του γάλλου βασιλιά Λουίς 14^{ου}. Αναγνωρίζεται λόγω της ιδιαίτερης μορφής του, που μοιάζει με πολυέλαιο.

Το κρεμαστό lamen

Το κρεμαστό lamen θεωρείται μαγικό, φοριέται στο λαιμό και φτάνει μέχρι το ύψος της καρδιάς. Η χρήσεις του ποικίλλουν, αλλά συνήθως δηλώνει εξουσία. Ο μάγος, φορεί το lamen ως συμβολική αναπαράσταση της σχέσης του με τη θεότητα στην οποία πιστεύει. Οι αναπαραστάσεις που φέρει είναι συνήθως σύμβολα των πνευμάτων τα οποία θέλει να διατάξει και εκφράζουν το χαρακτήρα και τις δυνάμεις του. Για τους μάγους αποτελεί επίσης ένα είδος εθνόσημου. Το πιο γνωστό είδος lamen είναι το talisman (φυλαχτό), το οποίο λειτουργεί ως δοχείο αποθήκευσης της ενέργειας που χρειάζεται για να επιτευχθεί η πράξη για την οποία φτιάχτηκε. Χρησιμοποιείται επίσης για την κλήση πνευμάτων απο την Κλείδα του Σολομώντος.

Το pectoral της Αρχαίας Αιγύπτου

Το pectoral της αρχαίας Αιγύπτου είναι ένα είδος κοσμήματος που συχνά αναπαρίσταται ως πόρπη και φοριέται από πλούσιους και Φαραώ. Ο ένας τύπος φοριέται ως κρεμαστό και ο άλλος ως καρφίτσα. Φέρει απεικονίσεις με θεματολογία τους τους Φοραώ ή αναπαραστάσεις της αρχαίας Αιγυπτιακής μυθολογίας και πολιτισμού. Είναι συνήθως χρυσό με κλουαζονέ ένθετα από πολύτιμους λίθους.

Ζορζέτα απο κοχύλια (Shell gorget)

Οι ζορζέτες από κοχύλια είναι είδος τέχνης των ιθαγενών της Αμερικής που αποτελούνταν από στυλπνά, σκαλισμένα κρεμαστά από κοχύλι. Συναντιούνταν σε περιοχές κυρίως των ανατολικών δασότοπων των Η.Π.Α

γύρω στα 800 με 1500 π.Χ. Αποτελούσαν σύμβολα τάξης, πολιτισμού, θρησκείας ή ιατρικής. Έφεραν τρύπες τις οποίες χρησιμοποιούσαν για να σφυρίζουν.

* Από διηγήσεις του Κλαύδιου Αιλιανού – «Σοφιστή», συγγραφέα και διδάσκαλου της ρητορικής, 175-235 μ.Χ, Παλαιστρίνα)

Αμερικανική στρατιωτική ταυτότητα

Οι αξίες του αμερικανικού στρατού είναι η αφοσίωση, το καθήκον, ο σεβασμός, η ανιδιοτελής υπηρεσία, η τιμή, η ακεραιότητα και το ατομικό κουράγιο. Κάθε στρατιωτική ταυτότητα φέρει και μία επιγραφή με τις αξίες αυτές. «Αφοσίωση: Διατήρησε αληθινή πίστη και υποταγή στο σύνταγμα των ΗΠΑ, το στρατό, τη μονάδα και τους άλλους στρατιώτες. Καθήκον: Εκπληρώνει τις υποχρεώσεις. Σεβασμός: Μεταχειρίσου τους ανθρώπους όπως θα έπρεπε να τους μεταχειρίζονται. Ανιδιοτελής Υπηρεσία: Βάλε την ευημερία του έθνους, του στρατού και των υφισταμένων πάνω από την ατομική. Τιμή: Ανταποκρίσου στις αξίες του στρατού. Ακεραιότητα: Κάνε το σωστό – νομικά και ηθικά. Ατομικό κουράγιο: Αντιμετώπισε το φόβο, τον πόνο ή τις κακουχίες (φυσικές και πνευματικές)

**HUMANISM ON THE FRONT LINE, [MAGAZINE PHILOSOPHY NOW]*

ΓΙΑΚΑΣ (COLLAR)

Στο ρουχισμό, ο γιακάς είναι το μέρος ενός πουκαμίσου, φορέματος, παλτού ή μπλούζας που πλαισιώνει το λαιμό. Διαφοροποιείται από άλλους λαιμούς ρούχων (necklines), όπως το ρεβέρ και το πέτο, λόγω του ότι κατασκευάζεται από ξεχωριστό κομμάτι υφάσματος και όχι από αναδιπλωμένο ή κομμένο μέρος του ίδιου υφάσματος που χρησιμοποιείται για το κύριο σώμα του ενδύματος. Ένας γιακάς μπορεί να είναι μόνιμα κολλημένος στο κύριο σώμα του ενδύματος (ραμμένος) ή αποσπώμενος.

Το Oxford English Dictionary εντοπίζει το γιακά, στην σημερινή του σημασία, από το 1300μ.Χ. Τα σημερινά πουκάμισα με γιακά κατάγονται από τις πτυχές (ruffles) που δημιουργούσαν στο ύφασμα, τα κορδόνια του λαιμού των μεσαιωνικών γυναικείων πουκάμισων, από τον Ελισαβετιανό γιακά (Elisabethan ruff) και τους διάδοχούς του, τον γιακά «whisk» (whisk collar) και τον γιακά-φουλάρι που πέφτει γύρω από το λαιμό (falling band). Αποσπώμενοι γιακάδες υπάρχουν, παράλληλα με τους μόνιμους, από τα μέσα του 16^{ου} αιώνα. Κατά την Εδουαρδιανή περίοδο και μετά, οι διακοσμητικοί γιακάδες φοριούνταν σποραδικά και ως είδος κοσμήματος.

Ορολογία

Κολάρο γιακά (band) – Μία λωρίδα υφάσματος που δένεται γύρω από το λαιμό, κάθετη στο σώμα του ενδύματος, πάνω στην οποία προσκολλάται ο γιακάς.

Δοκίδες, κόκκαλα ή στηρίγματα γιακάδων (Collar stiffeners, bones or stays) – λωρίδες από μπαλαίνα, μέταλλο, κέρα, φίλντισι, ή πλαστικό, στη μία άκρη κυκλικό και στην άλλη μυτερό, που εισέρχονται στο γιακά ενός πουκαμίσου για να του αποδώσουν ακαμψία και να αποτρέψουν το «γύρισμα» των ακρών του.

Άκρες (Points) – Οι γωνίες ενός γιακά· σε ένα κουμπωμένο γιακά, οι άκρες του έχουν κουμπότρυπες που περνούν σε μικρά κουμπιά στο κύριο σώμα του πουκαμίσου, για να κρατήσουν το γιακά ακριβώς στη θέση του.

Έκταση (Spread) – Η απόσταση μεταξύ των ακρών του γιακά

Βάθρο (Stand) – Η λωρίδα σε ένα παλτό ή πουκάμισο που στηρίζει τον ίδιο το γιακά

Είδη γιακάδων

Οι γιακάδες κατηγοριοποιούνται ως εξής:

- **Όρθιος (Standing or stand-up)**, τοποθετημένος όρθιος γύρω από το λαιμό και όχι κειμένος στους ώμους.
- **Ανάποδος (Turnover)**, όρθιος γύρω από το λαιμό και διπλωμένος ανάποδα
- **Επίπεδος ή πεσμένος (Flat or falling)**, κειμένος στους ώμους.

Κούμπωμα

Οι συμβάσεις σχετικά με το κούμπωμα ενός γιακά διαφέρουν παγκοσμίως. Στις Η.Π.Α και Αγγλία, το πάνω κουμπί σχεδόν πάντα παραμένει ξεκούμπωτο, εκτός αν κάποιος φοράει γραβάτα, ενώ στις Σλαβικές χώρες, συμπεριλαμβανόμενων τουλάχιστον την Πολωνία και την Ουκρανία, το πάνω κουμπί παραμένει μονίμως κουμπωμένο.

Περαιτέρω σημασίες

Από την αντίθεση ανάμεσα στον κολλαριστό λευκό γιακά των πουκάμισων που φόραγαν οι επιχειρηματίες στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και των πουκάμισων από σαμπρέ (chambray) που φόραγαν οι εργάτες, προέρχεται και η χρήση του χρώματος των γιακάδων ως προς την εργασιακή κατάταξη, το λεγόμενο «workforce colorwheel». Για παράδειγμα blue-collar σημαίνει εργάτης, pink-collar εργαζόμενη γυναίκα και white-collar επιχειρηματίας.

Αναγεννησιακοί γιακάδες (Ruffs)

Ο Αναγεννησιακός γιακάς (ruff) αποτελούσε αντικείμενο ένδυσης στις χώρες της δυτικής Ευρώπης από τα μέσα του 16^{ου} μέχρι τα μέσα του 17^{ου} αιώνα και φοριόταν από άντρες, γυναίκες και παιδιά. Ήταν ένα κομμάτι υφάσματος που μπορούσε να αφαιρεθεί και να πλυθεί ξεχωριστά, ενώ αποτελεί το αντικείμενο μόδας που συνδέθηκε περισσότερο με την Αναγέννηση. Προήλθε από τους γιακάδες των πουκάμισων που φόραγαν οι άντρες κάτω από το σακάκι. Οι γιακάδες αυτοί έφεραν συνήθως μια μικρή διακοσμητική πτυχή (ruffle) στην κορυφή, η οποία σταδιακά μεγάλωσε, ώσπου έγινε ξεχωριστό ένδυμα.

Αυτό που κατέστησε δυνατή την ύπαρξη του Αναγεννησιακού γιακά (ruff) ήταν η κόλλα κολλαρίσματος, η οποία εισάχθηκε στις αρχές του 16^{ου} αι. από τις Κάτω Χώρες. Η άνθηση του, στην πραγματικότητα, ήρθε γύρω στο 1560 όταν η παραγωγή της κόλλας άρχισε να γίνεται στην Αγγλία. Το 1564 άνοιξε η πρώτη επιχείρηση στο Λονδίνο, ενώ σύντομα η πόλη γέμισε με παραγωγούς. Η κόλλα κολλαρίσματος ουσιαστικά αποτελούνταν από άμυλο και προέρχονταν από σπόρους δημητριακών όπως το σιτάρι και το καλαμπόκι. Ο William Cecil, επικεφαλής Υπουργός της βασίλισσας Ελισάβετ Ι είπε χαρακτηριστικά, «Δεν είναι πολύ θλιβερό το ότι πρέπει να απονείμουμε στο άμυλο την προβολή της ματαιοδοξίας και της υπερηφάνειας, ενώ θα μπορούσε να εξαλείψει την πείνα πολλών οι οποίοι λιμοκτονούν στους δρόμους για λίγο ψωμί;»

Οι αναγεννησιακοί γιακάδες (ruffs) φτιάχνονταν από λινό βατίστα και δαντέλα στις άκρες. Η δαντέλα ήταν ένα νέο ύφασμα το οποίο είχε αναπτυχθεί στις αρχές του 16^{ου} αιώνα, υπερβολικά χρονοβόρο για να φτιαχτεί, συνεπώς και υπερβολικά ακριβό. Οι μεγαλύτεροι Αναγεννησιακοί γιακάδες (ruffs), ονομάζονταν «cartwheel ruffs» δηλαδή γιακάδες - τροχοί και έφεραν ένα τυπικό είδος στήριξης από σύρμα που ονομαζόταν «supportasse» ή «underproper». Ήταν ιδιαίτερα πολυτελή ενδύματα και χρειάζονταν ώρες για να στηθούν και να φορεθούν μόνο μία φορά, αφού έχαναν γρήγορα το σχήμα τους από τη θερμοκρασία του σώματος και τις καιρικές συνθήκες. Η θέση τους στο λαϊκό επηρέαζε τη στάση του σώματος του ατόμου που το φορούσε, ωθώντας το να διατηρήσει ψηλά το σαγόνι, κάνοντάς τον υπαρήφανο και αγέρωχο. Αποτέλεσαν ισχυρό σύμβολο κοινωνικού στάτους και πλούτου, εφόσον οποιοσδήποτε είχε την οικονομική άνεση να έχει στην κατοχή του ένα τέτοιο γιακά, σίγουρα δεν έκανε χειρωνακτική εργασία. Στις αρχές του 17^{ου} αιώνα, οι αναγεννησιακοί γιακάδες αντικαταστήθηκαν από ένα χαλαρό δαντελωτό γιακά που έπεφτε πάνω στους ώμους και ονομάστηκε «falling band collar».

Σήμερα οι αναγεννησιακοί γιακάδες αποτελούν κομμάτι της επίσημης ενδυμασίας κληρικών σε κάποιες Ευρωπαϊκές Εκκλησίες, ενώ αποτέλεσαν έμπνευση για τη δημιουργία του Ελισαβετιανού κολάρου για τα ζώα (Elizabethan collar).

Παραλλαγές του τυπικού αναγεννησιακού γιακά

Falling collar

Είδος αναγεννησιακού γιακά, στολισμένος με δαντέλα και γυρισμένος προς τα κάτω ώστε να πέφτει πάνω στους ώμους. Φορέθηκε το 17^ο αιώνα, αντικαθιστώντας τους προηγούμενους.

Ο γιακάς Reticella (reticella collar)

Η Reticella (reticello ή στα γαλλικά point coupé), είναι ένα είδος λεπτής δαντέλας που εμφανίστηκε το 15^ο αιώνα και παρέμεινε διαδεδομένη μέχρι το πρώτο τέταρτο του 17^{ου} αι. Αρχικά αποτελούσε μια μορφή cutwork, όπου σε λινό ύφασμα, τραβούσαν κλωστές για να δημιουργήσουν έναν «δικτύωμα», πάνω στο οποίο έραβαν το μοτίβο με τη μέθοδο του τρυπώματος (buttonhole stitch). Αργότερα το δικτύωμα που χρησιμοποιούνταν ήταν από κλωστή και όχι από ύφασμα. Και οι δύο τεχνικές είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία χαρακτηριστικών γεωμετρικών μοτίβων.

Neck wisk

Αναγεννησιακός γιακάς που έπεφτε προς τα κάτω, ανοιχτός από μπροστά κι έμοιαζε με τον κλασικό, σημερινό γιακά.

Ελισαβετιανός γιακάς (Elizabethan collar)

Ο Ελισαβετιανός γιακάς (Elizabethan collar) ή E-Collar είναι μία προστατευτική ιατρική εφεύρεση που φοριέται στα ζώα. Το σχήμα του είναι κωνικό, και στοχεύει στο να αποτρέψει το ζώο να γλύψει το σώμα του, ή να ξύσει το κεφάλι του καθώς επουλώνονται οι πληγές του. Συνήθως συνδέεται με το κολάρο του ζώου με κορδόνια. Το όνομά του οφείλεται στον αναγεννησιακό γιακά.

Στηρίξεις των αναγεννησιακών και κλασικών γιακάδων

Supportasse

Το supportasse ή underpropper είναι ένα είδος στήριξης των αναγεννησιακών γιακάδων. Σημαντικό κομμάτι της αριστοκρατικής μόδας στα τέλη του 16^{ου} και αρχές του 17^{ου} αιώνα, πολλές φορές ονομάζονταν και picadill, whisk ή rebato. Έφερε διακοσμητικά κυκλικά στοιχεία, καλυμμένα με χρωματισμένα μεταξένια, χρυσή ή ασημένια κλωστή. Διαδεδομένα ήταν επίσης στηρίγματα από χαρτόνι ή χαρτοπολλτό, καλυμμένα με μετάξι ή λινό. Συγκρατούνταν με κορδέλες ή έδεναν στο πίσω μέρος του γιακά.

Picadill ονομάζονταν επίσης και ο μεγάλος και πλατύς γιακάς από cutwork δαντέλα, που ήρθε στη μόδα την ίδια περίοδο. Ο δρόμος Picadilli του Λονδίνου πήρε το όνομά του από το συγκεκριμένο γιακά, διότι ένας από τους ιδιοκτήτες της περιοχής έγινε πλούσιος φτιάχνοντας Picadills.

Καρφίτσα για το γιακά (Collar pin)

Η καρφίτσα για το γιακά είναι ανδρικό κόσμημα, το οποίο συγκρατεί τις δύο άκρες του γιακά ενός πουκάμισου και περνάει κάτω από τον κόμπο της γραβάτας. Συγκρατεί το γιακά στη σωστή του θέση και σηκώνει τον κόμπο ψηλότερα δημιουργώντας στη γραβάτα ένα τόξο. Συνήθως, έχει πλάτος τρία με πέντε εκατοστά και είναι τριών ειδών:

- μία ράβδος οι άκρες τις οποίας ξεβιδώνουν και είναι σχεδιασμένη για να περνάει από ειδικά διαμορφωμένες εσοχές σε κάθε πλευρά του γιακά
- μία καρφίτσα, όμοια με παραμάννα, που διαπερνά τις δύο πλευρές του κολάρου (ή από τις υπάρχουσες ειδικά διαμορφωμένες εσοχές)
- μία ράβδος με κλιπς που στερεώνονται πάνω στις δύο άκρες του γιακά

Διάφοροι τύποι γιακάδων

Ο γιακάς usekh (usekh collar)

Το Usekh ή Wesekh είναι ένα προσωπικό στολίδι, ένα είδος γιακά ή περιδέριου, ευρέως γνωστό λόγω της παρουσίας του σε αναπαραστάσεις των πλούσιων αρχαίων Αιγυπτίων. Θεότητες, γυναίκες και άντρες απεικονίζονταν ενώ το φορούσαν. Παράδειγμα αποτελεί η διάσημη χρυσή μάσκα του Τουταγχαμών. Η αρχαία λέξη wsh σημαίνει πλάτος ή εύρος, γι' αυτό και ο συγκεκριμένος γιακάς αναφέρεται ως ο ευρύς γιακάς. Κρεμιόταν και στηρίζονταν από το λαιμό και τους ώμους. Συνήθως κοσμούσαν από πυκνές σειρές

χρωματισμένων πέτρινων χαντρών ή ήταν φτιαγμένος αποκλειστικά από μέταλλο. Θεωρούσαν ότι η θεότητα Πτα προστέτευε τους νεκρούς διαμέσω αυτού του γιακά.

Ο «φτερωτός» γιακάς (Winged collar)

Ο «φτερωτός» γιακάς (winged collar) είναι ο πολύ σκληρός, κοντός γιακάς, με τις άκρες του να στέκονται οριζόντια, κάθετα στο κύριο σώμα του γιακά. Ονομάστηκε έτσι επειδή οι άκρες του μοιάζουν με φτερά και ήταν κυρίως στη μόδα τις αρχές του 20^{ου} αιώνα, ενώ φοριέται ακόμα και σήμερα, σε πολύ επίσημες περιστάσεις.

Ο γιακάς τύπου κολάρο (Band collar)

Ο γιακάς τύπου κολάρο (band collar) είναι ο όρθιος γιακάς σε παραλληλόγραμμο σχήμα (κορδέλας) που περικυκλώνει το λαιμό χωρίς να αναδιπλωθεί. Τα ύψη του ποικίλλουν, αλλά συνήθως το μπροστινό του τμήμα είναι λιγότερο από 5εκ., ώστε να μην πιέζει προς τα πάνω το πιγούνι. Παραλλαγές του είναι ο γιακάς των κληρικών (clerical collar), ο γιακάς των Μανδαρινών (mandarin collar) που προέρχεται από φορέματα που φόραγαν οι Μανδαρινοί της Αυτοκρατορίας της Κίνας και ο γιακάς «Cadet» (cadet collar).

Ο γιακάς των κληρικών (Clerical collar)

Ο γιακάς των κληρικών (clerical collar) αποτελεί κομμάτι της κληρικής ενδυμασίας. Είναι αποσπώμενος και κουμπώνει με δύο μεταλλικά στοιχεία στην πίσω μεριά, ώστε μπροστά να φαίνεται ενιαίος, πάνω στο πουκάμισο ή το γιλέκο του κληρικού. Είναι σχεδόν πάντα λευκός και ενώ αρχικά ήταν από βαμβάκι ή λινό σήμερα είναι συνήθως πλαστικός. Πολλές φορές, κυρίως στην Καθολική Εκκλησία, τοποθετείται μέσα στο γιακά του πουκάμισου του κληρικού αφήνοντας μόνο ένα κομμάτι μπροστά φανερό.

Ο γιακάς του Πήτερ Παν (Peter pan collar)

Ο γιακάς του Πήτερ Παν (Peter Pan collar) είναι ένα είδος γιακά ευρέως γνωστό, που πήρε το όνομά του από το γιακά της στολής της ηθοποιού Maude Adams, όταν το 1905 έπαιξε τον Πήτερ Παν στο Broadway. Είναι επίπεδος, φτιαγμένος για να εφαρμόζει ακριβώς στη γραμμή του λαιμού (neckline) και να πέφτει πάνω στους ώμους και τον κορμό. Αποτελείται από ένα ή δύο κομμάτια, αν δένει μπροστά ή πίσω αντίστοιχα. Αν και έχει ενσωματωθεί και σε διάφορα γυναικεία φορέματα, είναι συνυφασμένος με την παιδική μόδα από το 1920 και μετά.

Πετραχήλι

Πετραχήλι είναι το καθετί, που περιβάλλει το λαιμό των ζώων, η δερμάτινη λουρίδα, που φοριέται στο λαιμό του κριαριού, του τράγου, του σκύλου.

Γιακάς τύπου πετραχήλι (bands)

Οι γιακάδες τύπου πετραχήλι αποτελούν κομμάτι της επίσημης ενδυμασίας κληρικών, δικηγόρων και κάποιων ακαδημαϊκών. Αποτελούνται από δύο παραλληλόγραμμα κομμάτια υφάσματος, συνήθως λευκά, τα οποία δένονται στο λαιμό με κορδόνι. Πρωτοεμφανίστηκαν στην Αγγλία στα μέσα του 17^{ου} αιώνα. Ποικίλλουν σε μεγέθη και μήκη, από τους πολύ μακριούς που φορούσαν οι ιερείς, στους πολύ κοντύτερους εκκλησιαστικούς από μαύρη γάζα και λευκό στρίφωμα προς τα έξω.

Κλασικό πουκάμισο (Dress shirt)

Το πουκάμισο (shirt) είναι είδος ενδύματος με γιακά και είναι ανοιχτό στην μπροστινή του πλευρά καθ' όλο το μήκος του. Το άνοιγμα αυτό στερεώνεται με κουμπιά ή κόπιτσες. Στα Βρετανικά αγγλικά, «dress shirt» είναι το πιο επίσημο βραδυνό ένδυμα συνοδευόμενο από λευκή ή μαύρη γραβάτα. Πολλά από αυτά τα επίσημα πουκάμισα έχουν αποσπώμενους γιακάδες.

Livery collar ή chain of office

Το Livery collar ή chain of office, στα ελληνικά το κολάρο του υπηρέτη, είναι κολάρο ή αλυσίδα, συνήθως από χρυσάφι, που φορούσαν στην Ευρώπη για να δηλώσουν υποτέλεια, υπηρεσία ή άλλη σχέση με κάποιο σημαντικό πρόσωπο, από το Μεσαίωνα και μετά. Ένα από τα πιο γνωστα και παλαιότερα κολάρα είναι το «Collar of Esses», το οποίο χρησιμοποιείται από το 14^ο αιώνα.

Το ρεβέρ (Revers)

Το ρεβέρ είναι ένδυμα ή μέρος ενδύματος, ανεστραμμένο για να αναδειχθεί η φόδρα. Ρεβέρ είναι τα πέτα ή οι μανσέτες όταν είναι φτιαγμένα από διαφορετικό υλικό από αυτό του κυρίου μέρους του ενδύματος. Ο όρος καθιερώθηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1860 όταν πλέον τα φράκα δεν κουμπώνονταν έως το λαιμό αλλά φοριούνταν με το πέτο ανοιχτό και ανεστραμμένο.

Το πέτο (Lapel)

Τα πέτα είναι διπλωμένα τριγωνικά κομμάτια υφάσματος τα οποία φέρει στο μπροστινό του μέρος ένα παλτό ή ένα πανωφόρι. Συνήθως τα συναντούμε σε επίσημα ρούχα και σακάκια κουστουμιών. Τα μπροστινά άκρα του σακακιού, παλτού κ.λ.π. αναδιπλώνονται και ράβονται πάνω στον γιακά.

Είδη πέτων

Οδοντωτό πέτο (notched lapel)

Το οδοντωτό πέτο είναι ραμμένο πάνω στο γιακά υπό γωνία, δημιουργώντας μία ορθογωνική εσοχή. Είναι το πιο κοινό πέτο στα σακάκια με μία σειρά κουμπιών. Το μέγεθος του ποικίλλει και ήταν το πρώτο πέτο που εμφανίστηκε στην ιστορία.

Μυτερό πέτο (peaked lapel)

Το μυτερό πέτο είναι πιο επίσημο και το συναντούμε κυρίως στα διπλο-σταυροκούμπωτα σακάκια και σμόκιν. Στις δεκαετίες 1920 και 1930 το μονοκούμπωτο σακάκι με μυτερό πέτο θεωρούνταν σύμβολο κομψότητας. Η ικανότητα ενός ράφτη να κόψει ένα άψογο μυτερό πέτο θεωρούνταν πολύ μεγάλη πρόκληση ακόμα και για τους πιο έμπειρους.

Καμπυλωτό πέτο (shawl lapel)

Το καμπυλωτό πέτο είναι μία συνεχής καμπύλη. Αρχικά παρατηρήθηκε στο Βικτωριανό Σμόκιν και τώρα το συναντούμε στο βραδινό σακάκι και στο κοινό σμόκιν. Ξεκίνησε αρχικά ως ημιεπίσημο απογευματινό ένδυμα ενώ σήμερα το συναντάμε εξίσου σε επίσημες και ανεπίσημες εκδοχές.

Η λαιμόκοψη (Neckline)

Η λαιμόκοψη είναι το άνω άκρο ενός ενδύματος που, κυρίως από την μπροστινή πλευρά, περιβάλλει το λαιμό.

Είδη λαιμόκοψης

Ρολο (κυκλική)

Η λαιμόκοψη τύπου ρολο αναφέρεται στους ψηλούς στενούς γιακάδες που τυλίγονται γύρω από το λαιμό. Τους συναντούμε κυρίως σε πουλόβερ και ονομάζονται αλλιώς και ζιβάγκο.

Λαιμόκοψη τύπου κόσμημα (Jewel neckline – κυκλική)

Είναι κυκλική και βρίσκεται στη βάση του λαιμού. Είναι η λαιμόκοψη που συναντούμε συνήθως στα T – shirts.

Λαιμόκοψη τύπου U (Scoop neck – καμπύλη, κοίλη προς τα πάνω)

Καμπύλη λαιμόκοψη σχήματος U, με τα άρκα του U να κρέμονται στους ώμους. Το βάθος του U ποικίλλει.

Λαιμόκοψη τύπου V (V-neck - 2-4 γραμμικές άκρες, οι πλευρικές άκρες αποκλίνουν)

Κατάγεται από τη Μέση Ανατολή. Διαμορφώνεται από δύο διαγώνιες γραμμές που ξεκινούν από τους ώμους και ενώνονται στο στήθος δημιουργώντας ένα σχήμα V. Το βάθος του V ποικίλλει. Πολλές φορές προστίθεται μία επιπλέον ακμή στη βάση του V με αποτέλεσμα η λαιμόκοψη να παίρνει τη μορφή τραπεζοειδούς.

Τετράγωνη λαιμόκοψη (Square neck – παράλληλες γραμμικές πλευρικές άκρες)

Χαρακτηρίζεται από τρεις γραμμικές πλευρές, με την κάτω να συνδέεται με τις πλευρικές συνήθως υπό ορθή γωνία. Το πλάτος της λαιμόκοψης πικοίλλει.

Βαθιά λαιμόκοψη (Deep or plunging neck)

Χαμηλή λαιμόκοψη σε σχήμα V, U ή τετράγωνο, που μπορεί να φτάσει ακόμα και μέχρι το ύψος της μέσης.

Λαιμόκοψη τύπου χαμόγελο (Boat neck – μία πλευρά, σχεδόν γραμμική)

Ψηλή, πλατιά και ελάχιστα καμπύλη που πειρνάει από την κλείδα και στους δύο ώμους.

Λαιμόκοψη κάτω από τους ώμους (Off-the-shoulder – μία πλευρά, σχεδόν γραμμική)

Όμοια με τη λαιμόκοψη τύπου χαμόγελο αλλά χαμηλότερη, ελευθερώνοντας τους ώμους και την κλείδα. Συνήθως με μανίκια αλλά πολλές φορές και χωρίς.

Λαιμόκοψη ενός ώμου (One-shoulder necklines – μία πλευρά, σχεδόν γραμμική)

Ασύμμετρη γραμμική λαιμόκοψη που τέμνει την κορμό διαγώνια αφήνοντας τον ένα ώμο γυμνό.

Λαιμόκοψη τύπου Halter (Halter necklines – γραμμική, οι πλευρικές άκρες συγκλίνουν στο λαιμό)

Μοιάζει με τη λαιμόκοψη τύπου V και αποτελείται από λωρίδες που τυλίγονται και ενώνονται στον αυχένα.

Λαιμόκοψη τύπου καρδιά (Sweetheart necklines – γραμμικές πλευρικές άκρες, καμπυλωτή, κοίλη κάτω πλευρά)

Λαιμόκοψη με διπλή κάτω πλευρά, σχήματος όμοιου με το κάτω μέρος του σχήματος καρδιάς. Οι πλευρικές άκρες συνήθως συγκλίνουν στο λαιμό, μπορεί όμως και να λείπουν.

Λαιμόκοψη με τρύπα (Keyhole necklines)

Μοιάζει με τη λαιμόκοψη τύπου Halter αλλά οι συγκλίνουσες διαγώνιες πλευρικές άκρες συνδέονται μπροστά από το λαιμό σχηματίζοντας μία τρύπα.

Λαιμόκοψη τύπου άμφιο (Surplice neckline)

Σ' αυτή τη η μία πλευρά του ενδύματος επικαλύπτει την άλλη, όπως συμβαίνει για παράδειγμα σε μία ρόμπα ή μπουρνούζι. Σε μία μπλούζα ή φόρεμα οι δύο πλευρές ράβονται λίγο κάτω από το μπούστο.

Το ντεκολτέ (Décolletage)

Το ντεκολτέ (ή décolleté, στα σύγχρονα γαλλικά) είναι το ψηλότερο τμήμα του γυναικείου κορμού, περιλαμβάνοντας το λαιμό, τους ώμους, την πλάτη και το στήθος, που μένει εκτεθειμένο από τη λαιμόκοψη του ρουχού.

Η λέξη ντεκολτέ, είναι γαλλικής προέλευσης, προέρχεται από το ρήμα decolleter το οποίο σημαίνει «αποκαλύπτω το λαιμό». Σε ακριβή μετάφραση, ντεκολτέ σημαίνει η περιοχή που εκτείνεται δύο παλάμες κάτω από τη βάση του λαιμού, μπροστά και πίσω.

ΓΡΑΒΑΤΕΣ (TIES)

Η γκραβάτα (Cravat)

Η γκραβάτα είναι λαιμοδέτης, ο πρόγονος της σημερινής γραβάτας και του παπιγιόν. Πρωτοεμφανίστηκε το 17^ο αιώνα στην Κροατία και άνησε το 18^ο και 19^ο αιώνα. Από τα τέλη του 16^{ου} αιώνα ο όρος λαιμοδέτης αναφέρονταν σε όλες τις μακριές λωρίδες υφάσματος που φοριόταν στο λαιμό εκτός από τους Αναγεννησιακούς γιακάδες. Είναι πιθανό η αρχική του χρήση να ήταν για να κρύψει τα όχι και τόσο καθαρά στην περιοχή του λαιμού, πουκάμισα. Εναλλακτικά πιστεύεται ότι περιείχε ένα είδος ψυχολογικής προστασίας του λαιμού ενός πολεμιστή κατά τη διάρκεια της μάχης. Ετυμολογικά, η λέξη γκραβάτα, στα αγγλικά cravat, προέρχεται από τη λέξη Croat που στα γαλλικά σημαίνει Κροάτης. Τέλος, δεν είναι σαφές το αν η γκραβάτα εξελίχθηκε ταυτόχρονα σε παπιγιόν και γραβάτα, ή αν το παπιγιόν προηγήθηκε και η σημερινή γραβάτα αποτελεί μετεξέλιξή του.

Παπιγιόν (bow tie)

Το παπιγιόν είναι ένα είδος γκραβάτας. Αποτελείται από μία λωρίδα υφάσματος που δένεται με συμμετρικό τρόπο γύρο από τον γιακά, έτσι ώστε οι δύο του άκρες να σχηματίζουν θηλειές.

Τείνει να είναι συνυφασμένο με συγκεκριμένα επαγγέλματα, όπως του αρχιτέκτονα, του εφοριακού, του δικηγόρου, του εκπαιδευτικού, του σερβιτόρου και του πολιτικού.

«Για τους οπαδούς του, το παπιγιόν υποδηλώνει αντισυμβατικότητα σε ταξικούς διαχωρισμούς, μια μουχλιασμένη προσκόλληση σε μία αντιθετική άποψη. Το παπιγιόν κρύβει ένα διανοουμενισμό, αληθινό η προσποιητό, ενώ μερικές φορές υποδηλώνει τεχνολογική οξύνοια, ίσως γιατί είναι πολύ δύσκολο να δεθεί. Παπιγιόν φόραγαν οι μάγοι, οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι καθηγητές και όσοι ήθελαν να τους μοιάσουν. Ίσως όμως το να φοράς παπιγιόν είναι κυρίως ένας τρόπος να εκπέμψεις μια επιθετική αδιαφορία στο τι πιστεύουν οι άλλοι.»

*Warren St John, The New York Times

Παπιγιόν σε εταιρικά λογότυπα:

Η μύρα Budweiser (20ος αιώνας)

Τα αυτοκίνητα Chevrolet (από το 1913)

Η Playboy Enterprises

Η εταιρία ειδών ρουχισμού για το λαιμό The Bow Club

Τα πατατάκια Pringles

Η αλυσίδα εστιατορίων The Kentucky Fried Chicken (KFC)

Η μηχανή αναζήτησης DuckDuckGo

THEBOWCLUB

PLAYBOY

Duck Duck Go

Αρχιτέκτονες που συνήθιζαν να φορούν παπιγιόν

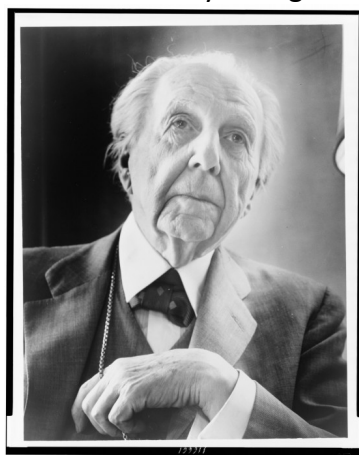
Arne Jacobsen

Charles Eames

Peter Eisenman

Frank Lloyd Wright

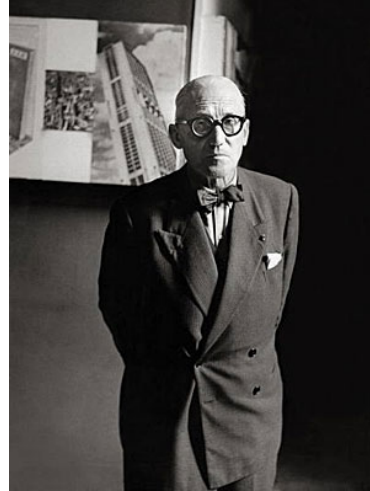
Walter Gropius

Luis Isadore Kahn

Le Corbusier

Leoh Ming Pei

Eero Saarinen

Sir Charles Barry

Γραβάτα (necktie)

Η γραβάτα είναι ένα μακρύ κομμάτι υφάσματος που φοριέται για διακοσμητικούς σκοπούς γύρω από το λαιμό. Συνήθως περνάει κάτω από το γιακά ενός πουκάμισου, δένεται με συγκεκριμένο τρόπο στο ύψος του λαιμού και φτάνει περίπου μέχρι το ύψος της μέσης. Θεωρείται επίσημο ένδυμα και αξεσουάρ του άνδρα σε ανάλογους εργασιακούς κυρίως χώρους. Είναι εξέλιξη της γκραβάτας και παραλλαγές της είναι η γραβάτα άσκοτ, το παπιγιόν και η γραβάτα μπόλο.

Η γραβάτα άσκοτ (ascot tie)

Η γραβάτα άσκοτ είναι ένας στενός λαιμοδέτης με πλατιά μυτερά άκρα (wings), παραδοσιακά φτιαγμένος από γκρι μετάξυ. Συνήθως φέρει διάφορα μοτίβα, αναδιπλώνεται και στερεώνεται με καρφίτσα. Πήρε το όνομά της από τη Ρόγιαλ Άσκοτ ιπποδρομιακή συνάντηση στο ιπποδρόμιο άσκοτ. Στη Βρετανία η πιο ανεπίσημη μορφή της αναφέρεται στην καθημερινή γραβάτα για να τη διαχωρίσει από την επίσημη βραδινή.

Η γραβάτα κίπερ (kipper tie)

Η γραβάτα κίπερ είναι γραβάτα που ήταν αρχικά στη μόδα στη Βρετανία από τα μέσα του 1960 έως τα τέλη του 1970. Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της γραβάτας είναι το υπερβολικό πλάτος της (συνήθως 11 με 13 εκατοστά) και τα φανταχτερά χρώματα και μοτίβα.

ΜΑΝΔΥΛΙΑ ΛΑΙΜΟΥ

Φουλάρι (Neckerchief)

Το φουλάρι είναι ένα μαντήλι για το λαιμό που συνήθιζαν να φορούν οι πρόσκοποι, οι καουμπόηδες και οι ναύτες. Αποτελείται από ένα διπλωμένο τριγωνικό κομμάτι υφάσματος. Η μεγάλη πλευρά του τριγώνου που δημιουργείται, τυλίγεται προς την κορυφή του, αφήνοντας ένα κομμάτι ακάλυπτο και δένεται γύρω από το λαιμό.

Κασκόλ (Scarf)

Το κασκόλ, φουλάρι, ή σάλι, είναι ένα κομμάτι υφάσματος που φοριέται γύρω από το λαιμό (ή γύρω από τη μέση) για λόγους ζεστασιάς, καθαριότητας, μόδας ή θρησκευτικούς. Ποικίλλει σε χρώματα και υλικά.

Το φουλάρι πρωτοεμφανίστηκε στην αρχαία Ρώμη ως ένδυμα που διατηρούσε την καθαριότητα και όχι τη θερμοκρασία του σώματος. Ονομάζονταν «sudarium», δηλαδή το ρούχο για τον ιδρώτα, και το χρησιμοποιούσαν για να σκουπίσουν τον ιδρώτα από το λαιμό και το πρόσωπό τους. Ήταν υφασμάτινο και το φορούσαν κυρίως άντρες, ενώ σύντομα άρχισαν να το φορούν και οι γυναίκες. Κατα τη βασιλεία του Κινέζου αυτοκράτορα Cheng, υφασμάτινα φουλάρια χρησιμοποιούνταν για να διαχωρίσουν βαθμίδες ανάμεσα στους στρατιωτικούς και τους πολεμιστές. Κατά το 17^ο αιώνα τα φορούσαν και οι Κροάτες στρατιώτες και τα αποκαλούσαν γκραβάτες (βλ. “Η γκραβάτα”). Η διαφορά ανάμεσα σε όσους είχαν βαθμό και τους απλούς στρατιώτες ήταν ότι οι πρώτοι φορούσαν μεταξωτά ενώ οι δεύτεροι βαμβακερά. Το φουλάρι έγινε πραγματικό αξεσουάρ μόδας στις αρχές του 19^{ου} αιώνα εξίσου για τους άντρες και τις γυναίκες.

Fichu

Το Fichu είναι ένα μακρύ, τετράγωνο μαντήλι για το λαιμό που φορούσαν οι γυναίκες για να καλύψουν το μπούστο. Εμφανίστηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο το 18^ο αιώνα και παρέμεινε διαδεδομένο στην Αγγλία, τη Γαλλία και τις Η.Π.Α έως και το 19^ο αιώνα. Φτιάχνονταν από λινό ύφασμα και διπλώνονταν διαγώνια δημιουργώντας ένα τρίγωνο το οποίο έδεναν ή καρφίτσωσαν από μπροστά.

Neck gaiter (Είδος κασκόλ)

Το neck gaiter είναι είδος ρουχισμού που φοριέται στο λαιμό για το κρύο. Είναι ένας κλειστός σωλήνας χοντρού υφάσματος, συνήθως fleece ή συνθετικό. Πολλές φορές το ύψος του φτάνει ως και το στόμα για την προστασία από τον αέρα.

Pussy bow

Το pussy bow είναι ένα είδος φιόγκου που δένεται στο λαιμό και σχετίζεται με γυναικείες μπλούζες και μπουστά. Ενώ φιόγκοι για το λαιμό φοριούνταν από το 19^ο αιώνα, ο όρος αυτός εμφανίστηκε τον 20^ο. Τον συναντούμε σε οίκους όπως οι Coco Chanel και Yves Saint Laurent από το 1960 και μετά. Στη δεκαετία του 1980 το pussy bow συνδέθηκε με το ντύσιμο της Margaret Thatcher αφότου έγινε προθυπουργός της Αγγλίας το 1979.

Lanyard

Το Lanyard είναι ένα σχοινί ή κορδόνι που φοριέται γύρω από το λαιμό ή τον καρπό για τη μεταφορά ενός αντικειμένου. Το χρησιμοποιούσαν κυρίως για τη μεταφορά σπαθιών και όπλων.

NAPE PIERCING

Το nape piercing είναι το τρύπημα στην επιφάνεια του αυχένα. Είναι επιφανειακό και απαιτεί ειδικό σκουλαρίκι για να αποτραπεί η μόλυνση. Το είδος του σκουλαρικού που τοποθετείται ονομάζεται μπάρα. Για

την ίδια περιοχή υπάρχουν και υποδόρια εμφυτεύματα, συνήθως από τιτάνιο, τα οποία τοποθετούνται συμμετρικά εκατέρωθεν της σπονδυλικής στήλης.

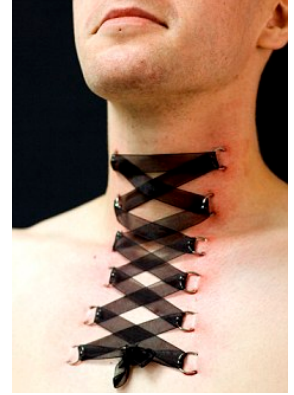
Nape piercing

Extreme neck piercing

Neck corset piercing

- ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

ΠΑΝΟΠΛΙΕΣ

Τα στηρίγματα για την προστασία του λαιμού (neck braces) αποτελούσαν βασικό κομμάτι της πανοπλίας από τα Αχαικά χρόνια. Αργότερα, ο πιο κοινός τύπος προστασίας του ως τμήμα της πανοπλίας, ήταν η ζορζέτα.

Αχαικές πανοπλίες

Μυκήνες

Τύρινθα

Σαρδηνία

Ζορζέτα (Gorget)

Η ζορζέτα (από τη γαλλική λέξη gorge που σημαίνει λαιμός), ήταν αρχικά μία λωρίδα από λινό που δένονταν γύρω από το λαιμό και το κεφάλι μιας γυναίκας κατά τη μεσαιωνική περίοδο. Ο όρος αργότερα περιέγραφε ένα μεταλλικό ή δερμάτινο γιακά, σχεδιασμένο για να προστεθεί το λαιμό, ή μία σειρά τμημάτων επάργυρης πανοπλίας ή ένα επίχρυσο/επάργυρο τμήμα πανοπλίας που κρέμονταν από το λαιμό, καλύπτοντας τον μαζί με το στήθος. Αργότερα, ιδιαίτερα από το 18^ο αιώνα και μετά, η ζορζέτα έγινε κυρίως διακοσμητική, χρησιμεύοντας μόνο ως συμβολικό αξεσουάρ στρατιωτικών στολών, όπου τη συναντάμε ακόμη και σήμερα. Ο όρος μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί και για κοσμήματα που φοριούνται στο λαιμό σε διάφορους πολιτισμούς. Η Ιαπωνική ζορζέτα είναι επίσης γνωστή και ως nodowa.

- ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ

ΙΚΙ : ΡΑΦΙΝΑΡΙΣΜΕΝΟ ΣΤΥΛ

Η δομή του “iki” (“iki” no kōzō) του Kuki Shuzo (1888-1941) είναι μία φαινομενολογική και ερμηνευτική μελέτη του φαινομένου Iki, βασικό στοιχείο της ιαπωνικής αισθητικής των τελευταίων δύο – τριών αιώνων. Προέρχεται από το είδος και τη μορφή των ερωτικών σχέσεων που αναπτύσσονταν μεταξύ ανδρών και γκεισών στα διαμερίσματα ηδωνής των μεγάλων πόλεων. Κατά τον συγγραφέα, στις ευρωπαϊκές γλώσσες δεν υπάρχει ακριβής μετάφραση για το iki, αφού αναδύθηκε από ένα συγκεκριμένο πολιτισμικό πλαίσιο και αναφέρεται στη ζωντανή μορφή του φαινομένου καθώς βιώνεται. Γαλλικοί όροι που πλησιάζουν τον ορισμό του είναι οι chic, coquet, και raffiné.

Για να καταφέρει να ορίσει το iki, ο Kuki αναφέρεται σε υποκειμενικές εκφράσεις του φαινομένου που είναι φυσικές είτε καλλιτεχνικές. Στην φύση είναι η ιτιά, ή η αργή και σταθερή βροχή· στο ανθρώπινο σώμα μια ελαφριά χαλάρωση, μια απαλή φωνή, ένα πρόσωπο που είναι περισσότερο μακρύ παρά στρογγυλό, μια συγκεκριμένη ένταση και παράλληλα χαλάρωση στα μάτια, το στόμα και τα μάγουλα, το χέρι λυγισμένο ή λίγο αφημένο προς τα πίσω. Είναι ένα φορεμένο αραχνούφαντο ύφασμα, το ανάλαφρο μακιγιάζ και το όχι και τόσο επιτηδευμένο χτένισμα με τη βοήθεια νερού παρά λαδιού. Είναι ένα ντεκολτέ σχεδιασμένο για να τραβάει την προσοχή στον αυχένα που κείται γυμνός, και όχι στο στήθος.

* [The structure of Iki, Kuki Shuzo, 1930](#)

- Η ΝΕΓΡΟΣΥΝΗ ΩΣ ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ (NEGRITUDE)

Σ'αυτήν την περίπτωση ο λαϊμός αναφέρεται σε μία αισθητική ανάλυση ενός θυληκού αγαλματίου αφρικανικής τέχνης της φυλής Baule, από τον Léopold Sédar Senghor. Ο Senghor, ποιητής, πολιτικός και θεωρητικός, έχει αναφερθεί εκτενώς στη φιλοσοφία και την αισθητική της αφρικανικής τέχνης. Οι πλαστικές μορφές είναι ζωντανές δυνάμεις, είναι ρυθμοί, αναφέρει. Έτσι, αντικείμενα όπως μάσκες και γλυπτά πρέπει να αντιμετωπιστούν ως συνδυασμοί από ρυθμούς. Στην συγκεκριμένη ανάλυση, αναφέρεται σε ένα θυληκό αγαλματίδιο της φυλής Baule, στη σημερινή ακτή Ελεφαντοστού. Γράφει: «Σε αυτό, δύο θέματα γλυκύτητας υπογράφουν ένα εναλλασσόμενο τραγούδι. Τα στήθη είναι ώριμα φρούτα. Το πιγούνι και τα γόνατα, οι γλουτοί και οι γάμπες είναι επίσης φρούτα ή στήθη. Ο λαϊμός, τα χέρια και οι μηροί είναι στήλες από μαύρο μέλι.*» Αυτό το απόσπασμα αναγνωρίζει το αντικείμενο ως σύνθεση δύο ρυθμικών σειρών: οι κοίλες φόρμες που χαρακτηρίζουν τα στήθη, το πιγούνι, τα γόνατα, οι γλουτοί και οι γάμπες από τη μία· και οι κυλινδρικές μορφές που χαρακτηρίζουν το λαϊμό, τα χέρια και τους μηρούς από την άλλη.

*(Senghor 1964, 214). Senghor's "L'esthétique négro-africaine," ("Negro-African Aesthetics)" from which this passage is cited was first published in the October 1956 issue of the journal *Diogenè*.

- Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΙΔΩΡΑΣ ΝΤΑΝΚΑΝ

Η Ισιδώρα Ντάνκαν (27 Μαΐου 1877 – 14 Σεπτεμβρίου 1927), είναι Αμερικανορωσίδα χορεύτρια και θεωρείται η μητέρα του σύγχρονου χορού. Ήταν γνωστή και ως η "ξυπόλητη χορεύτρια". Χαρακτηριστικό των χορογραφιών της ήταν ο αυτοσχεδιασμός και αργότερα οι φυσικές κινήσεις του σώματος, ενώ έμπνευσή της αποτέλεσαν τα αρχαιοελληνικά αγγεία και ανάγλυφα του Βρετανικού Μουσείου, το Λούβρο και η Exposition Universelle του 1900.

Το βράδυ της 14^{ης} Σεπτεμβρίου του 1927 στη Νίκαια της Γαλλίας, η Ντάνκαν επιβιβάστηκε στο αυτοκίνητο του Benoît Falchetto, ενός Γαλλο-ιταλού μηχανικού. Φορούσε ένα μακρύ μεταξένιο φουλάρι, ζωγραφισμένο στο χέρι από τον καλλιτέχνη Roman Chaton. Η φίλη της Mary Desti την προέτρεψε να φορέσει παλτό, επειδή έκανε κρύο και το αμάξι ήταν ανοιχτό (κάμπριο), αλλά η Ντάνκαν δέχτηκε να φορέσει μόνο το φουλάρι. Φεύγοντας, φημολογείται ότι φώναξε, «Αντίο φίλοι μου. Οδεύω προς τη δόξα!».

Το φουλάρι της μπλέχτηκε στις πίσω ρόδες και τον άξονα του αμαξιού, τραβώντας την από το αμάξι και σπάζοντας το λαιμό της. Η εφημερίδα *New York Times* έγραψε: «Η Ισιδώρα Ντάνκαν, η Αμερικανίδα χορεύτρια, απόψε βρήκε τραγικό θάνατο στη Ριβιέρα της Νίκαιας. Σύμφωνα με τους ανταποκριτές από τη Νίκαια, η δεσποινίς Ντάνκαν εσφενδονίστηκε από το αμάξι στο οποίο επιβιβαζόταν και πέθανε ακαριαία από την ορμή της πτώσης της πάνω στο πέτρινο πεζοδρόμιο.»*

Το γεγονός αποτέλεσε αφορμή για το δηκτικό σχόλιο του Gertrude Stein**, «τα νάζια μπορεί να αποβούν μοιραία» (“affectations can be dangerous”).

*"Isadora Duncan, Dragged by Scarf from Auto, Killed; Dancer Is Thrown to Road While Riding at Nice and Her Neck Is Broken" (FEE). The New York Times. 1927-09-15. Retrieved 2007-07-02.

**Gertrude Stein (1874-1946), αμερικανός συγγραφέας και ποιητής

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

- ΔΟΥΛΕΙΑ

Αρχαιότητα και Μεσαίωνας

Στις κοινωνίες τις αρχαιότητας η δουλεία ήταν αναγνωρισμένη κι αποδεκτή. Δούλος κατέληγε κάποιος μετά από αιχμαλωσία σε πόλεμο, αρπαγή σε επιδρομές ή πειρατίες, καταδίκη λόγω σοβαρών εγκλημάτων, μη αποπλήρωση χρεών, πώληση από οικογενειακά μέλη. Οι απόγονοι των δούλων ήταν επίσης δούλοι και όπως και τους υπόλοιπους, δεν είχαν κανένα ανθρώπινο δικαίωμα (περιουσία, οικογένεια, αξιοκρατία κλπ).

Οι Φοίνικες (πειρατές), αιχμαλώτιζαν ανθρώπους και τους πουλούσαν ως δούλους. Στη Μεσοποταμία, Ινδίες και Κίνα οι δούλοι χρησιμοποιούνταν στα χωράφια, τις οικοδομές και το στρατό, ενώ στη Βαβυλωνία η δουλεία ήταν ιδιαίτερα σκληρή. Στην αρχαία Αίγυπτο πολλές χιλιάδες δούλοι χρησιμοποιήθηκαν σε λατομεία, μεταλλεία, βασιλικά κτήματα, καθώς και πυραμίδες και ανάκτορα, ενώ οι Ισραηλίτες υποχρεώνονταν να ελευθερώσουν τους ομόθρησκους με αυτούς δούλους, στα 7 - 15 χρόνια.

Η δουλεία στην αρχαία Ελλάδα άκμασε κυρίως κατά τον 7^ο και 6^ο αιώνα, όπου στη Δήλο και τη Χίο μπορεί να πουλούσαν μέχρι και 1.000 δούλους καθημερινά. Οι δούλοι χωρίζονταν σε κατηγορίες ανάλογα με το επάγγελμά τους και το αν έμεναν μαζί με τον αφέντη τους. Η νομοθεσία του Σόλωνα αποτέλεσε το πρώτο δείγμα αντίδρασης προς τη δουλεία, απαγορεύοντας την υποδούλωση λόγω χρεών. Στη Ρώμη κάθε Ρωμαϊκή οικογένεια είχε τουλάχιστον ένα δούλο στις υπηρεσίες της, με τις πλούσιες να έχουν στην κατοχή τους εκατοντάδες. Οι δούλοι των ρωμαϊκών πόλεων προέρχονταν από όλες τις επαρχίες της αυτοκρατορίας και ανήκαν σε όλες τις ειδικότητες, από απλοί εργάτες μέχρι και γραφείς. Φορούσαν ειδικά ενδύματα τα οποία τους ξεχώριζαν και παράλληλα εμπόδιζαν τη διαφυγή τους, παραμένοντας συνήθως, διαρκώς αλυσσοδεμένοι.

Κατά το Μεσαίωνα, αναπτύχθηκε η ψευδαίσθηση ότι η νέα θρησκεία (χριστιανισμός) θα καταργήσει τη δουλεία, χωρίς ανταπόκριση όμως, αφού οι απόστολοι και πατέρες της εκκλησίας δεν την καταδίκασαν ποτέ. Στον ισλαμισμό, ο Μωάμεθ ζητούσε από τους πιστούς να φέρονται σωστά στους δούλους, ενώ στις κοινωνίες των Αζτέκων, Ίνκας και Μάγιας οι δούλοι ήταν αιχμάλωτοι πολέμου και απασχολούνταν σε παραγωγικές εργασίες, πολεμικές επιχειρήσεις ή γίνονταν θύματα θυσίας προς τους θεούς.

*http://sfrang.blogspot.gr/2006/10/blog-post_15.html

Αμερική

Η δουλεία στην Αμερική εμφανίζεται γύρω στο 1619, όταν το πλήρωμα ενός ολλανδικού πλοίου αποβιβάζει στην πόλη Jamestown της Βιρτζίνια είκοσι μαύρους αφρικανούς ως αντάλλαγμα αγαθών. Μέσα σε λίγα χρόνια, η χώρα γέμισε από δούλους, συνήθως από την Αφρική, που εργάζονταν για τους ευγενείς καλλιεργώντας εκτάσεις γης. Το υπερατλαντικό αυτό εμπόριο σκλάβων αποτέλεσε τη μεγαλύτερη εξαναγκασμένη μετανάστευση της ιστορίας. Την Πρωτοχρονιά του 1863 ο Λίνκολν υπέγραψε το διάταγμα για τη χειραφέτηση των μαύρων, το οποίο μπήκε ως τροπολογία στο σύνταγμα το 1865. Το τέλος του εμφυλίου πολέμου (1861 – 1865) σήμανε και το τέλος της δουλείας στις ΗΠΑ.

ΤΟ ΚΟΛΑΡΟ ΤΟΥ ΣΚΛΑΒΟΥ

Προ-ρωμαϊκή εποχή

Αγγλία, από την εποχή του Σιδήρου. Πιθανά να συνδέονταν με περισσότερους δακτύλιους διαμορφώνοντας αλυσίδα φυλακισμένων (ή δούλων). Ο δακτύλιος τοποθετείται στο λαιμό και σταθεροποιείται με τη βοήθεια του κουμπώματος και της αλυσίδας.

Κέλτικο, της ύστατης εποχής του Σιδήρου (100π.Χ – 78μ.Χ), βρέθηκε στην περιοχή της Ουαλίας. Η σιδερένια αλυσίδα αποτελείται από πέντε δακτύλιους που μπορεί να χρησιμοποιούνταν σε σκλάβους, εγκληματίες ή θυσίες. Έχει 3μ μήκος, με 60εκ απόσταση ανάμεσα στους δακτύλιους και ζυγίζει πάνω από 6 κιλά.

<https://www.museumwales.ac.uk/2369/>

Από τα λίγα κολάρα ρωμαϊκής εποχής αυτού του είδους που έχουν βρεθεί. Ονομάζεται Geige (βιολί στα γερμανικά) και η χρήση του συνεχίστηκε μέχρι και το μεσαίωνα. Ο μεγάλος δακτύλιος φοριέται στο λαιμό και οι δύο μικρότεροι στους καρπούς. Σταθεροποιείται με μία μεταλλική μπάρα που το διαπερνά κατά μήκος και μέσα από τους δακτύλιους.

*<http://www.archeologiebeleven.nl/fabrica/slavery/>

Slave collars

Την περίοδο που άνθιζε η δουλεία στην Αμερική (18^{ος} και 19^{ος} αι.), αυτοί που είχαν στην κατοχή τους δούλους, για να τιμωρήσουν όσους από αυτούς προσπαθούσαν να δραπετεύσουν, τους φόραγαν σιδερένια κολάρα. Το μέγεθος, σχήμα και βάρος του κολάρου δεν τους επέτρεπε να τρέξουν, ειδικά μέσα στο δάσος. Τα κολάρα αυτά συνήθως προορίζονταν για τους άντρες, εφόσον το 90% των δούλων που προσπαθούσαν να δραπετεύσουν ήταν άντρες έως 39 ετών. Τα κολάρα δεν επηρέαζαν μόνο όσους τα φορούσαν, αλλά τρομοκρατούσαν και τους υπόλοιπους που ίσως σκέφτονταν να δραπετεύσουν. Για να σιγουρέψουν τη σύλληψή όσων κατάφεραν να διαφύγουν, έγραφαν πάνω τα ονόματά τους. Και η όψη μόνο του κολάρου ήταν αρκετά εκφοβιστική διότι αποτελούσε σκληρή, τιμωρία σωματικά και πνευματικά.

Σχεδόν όλα τα κολάρα φτιάχνονταν από πολύ βαρύ σίδηρο, ενώ τις περισσότερες φορές έφεραν μεγάλες ακίδες, περικλείοντας το κεφάλι του σκλάβου. Συνήθεις προσθήκες των κολάρων αποτελούσαν τα φίμωτρα, αλυσίδες που τα ένωναν με άλλα δεσμά του σώματος και κουδούνια, για να γίνουν αντιληπτοί από τον ιδιοκτήτη σε περίπτωση που προσπαθούσαν να το σκάσουν. Έχουν αναφερθεί ακόμα και κολάρα με κλειδαριές που εμπόδιζαν το σκλάβο να φάει για μεγάλες περιόδους, ενώ μερικά από αυτά ήταν τόσο στενά που έπνιγαν αυτόν που τα φορούσε σχεδόν συνεχόμενα. Με την πάροδο του χρόνου οι ιδιοκτήτες ξεκίνησαν να στολίζουν τα κολάρα με δερμάτινες λωρίδες, κάνοντας τους σκλάβους πιο ευπαρουσίαστους κατά τον πλειστηριασμό τους.

*"Slaves, Soldiers, Citizens: African American Artifacts of the Civil War Era"

Lauren H. Roedner '13, Gettysburg College

Angelo Scarlato Scott Hancock, Gettysburg College

Jordan G. Cinderich '15, Gettysburg College

Tricia M. Runzel '13, Gettysburg College

<http://cupola.gettysburg.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=libexhibits>

Νομοθεσία σε σχέση με τη χρήση κολάρων στους σκλάβους

Το 1819, το Νομοθετικό Σώμα της Λουιζιάνα, αναγνωρίζοντας τη χρήση των σιδερένων κολάρων ως μέτρο αναστολής των αποδράσεων των σκλάβων, επέβαλε πρόστιμο 200 έως 1000 δολαρίων και φυλάκιση 6 μηνών έως 2 ετών σε όποιον αφαιρούσε ή κατέστρεφε για οποιοδήποτε λόγο το κολάρο ενός σκλάβου, ενώ για όποιον διέπραττε ομότητες κατά των σκλάβων, το πρόστιμο ήταν 200 έως 500 δολάρια.

*(Act of Assembly of March 6, 1819. Pamphlet, p. 64., 1 Martin's Digest, 654)

Υπάρχουν πολλές μαρτυρίες από τους ίδιους τους ιδιοκτήτες, αποκόμματα των αγγελιών τους, στις οποίες περιγράφουν τους σκλάβους που κατάφεραν να δραπετεύσουν, προσδιορίζοντας το είδος των κολάρων και των χειροπέδων που τους φορούσαν. Για παράδειγμα έγραφαν: «καταδικασμένος σε ποινή φυλάκισης, νέγρος, φορούσε μεγάλο σιδερένιο κολάρο με δύο τεράστια καρφιά, καθώς και μια σιδερένια χειροπέδα στο αριστερό του πόδι», «φυγάς, αγόρι νέγρος περίπου δώδεκα ετών – φορούσε ένα κολάρο σκύλου με αλυσίδα που είχε επάνω χαραγμένο 'De Yampert'», και άλλα.

*Περισσότερα αποσπάσματα βρίσκονται στο παράρτημα.

<http://usslave.blogspot.gr>

"Maroon". Ο σκλάβος φυγάς

"Maroon. Ο σκλάβος φυγάς", είναι μια σειρά φωτογραφιών του Fabrice Monteiro, με θέμα τους σκλάβους που προσπαθούσαν να δραπετεύσουν. Δημοσιεύθηκε στο newsletter του περιοδικού *Africultures* την 163η επέτειο κατάργησης της δουλείας στην Γουαδελούπη. Ο όρος "maroon", προέρχεται από την ισπανική λέξη *cimarron* που σημαίνει «άγριος, αδάμαστος».

ΣΑΔΙΣΜΟΣ

Ο όρος σαδισμός πρωτοεμφανίστηκε στη Γαλλική ιατρική βιβλιογραφία στις αρχές του 19^{ου} αιώνα, μαζί με τα γραπτά του Μαρκήσιου ντε Σαντ. Κατά τον Richard von Krafft-Ebing (1886-1965), στο σαδισμό η αίσθηση της σεξουαλικής ευχαρίστησης παράγεται με πράξεις κακοποίησης ή τιμωρίας του ερωτικού αντικειμένου και συνίσταται από μια αρχική επιθυμία να πονέσει, να πληγώσει ή και να καταστρέψει το σεξουαλικό αντικείμενο, για να επιτευχθεί η σεξουαλική ευχαρίστηση.

Ο Μαρκήσιος ντε Σαντ

Ο Μαρκήσιος ντε Σαντ (1740 – 1814) (Ντονασιέν Αλφόνς Φρανσουά Κόμης ντε Σαντ), ήταν Γάλλος συγγραφέας και φιλόσοφος με ηδονιστικές και αθεϊστικές θεωρήσεις. Έγινε γνωστός για την απόλαυση που αντλούσε από τον πόνο που προκαλούσε στις ερωτικές του συντρόφους, γι' αυτό και ο όρος σαδισμός προέρχεται από το όνομά του. Η φιλοσοφία του πρεσβεύει μία ακραία μορφή ελευθερίας, η οποία συνδέεται άμεσα με την ηθική ελευθεριότητα, και αποσκοπεί στην απεξάρτηση του ατόμου από κάθε κατεστημένη νομική, ηθική ή θρησκευτική αρχή με τελικό στόχο την επίτευξη της απόλυτης ατομικής ικανοποίησης. Τα έργα του περιέχουν ακραίες μορφές ερωτικών πρακτικών. Εξ αιτίας της προκλητικής γραφής του και των ιδεών του πέρασε είκοσι εννέα χρόνια έγκλειστος σε άσυλα και σωφρονιστικά ιδρύματα.

Ο λαιμός στα έργα του Μαρκήσιου ντε Σαντ

Στα περισσότερα έργα του Μαρκήσιου ντε Σαντ, οι περιγραφές των ιδιαίτερα όμορφων γυναικών αναφέρουν ξεχωριστά την μορφή του λαιμού τους. Συγκεκριμένα, στο «120 μέρες στα Σόδομα», στην περιγραφή της Adelaide (γυναίκα του Durcet και κόρη του προέδρου), αναφέρει: «Ο λαιμός της ήταν μια μακριά σκιά, ...», «Ο λαιμός μακρύς και άψογα συνδεδεμένος με το κεφάλι, ...». Στο έργο «Τα εγκλήματα του έρωτα» όταν περιγράφεται η Mademoiselle de Florville (ιστορία Florville και Courval), αναφέρεται χαρακτηριστικά «Τα χέρια, ο λαιμός και τα πόδια της είναι καλοσχηματισμένα, κι έχει το είδος της ομορφιάς που δε θα γεράσει για πολλά χρόνια ακόμα.»

Το έργο «120 μέρες στα Σόδομα» είναι η ιστορία τεσσάρων πλούσιων ακόλαστων (libertines) οι οποίοι καταλήγουν να βιώνουν την απόλυτη ερωτική ηδονή μέσα από σεξουαλικά όργια. Για να το καταφέρουν, κλειδώνονται για 4 μήνες (120 ημέρες) σε ένα απρόσιτο κάστρο στο Σαν Μαρτίν ντε Μπελβίλ στη Γαλλία μαζί με ένα χαρέμι 46 θυμάτων, κυρίως εφήβων, και μισθώνουν τέσσερις ιδιοκτήτριες πορνείων να αφηγηθούν ιστορίες που έχουν ζήσει. Οι ιστορίες που αφηγούνται αποτελούν έμπνευση για σεξουαλική κακοποίηση και βασανισμό, που σταδιακά κορυφώνονται και καταλήγουν σε σφαγή.

Στις αφηγήσεις, ο λαιμός αναφέρεται συχνά εφόσον αποτελεί πηγή ηδονής και πόνου. Οι αναφορές στο λαιμό κατά τη διάρκεια μιας σεξουαλικής πράξης ποικίλλουν από το απλό πέραςμα του χεριού γύρω από το λαιμό (τις πρώτες μέρες) μέχρι και τον πνιγμό και αποκεφαλισμό (τις τελευταίες). Πιο συγκεκριμένα, την εικοστή δεύτερη μέρα του πρώτου μήνα, η Madame Duclos αναφέρει έναν άνδρα που για να επιτύχει μέγιστη ηδονή, είχε όλες τις αρθρώσεις του δεμένες με σχοινιά, κάποια από τα οποία έσφιγγαν το λαιμό του σχεδόν μέχρι να πνιγεί την ώρα που αφόδευε μέσα στην κωλοτρυπίδα μιας πόρνης. Στις σημειώσεις του τρίτου μήνα, ο λαιμός γίνεται βάση για να τοποθετηθεί μία όστια (ο καθολικός άρτος) πάνω στην οποία αφοδεύει ένας νεαρός, ενώ σε μία άλλη αφήγηση ένας από τους τέσσερις libertines σφίγγει το λαιμό μιας δεκαπεντάχρονης μέχρι να μείνει αναίσθητη με σκοπό να σφίξει η κωλοτρυπίδα της. Σε επόμενη αφήγηση, αναφέρεται κορίτσι δεμένο από τα πόδια στο πάτωμα και από το λαιμό στο ταβάνι ώστε να μην μπορεί να κουνηθεί ενώ τη βασανίζουν. Σε όλο το κείμενο αναφέρονται πολλές προσπάθειες στραγγαλισμού (στις ιστορίες που αφηγούνται οι πόρνες και στα γεγονότα μέσα στο κάστρο), είτε με τα χέρια είτε με σχοινιά. Όσο οι μέρες παίρνουν τα όργια γίνονται σκληρότερα, με περιπτώσεις που φτάνουν στο θάνατο. Χαρακτηριστικά παραδείγματα η σημείωση 16 της 4^{ης} μέρας του 4^{ου} μήνα, όπου περιγράφεται ένα κορίτσι δεμένο από το λαιμό μπροστά από το οποίο είχαν

τοποθετήσει το γεύμα της, που για να το φτάσει έπρεπε να πνιγεί, αλλιώς θα πέθαινε από αστία. Το ίδιο και η σημείωση 41 της 8^{ης} μέρας του 4^{ου} μήνα, όπου το σφίξιμο στο λαιμό αντικαθίσταται από την εισαγωγή μίας καρφίτσας σε ένα συγκεκριμένο σημείο του, με αποτέλεσμα να τη σκοτώσει ακαριαία. Αναφορές γίνονται ακόμα και σε αποκεφαλισμούς και σε νεογνά που κρεμιούνται από το λαιμό της μητέρας τους μέχρι να πεθάνουν. Επίσης, δένουν κορδέλες συγκεκριμένου χρώματος γύρω από το λαιμό των εφήβων για να σηματοδοτήσουν το είδος της τιμωρίας στην οποία θα υποβληθούν.

ΤΟ ΚΟΛΑΡΟ ΤΟΥ ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΟΥ ΤΗΣ BDSM ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Το BDSM είναι μια μορφή ερωτικών προτιμήσεων και διαπροσωπικών σχέσεων που περιλαμβάνουν την συναινετική χρήση δεσμών, τον έντονο ερεθισμό των αισθήσεων και την εμπλοκή σε παιχνίδια ρόλων και εξουσίας. Ο όρος BDSM αντιπροσωπεύει τις έξι αγγλικές λέξεις "Bondage, Discipline, Dominance, Submission, Sadism, and Masochism", οι οποίες μεταφράζονται σε δυάδες ως "Δεσμά & Πειθαρχία" (B/D), "Κυριαρχία & Υποταγή" (D/S), "Σαδισμός & Μαζοχισμός" (S/M). Ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του BDSM είναι το γεγονός πως οι δραστηριότητες και οι σχέσεις που υποδεικνύει, χαρακτηρίζονται από το γεγονός πως οι συμμετέχοντες συνήθως αναλαμβάνουν συμπληρωματικούς, αλλά άνισους ρόλους. Όσοι έχουν ενεργητικό ρόλο, ελέγχουν τη δραστηριότητα ή ασκούν ερωτικό έλεγχο πάνω στους άλλους, ονομάζονται Top ή Κυριαρχικοί. Όσοι αναλαμβάνουν παθητικό ρόλο, είναι αποδέκτες της δραστηριότητας ή ελέγχονται από του παρτενέρ τους, ονομάζονται Bottom ή υποτακτικοί. Τα άτομα που εναλλάσσονται ανάμεσα στους δύο ρόλους, είτε σε διαφορετικές σχέσεις, είτε μέσα στην ίδια σχέση, ονομάζονται Switch.

Είδη ή μορφές κολάρων ανάλογα με το είδος της σχέσης κυρίαρχου με υποτακτικό

1. Collar of consideration ή αλλιώς **κολάρο της δέσμευσης**. Το κολάρο αυτό σηματοδοτεί την αρχή οποιασδήποτε σχέσης ενός υποτακτικού με έναν κυρίαρχο. Είναι ένα είδος test και για τις δυο πλευρές, ώστε να δούμε αν ταιριάζουν οι συνήθειές τους σε μια πιο μόνιμη κατάσταση.

2. Training collar ή αλλιώς **κολάρο εκπαίδευσης**. Το κολάρο αυτό σηματοδοτεί την έναρξη της εκπαίδευσης από τον υποψήφιο αφέντη και την είσοδο σε μια μόνιμη σχέση. Εκεί ο υποτακτικός μαθαίνει τις επιθυμίες του αφέντη του, πώς να τον ευχαριστεί και αρχίζει να σκέφτεται τη μετέπειτα ζωή μαζί του. Στην vanilla ζωή (έτσι ορίζουν τη ζωή εκτός BDSM), η έναρξη της περιόδου αυτής συνήθως σηματοδοτείται με το δαχτυλίδι των αρραβώνων.

3. Permanent or slave collar ή αλλιώς το **μόνιμο κολάρο ή κολάρο του σκλάβου**. Μετά το πέρας της περιόδου της εκπαίδευσης και αν σε κρίνει άξιο σκλάβο ο αφέντης, σου προσφέρει το μόνιμο κολάρο του. Το κολάρο αυτό είναι η επιτομή των κολάρων, καθώς πλέον σηματοδοτείται η αρχή της μόνιμης σχέσης με τον αφέντη. Θα μπορούσε να συσχετιστεί με το γάμο γιατί πλέον ο υποτακτικός ανήκει ολοκληρωτικά στον αφέντη. Συνήθως το μόνιμο κολάρο μπαίνει κατά τη διάρκεια ενός collaring ceremony, μιας τελετής όπου αφέντης και σκλάβος ανταλλάζουν όρκους παρόμοιους με αυτούς του γάμου. Συνήθως οι περισσότεροι σταματούν στο 3ο κολάρο, αλλά υπάρχει και ένα 4ο, πιο σπάνιο, αυτό της ιδιοκτησίας.

4. **Το κολάρο της ιδιοκτησίας** συνήθως δηλώνει ότι ο σκλάβος ανήκει ψυχή τε και σώματι στον αφέντη του. Στην περίπτωση που αφαιρεθεί, ο σκλάβος δε μπορεί να λάβει από άλλον αφέντη ξανά αυτό το κολάρο. Έχει μαρκαριστεί, εφόσον μέσω του κολάρου έχει δηλώσει υπέρτατη αφοσίωση και ψυχικό δέσιμο με τον αφέντη του, η οποία δεν γίνεται να αναπληρωθεί. Μάλιστα, στην περίπτωση αυτή, οι τίτλοι αλλάζουν και από Αφέντης/σκλάβος μετατρέπονται σε Ιδιοκτήτης/ιδιοκτησία.

5. Εκτός σχέσης, υπάρχει το **κολάρο της προστασίας**, όπου σηματοδοτεί την προστασία ενός υποτακτικού από έναν κυρίαρχο κατά τη διάρκεια ενός play party ή/και συνάντησης. Σε αυτήν την περίπτωση, ο υποτακτικός

μπορεί να ζητήσει την παρουσία του κυρίαρχου κατά τη διάρκεια του οποιουδήποτε παιχνιδιού, ή να ζητήσει απ'τους ενδιαφερόμενους κυρίαρχους να συνεννοηθούν πρώτα με τον εν λόγω κυρίαρχο για το αν επιτρέπεται να παίξουν/μιλήσουν με τον εν λόγω υποτακτικό.

Εθιμοτυπία (etiquette)

Το κάθε κολάρο που φοράει στο λαιμό του ο υποτακτικός χρήζει σεβασμού προς τον ιδιοκτήτη και το χώρο. Για να πραγματοποιηθεί οποιοδήποτε παιχνίδι με κάποιον υποτακτικό που φοράει κολάρο, οφείλει πρώτα να έχει δοθεί άδεια από τον ιδιοκτήτη του κολάρου.

Υπάρχουν τα διαδικτυακά collars, τα πραγματικά, εκείνα που μοιάζουν με σκύλου/ γάτας, υπάρχουν μεταλλικά, δερμάτινα με καρφιά, κρίκοι, αλυσίδες, βελούδινα, με στράς κλπ.

Κολάρο ακινησίας (Posture collar)

Το κολάρο ακινησίας (posture collar) είναι άκαμπτο κολάρο που χρησιμοποιείται από την BDSM κοινότητα, αρκετά πλατύ ώστε να εμποδίζει οποιαδήποτε κίνηση του λαιμού. Το κολάρο αυτό υποχρεώνει όρθια στάση, κρατώντας το πηγούνι ψηλά και το λαιμό εκτεταμένο. Διευρύνεται συνήθως από το πηγούνι έως την κλείδα, αποτρέποντας το άτομο που το φοράει από το να γείρει το κεφάλι του ή να κοιτάξει κάτω. Φτιάχνεται συνήθως από δέρμα, μέταλλο, λάστιχο ή πλαστικό (PVC). Μπορεί να φέρει διακοσμητικά στοιχεία ή λουκέτα, διακοσμητικά καρφιά και κρίκους, πάνω στους οποίους δένονται άλλα δεσμά.

Ο κορσές – κολάρο (Neck corset)

Ο κορσές-κολάρο (neck corset) είναι είδος κολάρου ακινησίας. Αντίθετα από τον κανονικό κορσέ που χρησιμοποιείται για να συμπιέσει τη μέση, συμπιέζει το λαιμό μόνο σε περιπτώσεις παιχνιδιών αναστολής της αναπνοής.

Αναπαραστάσεις | Bernard Montorgueil

Ο Bernard Montorgueil είναι καλλιτέχνης και συγγραφέας μικρού μήκους, γαλλικής πιθανά καταγωγής. Το κύριο θέμα των έργων του είναι ο ανδρικός μαζοχισμός και η γυναικεία κυριαρχία, καθώς χρονολογούνται στις δεκαετίες του 1920 και 1930. Το όνομα του είναι μάλλον ψευδώνυμο αφού γνωρίζουμε ελάχιστα γι' αυτόν.

- ΙΔΙΟΔΕΚΤΙΚΟΤΗΤΑ (PROPRIOCEPTION)

Η ιδιοδεκτικότητα, από τη λατινική λέξη *proprius*, σημαίνει ίδιος, εαυτός και αντίληψη, είναι η αίσθηση της σχετικής θέσης των γειτνιαζόμενων μερών του σώματος και η δύναμη της προσπάθειας που καταβάλλεται κατά την κίνηση. Παρά το γεγονός ότι είναι ίσως η πιο σημαντική από τις αισθήσεις μας, περιγράφηκε για πρώτη φορά πριν από 200 περίπου χρόνια. Είναι τόσο αναπόσπαστη ως προς την ανεξαρτησία μας και την κίνηση μέσα στο περιβάλλον μας, που έχει, κατά ένα μεγάλο βαθμό, παραμείνει κρυμμένη από την προσωπική και συλλογική μας συνείδηση.

Στους ανθρώπους, παρέχεται από τους ιδιοδέκτες στις αρθρώσεις και τους σκελετικούς γραμμικούς μυς. Ο εγκέφαλος ενσωματώνει τις πληροφορίες προερχόμενες από την ιδιοδεκτικότητα και το αιθουσιαίο σύστημα (το σύστημα που σε συνεργασία με το οπτικό σύστημα εξασφαλίζει την ισορροπία) στην καθολική αίσθηση της στάσης, κίνησης και επιτάχυνσης του σώματος. Η ιδιοδεκτικότητα αποτελεί την περιφερειακή αντίληψη του σώματός μας ανά πάσα στιγμή. Είναι το μέσο με το οποίο ο εγκέφαλός μας αντιλαμβάνεται το σώμα μας σαν ολότητα. Σημαντικός είναι και ο ρόλος του λαιμού σε αυτήν τη διαδικασία αντίληψης, εφόσον κατά κύριο λόγο, σε αυτόν οφείλουμε τη δυνατότητά μας να σταθούμε και να διατηρήσουμε την ισορροπία μας. Η ιδιοδεκτικότητα, ουσιαστικά μας παρέχει την ικανότητα αυτόματης αντίδρασης σε κάθε είδους αλληλεπίδραση του σώματός μας με το περιβάλλον γύρω του.

Στο παρελθόν έχουν καταγραφεί περιπτώσεις ατόμων που έχουν χάσει μέρος ή το σύνολο της ιδιοδεκτικότητάς τους. Η δύο πιο γνωστές περιπτώσεις αφορούν δύο αμερικανούς ασθενείς, τους I.W. και G.L. Και οι δύο έχασαν το μεγαλύτερο μέρος της ιδιοδεκτικότητάς τους, ο πρώτος από το λαιμό και κάτω και η δεύτερη από το στόμα και κάτω. Και οι δύο περιπτώσεις μελετήθηκαν εκτενώς από νευρολόγους και φιλόσοφους. Τα αίτια της απώλειας αυτής δεν είναι ξεκάθαρα, και οι δύο περιπτώσεις όμως είχαν ιστορικό έντονης καταπόνησης του ανοσοποιητικού συστήματος του οργανισμού τους λόγω κάποιας ασθένειας. Τα συμπτώματα που παρουσίασαν και οι δύο ασθενείς, αφορούν την απώλεια της αντίληψης των μελών τους και την δυσκολία ισορροπίας και κίνησης μέσα στο χώρο. Ο I.W. χαρακτηριστικά αναφέρει, πως αφού κατέρρευσε και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο δεν μπορούσε να ελέγξει τις κινήσεις των άκρων του, με αποτέλεσμα αυτά να κινούνται άτακτα προς όλες τις κατευθύνσεις. Η αίσθηση που περιέγραφε, ήταν αυτή της αιώρησης. Τα συμπτώματα της απώλειας είναι όμοια στους δύο ασθενείς με κάποιες βασικές διαφορές. Οι διαφορές αυτές οφείλονται στο ότι ο I.W. διατήρησε την αίσθηση της ιδιοδεκτικότητας στο λαιμό, όπου βρίσκεται το μεγαλύτερο ποσοστό των ιδιοδεκτών που σχετίζονται με την ισορροπία του κεφαλιού και την σταθεροποίηση των ματιών και των οργάνων ισορροπίας του εσωτερικού του αυτιού στο χώρο. Συγκεκριμένα, ο I.W. κατάφερε να περπατήσει ξανά ενώ η G.L. όχι, παρουσιάζοντας δυσκολία στο να διατηρήσει το κεφάλι της σε όρθια θέση και το στόμα της κλειστό. Τα κίνητρα ανάκαμψης των δύο ασθενών ήταν επίσης διαφορετικά, γι'αυτό και ο καθένας ανέπτυξε περισσότερο άλλες ομάδες δραστηριοτήτων. Στην πρώτη περίπτωση του I.W, στόχος του ήταν να μπορέσει να ζήσει ξανά φυσιολογικά. Γι'αυτό και κατάφερε να περπατήσει, να οδηγήσει και να δουλέψει. Στη δεύτερη περίπτωση της G.L., στόχος της ήταν να μπορέσει να φροντίσει τα παιδιά της και να φέρει εις πέρας τις δουλειές του σπιτιού, γι'αυτό και επικεντρώθηκε σε κινήσεις που απαιτούν μεγαλύτερη λεπτομέρεια, ενώ δεν περπάτησε ξανά.

Και οι δύο ασθενείς, για να μπορέσουν να αντιληφθούν το σώμα τους και να καταφέρουν να κινηθούν στο χώρο, αντικατέστησαν την αίσθηση της ιδιοδεκτικότητας με την όραση. Για να καταλαβαίνουν ανά πάσα στιγμή που βρίσκονται τα μέλη του σώματός τους στο χώρο, έπρεπε να διατηρούν μόνιμη οπτική επαφή με αυτά. Γι'αυτό το λόγο και οι δύο κοιμόντουσαν πάντα με το φως ανοιχτό. Κανονικά, αντιλαμβανόμαστε το σώμα μας μέσα στο χώρο δια μέσω της ιδιοδεκτικότητας, δημιουργώντας ένα κινητικό και αισθητηριακό χάρτη, όπου η θέση και στάση των τμημάτων του σώματός μας καταχωρούνται ως συντεταγμένες (body-schema). Η όραση,

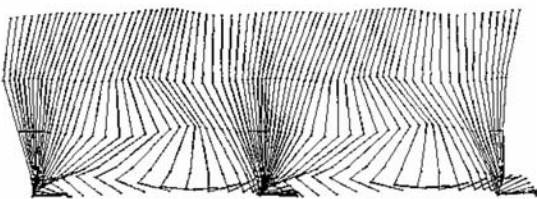
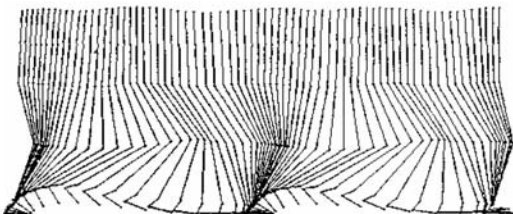
στην περίπτωση των I.W και G.L., αντικαθιστά αυτόν τον τρόπο αντίληψης του σώματος, και η θέση των μελών γίνεται αντιληπτή ως τοποθεσία στην αναπαράσταση της εικόνας του σώματος (body image).

Και οι δύο ασθενείς τονίζουν τη δυσκολία που αντιμετώπιζαν να φέρουν εις πέρας απλές καθημερινές κινήσεις και λειτουργίες, οι οποίες πλέον γι'αυτούς απαιτούσαν τεράστια συγκέντρωση και προσπάθεια. Και οι δύο αναφέρουν το παράδειγμα με το αυγό. Για έναν φυσιολογικό άνθρωπο, η δύναμη που χρειάζεται να ασκήσει για να κρατήσει ένα αυγό χωρίς να το σπάσει είναι αυτονόητη. Οι δύο ασθενείς όμως έπρεπε να συγκεντρωθούν για να ασκήσουν αρκετή δύναμη ώστε κρατήσουν το αυγό χωρίς να τους πέσει, και όχι περισσότερη ώστε να το πιάσουν και τελικά να σπάσει. Ένα άλλο παράδειγμα του μεγέθους της καθημερινής τους προσπάθειας, είναι το όταν ο I.W. κατάφερε για πρώτη φορά να σταθεί όρθιος, λόγω του ενθουσιασμού του η προσοχή του αποσπάστηκε και έπεσε ξανά κάτω.

Αφότου ο I.W. κατάφερε να περπατήσει, υιοθέτησε ένα δικό του, ιδιαίτερο τρόπο βηματισμού που του προσέφερε ασφάλεια και σταθερότητα. Συγκεκριμένα, άυξησε το άνοιγμα της βάσης του βηματισμού του, δηλαδή την απόσταση ανάμεσα στα πέλματα, κλείδωσε τη σχέση κεφαλιού, λαιμού και θώρακα δημιουργώντας ένα άκαμπτο σύστημα ενίσχυσης της ισορροπίας του και εμφάνισε μια ελαφριά κάμψη του κορμού του ώστε να διατηρεί μόνιμη οπτική επαφή με τα πόδια του. Με τις τρεις αυτές αλλαγές, σε συνδιασμό με το ότι το περπάτημά του έγινε βραδύτερο, εξασφάλισε μεγαλύτερη ασφάλεια κινήσεων στο χώρο. Στα φυσιολογικά άτομα, βασικός άξονας αναφοράς της αντίληψης του σώματός μας, είναι ο άξονας του κορμού, όπου το κεφάλι αποτελεί εσωτερική αναφορά. Αντίθετα, ο I.W., χρησιμοποιεί ένα πλαίσιο αναφοράς που έχει ως κέντρο το κεφάλι, στο οποίο αναφέρονται ο κορμός και τα μέλη του δια μέσω του λαιμού. Ως προς την ευχέρεια κίνησής του στο δημόσιο χώρο, αναφέρει ότι ο χώρος ασφαλείας γύρω από το σώμα του αυξήθηκε, αφού δεν είχε τη δυνατότητα να αντιδράσει άμεσα σε εξωτερικά ερεθίσματα.

*«Living without Touch and Peripheral Information about Body Position and Movement: Studies with Deafferented Subjects» - Jonathan Cole and Jacques Paillard

*Gait of a deafferented subject without large myelinated sensory fibers below the neck - Y. Lajoie, PhD; N. Teasdale, PhD; J.D. Cole, MD; M. Burnett, PhD; C. Bard, PhD; M. Fleury, PhD; R. Forget, PhD; J. Paillard, PhD; and Y. Lamarre, MD, PhD

Stick figures of gait pattern viewed from the sagittal plane for the deafferented (bottom portion of the figure) and an age-matched control subject (top portion of the figure).

Το κολάρο λαιμού – χεριών

Το κολάρο λαιμού-χεριών αποτελείται από μία άκαμπτη λωρίδα που περιβάλλει το λαιμό, από την οποία ξεκινούν δύο ιμάντες οι οποίοι καταλήγουν σε ένα περικάρπιο και ένα περιβραχιόνιο αντίστοιχα. Το μήκος των ιμάντων καθορίζει την αυθόρμητη θέση ισορροπίας των άνω άκρων του ατόμου που φοράει το κολάρο, η οποία διαφέρει από τη φυσιολογική. Το άτομο έχει τη δυνατότητα να κινήσει τα χέρια του προς όλες τις κατευθύνσεις, αλλά για να το κάνει απαιτείται μεγαλύτερο ποσό συγκέντρωσης. Το κολάρο αυτό φτιάχτηκε για να προσωμοιωθεί η δυσκολία κίνησης των άνω άκρων του σώματος στα άτομα με απώλεια ιδιοδεκτικότητας.

Το κολάρο του Ian Waterman

Το κολάρο του Ian Waterman αποτελείται επίσης από μία λωρίδα που περιβάλλει το λαιμό, από την οποία ξεκινάει μία δεύτερη, άκαμπτη, που συνδέει το λαιμό με τον κορμό. Το μήκος της δεύτερης λωρίδας προκαλεί μια ελαφριά κάμψη του κορμού του ατόμου που το φοράει κατά την όρθια θέση, ενώ το πλάτος της προκαλεί άνοιγμα των ποδιών και κατ' επέκταση των πελμάτων, καθώς και αύξηση του πλάτους της βάσης του σώματος. Ο λόγος που φτιάχτηκε, είναι για να προκαλέσει σε ένα φυσιολογικό άτομο, το βάδισμα του I.W., ασθενή που έχασε την ιδιοδεκτικότητά του από το λαιμό και κάτω.

- PHILOSOPHY OF DREAMING

Στον τομέα της φιλοσοφίας των ονείρων ανάμεσα στα ερωτήματα που προσπαθούν να απαντηθούν είναι και το αν ή κατά πόσο τα όνειρα μπορούν να έχουν προγνωστικό χαρακτήρα. Το πιο γνωστό εμπειρικό παράδειγμα είναι αυτό του Γάλλου φυσικού Alfred Maury, ο οποίος κάποια στιγμή ονειρεύτηκε ότι έλαβε μέρος στην Γαλλική Επανάσταση, πριν οδηγηθεί στην Γκιλοτίνα. Τη στιγμή που θα του έκοβαν το κεφάλι στο όνειρο, ξύπνησε με το προσκέφαλο του κρεβατιού του να πέφτει στο λαιμό του. Το παράδειγμα αυτό αποτελεί εμπειρική απόδειξη που υποδεικνύει ότι τα όνειρα σχηματίζονται (ραφινάρονται) τη στιγμή που ξυπνάμε, δεν βιώνονται κατά τη διάρκεια του ύπνου, γεγονός που επηρεάζει τον τρόπο που τα εκλαμβάνουμε.

- ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΦΑΝΤΑΣΙΑ (IMAGERY AND IMAGINATION)

Εικόνες και φαντασία. Η δημιουργία και επεξεργασία νοητών εικόνων αποτελούν συνηθισμένες πτυχές του νοητικού μας βίου. Κατά τη διάρκεια μιας συζήτησης, για παράδειγμα, είναι πολύ πιθανό να χρειαστεί να παράγουμε μια σειρά νοητών εικόνων για να απαντήσουμε στον συνομιλητή μας. Η φύση και ο ρόλος των εικόνων αυτών έχει απασχολήσει φιλοσόφους και γνωστικούς επιστήμονες, καταλήγοντας σε δύο πολύ διαφορετικές προσεγγίσεις, τον πικτοριαλισμό (pictorialism) και τον descriptivism (ντεσκριπτοναλισμό). Η πρώτη προσέγγιση θέλει της νοητές εικόνες να έχουν αναπαραστατική φύση, ενώ η δεύτερη θεωρεί πως η βάση των εικόνων αυτών είναι επεξηγηματική. Η διαμάχη ανάμεσα στις θέσεις αυτές ονομάζεται το debate των εικόνων. Στην περίπτωση του πικτοριαλισμού η αντίληψη και ο τρόπος δόμησης των νοητών εικόνων γίνεται εξ' ολοκλήρου μέσω εικονικών αναπαραστάσεων (παραγωγή φυσικών εικόνων), ενώ στην περίπτωση του descriptivism γίνεται διαμέσω του λόγου. Βασικό επιχείρημα κατά του πικτοριαλισμού είναι ότι οι νοητές εικόνες είναι κατά κύριο λόγο ακαθόριστες και συγκεχυμένες, ενώ μία εικονική αναπαράσταση (όπως π.χ μια φωτογραφία ή ένα οπτικό ερέθισμα) αποτελείται από συγκεκριμένα στοιχεία.

Από τους μεγαλύτερους υποστηρικτές του descriptivism είναι ο Daniel Dennet, ο οποίος χρησιμοποιεί ένα παράδειγμα για να αποδείξει την ακαθόριστη φύση των νοητών εικόνων (όμοια με αυτή της γλώσσας και του λόγου). «Σχηματίστε μια νοητή εικόνα μιας ψηλής γυναίκας που φοράει καπέλο και στη συνέχεια προσπαθήστε να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα: Τι είδους καπέλο φορούσε; Ήταν καθισμένη ή όρθια; Βρίσκονταν σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο; Φορούσε παπούτσια; Φορούσε ρολόι; Ενώ μπορείτε να απαντήσετε μερικές από αυτές τις ερωτήσεις – πιθανώς να μπορείτε να πείτε τι είδους καπέλο φορούσε η γυναίκα της εικόνας σας, αν ήταν μενές ή καπέλο καουμπόου ή καπέλο μπέιζμπολ – μάλλον δεν μπορέσατε να απαντήσετε κάποιες από τις υπόλοιπες. Όταν σας ρωτήθηκε το αν ήταν σε εσωτερικό ή εξωτερικό χώρο, ή αν φορούσε ρολόι, πιθανότατα να μην είχατε αρκετές πληροφορίες για να απαντήσετε στην ερώτηση. Και αυτό συνέβει λόγω του ότι τη φανταστήκατε μόνο **από το λαιμό και πάνω**.»

- ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΗ ΚΕΦΑΛΗΣ – ΣΩΜΑΤΟΣ

Η πρώτη μεταμόσχευση ανθρώπινου κεφαλιού θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί μέσα σε δύο χρόνια, σύμφωνα με τον Sergio Canavero, Ιταλό χειρουργό. Ο Sergio Canavero, από το Advanced Neuromodulation Group του Τορίνο, δήλωσε ότι ο στόχος του είναι η επέμβαση αυτή να βοηθήσει στην επέκταση της ζωής των ανθρώπων που έχουν υποστεί εκφυλισμό των μυών και των νεύρων ή εκείνων που έχουν καρκίνο σε προχωρημένο στάδιο.

Ο Ιταλός χειρουργός δημοσίευσε ένα έγγραφο σχετικά με την τεχνική που θα χρησιμοποιήσει, σύμφωνα με το οποίο, το κεφάλι του δότη και το κεφάλι του παραλήπτη θα ψύχονται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, ώστε να παραταθεί ο χρόνος που τα κύτταρα μπορούν να επιβιώσουν χωρίς οξυγόνο. Στη συνέχεια, θα τεμαχίζεται ο ιστός γύρω από τον λαιμό και τα αιμοφόρα αγγεία θα συνδέονται μέσω μικροσκοπικών σωλήνων.

Ο νωτιαίος μυελός θα μεταμοσχεύεται από το κεφάλι του δότη στο κεφάλι του παραλήπτη, ενώ τα άκρα του θα συντήκονται μεταξύ τους με τη χρήση μιας χημικής ουσίας που ονομάζεται πολυαιθυλενογλυκόλη. Τέλος, το άτομο θα τίθεται σε κώμα για περίπου τέσσερις εβδομάδες, για να εμποδιστεί η μετακίνηση και να υποβοηθηθεί η επούλωση. Ο Canavero υποστηρίζει ότι όταν ο ασθενής ξυπνήσει, θα μπορεί να στρέφει και να αισθάνεται το πρόσωπό του, θα μιλάει με τη φωνή που είχε πριν την επέμβαση, εφόσον η τομή θα γίνεται κάτω από το ύψος των φωνητικών χορδών, ενώ θα είναι σε θέση να περπατήσει μέσα σε έναν χρόνο.

Ένα σχετικό πείραμα είχε αποτολμηθεί από τον Ρόμπερτ Γουάιτ το 1970, στο Πανεπιστήμιο Case Western Reserve του Κλίβελαντ των ΗΠΑ, όπου είχε επιχειρηθεί η μεταμόσχευση του κεφαλιού μιας μαϊμούς στο σώμα μιας άλλης. Η προσπάθεια όμως είχε μείνει ημιτελής, καθώς δεν κατέστη δυνατή η μεταφορά του νωτιαίου μυελού, με συνέπεια το πειραματόζωο να μην μπορεί να κινήσει το σώμα του και σε εννέα ημέρες να πεθάνει, καθώς το κεφάλι απορρίφθηκε από το ανοσοποιητικό σύστημα του σώματος.

Πέρυσι, ερευνητές στο Ιατρικό Πανεπιστήμιο Χαρμπίν της Κίνας άρχισαν παρόμοια πειράματα με ποντίκια, με την ελπίδα, όπως είπαν, να τελειοποιήσουν τη διαδικασία «για να σώσουν εκατομμύρια ανθρώπους».

- ΑΣΩΜΑΤΟΣ ΚΕΦΑΛΗ

Η ασώματος κεφαλή αποτελούσε «νούμερο» στα τσίρκο της δεκαετίας του 1960 στην Ελλάδα. Ο εκτελεστής έκρυβε το σώμα του σε μία κατασκευή – βαθρο που χωρούσε ίσα το σώμα ενός νάνου και περνούσε το κεφάλι του από ένα μαξιλάρι – κολάρο που είχε μία τρύπα στη μέση, αφήνοντας το ως το μόνο εκτεθειμένο μέλος στο κοινό. Η κεφαλή έπιανε κουβέντα με τους θεατές, λέγοντας συνήθως ασυναρτησίες, ενώ ο αβανταδόρος παρουσιαστής που στέκονταν δίπλα της φώναζε «ορίστε κυρίες και κύριοι μιλάει, κοιμάται και δακρύζει αληθινά. Κλαίει με δάκρυ πικρό όταν θυμάται τα σκότη της μαύρης Αφρικής, εκεί όπου την βρήκαμε, στο βάθος αχανούς σπηλιάς που έφτανε μέχρι την Κίνα.»

«Η ασώματη κεφαλή» είναι βιβλίο του Βασίλη Λαδά και εξιστορεί την ιστορία ενός νέου που στα παιδικά του χρόνια εκτελούσε αυτό το νούμερο στο τσίρκο της γειτονιάς του. Το ποίημα του Γιάννη Ρηγόπουλου «Η ασώματος κεφαλή» παρατίθεται στο παράρτημα.

- ΨΥΧΟΣΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

ΚΡΙΣΕΙΣ ΠΑΝΙΚΟΥ- ΑΓΧΩΤΙΚΗ ΝΕΥΡΩΣΗ

Κρίση πανικού

Η κρίση πανικού, είναι ένα ξαφνικό κύμα συντριπτικού φόβου, που έρχεται χωρίς προειδοποίηση ή προφανή λόγο. Είναι πολύ πιο έντονο από το απλό και κοινό συναίσθημα του άγχους. Το χειρότερο σε μία κρίση πανικού, είναι ο φόβος ότι θα ακολουθήσει μία επόμενη παρόμοια ή χειρότερη εμπειρία. Ο φόβος αυτός μπορεί να είναι τόσο έντονος, που στο μέλλον είναι πιθανό να οδηγήσει και σε άλλες φοβίες, όπως για παράδειγμα την αγοραφοβία. Μια επίθεση πανικού δεν είναι επικίνδυνη για τη ζωή, αλλά είναι τρομακτική, επειδή δεν έχει λογική και δεν μπορεί να ελεγχθεί. Η ένταση της διαταραχής πανικού, μπορεί να κυμανθεί από μια ήπια μορφή έως την κοινωνική αποφυγή και τη συνολική ανικανότητα να αντιμετωπιστεί ο εξωτερικός κόσμος. Διαταραχή πανικού ονομάζεται η συχνή εμφάνιση κρίσεων πανικού.

Συμπτώματα

Οι κρίσεις πανικού επηρεάζουν την περιοχή του λαιμού και περιλαμβάνουν τα παρακάτω συμπτώματα:

- Αίσθηση κινδύνου
- Φόβος θανάτου ή απώλειας ελέγχου
- Ταχυκαρδία

- Εφίδρωση
- Τρόμο
- Υπεραερισμό
- Ρίγος
- Εξάψεις
- Ναυτία
- Κοιλιακές κράμπες
- Πόνο στο στήθος
- Πονοκέφαλο
- Ζάλη
- Λιποθυμία
- **Δύσπνοια**
- **Σφίξιμο στο λαιμό**
- **Προβλήματα στην κατάποση**

Τι συμβαίνει στο σώμα

Ο αυξημένος φόβος συχνά οδηγεί στην επιτάχυνση της αναπνοής. Το σώμα προετοιμάζεται για τον κίνδυνο διοχετεύοντας περισσότερο οξυγόνο στους μυς, ώστε να είναι έτοιμοι για δράση, φυγή. Επειδή όμως τελικά δεν τρεπόμαστε σε φυγή, αλλά παραμένουμε καθηλωμένοι, οι μύες δεν δουλεύουν, γεγονός που οδηγεί σε μείωση του διοξειδίου του άνθρακα και κατά συνέπεια μείωση του ασβεστίου στο αίμα. Το ασβέστιο είναι αυτό που κάνει τους μυς να εργάζονται συνεχόμενα και απαλά και η μείωσή του προκαλεί μυϊκές συσπάσεις. Η μείωση αυτή γίνεται αισθητή σαν μούδιασμα ή μυρμήγκιασμα στο στόμα, στο πρόσωπο, στα χέρια και τα πόδια, αλλά και σφίξιμο στο λαιμό και στο στήθος. Παράλληλα, η αλλαγή στην περιεκτικότητα διοξειδίου του άνθρακα οδηγεί σε μείωση της αιμάτωσης του εγκεφάλου, που γίνεται αισθητή σαν ζαλάδα ή σκοτοδίνη. Τα συμπτώματα αυτά αυξάνουν το φόβο και οδηγούν σε ακόμη πιο γρήγορη αναπνοή. Με τον τρόπο αυτό κλιμακώνεται η κατάσταση και το άτομο οδηγείται στον πανικό.

ΦΩΝΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Τα είδη των φωνητικών διαταραχών

- Οργανικές, οφείλονται σε διάφορες παθήσεις του φάρυγγα και των φωνητικών χορδών
- Αντανακλαστικές, στις οποίες ασθενούν άλλα όργανα στο στοματικό χώρο
- Λειτουργικές, στις οποίες υπάρχουν μη κανονικές λειτουργίες σε ανατομικά υγιή φωνητική μηχανή.

Βραχνή φωνή

Η συχνότερη φωνητική διαταραχή είναι η βραχνή φωνή (οργανική ή λειτουργική). Η βραχνάδα αφαιρεί τη μουσική έκφραση και μειώνει τη δύναμη της φωνής. Όσο καταβάλλει, ο ασθενής, προσπάθειες να μιλήσει πιο δυνατά, τόσο περισσότερο επιδεινώνεται η ασθενής κατάσταση του λάρυγγα και η φωνή γίνεται πιο βραχνή.

Αφωνία, δυσφωνία και φωνασθένεια

Αφωνία είναι η φωνητική διαταραχή, κατά την οποία ο λόγος γίνεται άηχος. Οφείλεται στο γεγονός ότι, κατά το χρόνο ομιλίας, οι φωνητικές χορδές αδυνατούν να προσεγγίσουν η μια την άλλη και δεν ταλαντώνονται. **Δυσφωνία** είναι η φωνητική διαταραχή, που χαρακτηρίζεται από μερική απώλεια της φωνής. Στη δυσφωνία η φωνή διατηρείται σε σημαντικό βαθμό, είναι όμως αδύναμη, τρεμουλιαστή και έχει κάποια βραχνάδα. Η **Φωνασθένεια** είναι παρόμοια με τη δυσφωνία, με τη διαφορά ότι είναι καθαρά λειτουργική. Χαρακτηρίζεται από την εύκολη κόπωση της φωνής, τη διακοπή του φωνητικού σχηματισμού, τη δυσάρεστη αίσθηση του έντονου ερεθισμού του λαιμού στο τραγούδι και στην ομιλία. Η φωνή χάνει τη μουσική της έκφραση και γίνεται τρεμουλιαστή.

Από τι επηρεάζεται η φωνή

- Τα συναισθήματα. Τα συναισθήματα αλλάζουν την κλίμακα. Η λύπη ρίχνει την κλίμακα στη μέση και ο θυμός την ανεβάζει. Το άγχος αυξάνει την μέση θεμελιώδη συχνότητα επειδή η επιγλωττίδα κλείνει γρηγορότερα.
- Η στάση του σώματος και οι μυϊκές ομάδες (μυϊκή ένταση) μπορούν να επηρεάσουν ή και να προκαλέσουν προβλήματα.
- Τα προβλήματα φωνής μπορούν να προκαλέσουν και προβλήματα στην κατάποση.
- Η εισπνοή από το στόμα. Ο αέρας εισέρχεται από το λάρυγγα χωρίς να θερμαίνεται, είναι ξηρός και βρόμικος και επιφέρει φλόγωση στις φωνητικές χορδές και βραχνάδα.

Διαταραχές στη φωνή προκαλούνται και από διάφορους ψυχοσωματικούς και ψυχοσυναισθηματικούς παράγοντες όπως προβλήματα στους ώμους και τον αυχένα, η λάθος στάση του σώματος, το άγχος, οι κοινωνικές υποχρεώσεις και απαιτήσεις, η εργασία κλπ.

*1ο Πρακτικό Συμπόσιο Φωνής – Κατάποσης και των διαταραχών τους

Έλενα Κ. Ανδρέου

Λογοπαθολόγος-Λογοθεραπεύτρια

ΥΣΤΕΡΙΑ

Η υστερία, ή διαταραχή μετατροπής, είναι νευροψυχική ασθένεια. Χαρακτηρίζεται από συνδυασμό διαταραχών της συμπεριφοράς, της διάθεσης, των συγκινήσεων και ολόκληρης της ψυχικής ζωής με κρίσεις που παρουσιάζονται αιφνίδια και είναι παροδικές. Οι υστερικοί άρρωστοι χαρακτηρίζονται από τάση για φαντασιώσεις, επιφανειακές και συχνά ψευδείς κρίσεις και από παιδική συμπεριφορά. Τα πιο συνήθη συμπτώματα είναι η αδυναμία συντονισμού των κινήσεων ή της ισορροπίας, η παράλυση ή αδυναμία, η δυσκολία στην κατάποση, το αίσθημα πνιγμού στο λαιμό, η αφωνία και η επίσχεση ούρων.

- TO ΤΕΛΙΚΟ BREAKDOWN ΤΟΥ FRIEDRICH NIETZSCHE

Ο Friedrich Nietzsche (1844-1900) ήταν Γερμανός φιλόσοφος στα τέλη του 19^{ου} αιώνα που αμφισβήτησε τις αρχές του Χριστιανισμού και της παραδοσιακής ηθικής. Τον ενδιέφερε η ενίσχυση του ατόμου και η πολιτιστική υγεία, πίστευε στη ζωή, τη δημιουργικότητα, την εξουσία και τις πτυχές της πραγματικότητας του κόσμου στον οποίο ζούμε, όχι στη μεταφυσική. Κεντρική στην φιλοσοφία του είναι η έννοια της επιβεβαίωσης της ζωής που περιλαμβάνει μια ειλικρινή αμφισβήτηση όλων των δογμάτων που εξαντλούν τις επεκτατικές ενέργειες της ζωής, ανεξάρτητα από το πόσο κοινωνικά διαδεδομένες μπορεί να είναι. Συχνά αναφέρεται ως ένας από τους πρώτους υπαρξιακούς φιλόσοφους μαζί με τον Søren Kierkegaard (1813–1855). Η φιλοσοφία ψυχικής και νοητικής ανάτασης του Nietzsche έχει εμπνεύσει κορυφαίες προσωπικότητες σε όλες τις πτυχές της πολιτιστικής ζωής, συμπεριλαμβανομένων χορευτών, ποιητών, μυθιστοριογράφων, ζωγράφων, ψυχολόγων, φιλόσοφων, κοινωνιολόγων και επαναστατών.

Το πρωί της 3^{ης} Ιουανουαρίου του 1889, ενώ βρίσκονταν στο Τορίνο, ο Nietzsche αντιμετώπισε μια ψυχολογική κατάρρευση που τον άφησε ανίκανο για το υπόλοιπο της ζωής του. Ο Nietzsche στη θέα ενός αλόγου να μαστιγώνεται από έναν αμαξά στην Piazza Carlo Alberto, τύλιξε τα χέρια του γύρω από το λαιμό του αλόγου και κατέρρευσε στην πλατεία, χωρίς να κατεφέρει να επιστρέψει ποτέ ξανά σε πλήρη νοητική υγεία.

Στο συγκεκριμένο συμβάν, η προσπάθεια του Nietzsche να πιαστεί από το λαιμό του αλόγου εμπνέει μια ποιητικότητα, όπου ο λαιμός αποτελεί το σημείο μετάβασης από τη νοητική υγεία στην νοητική κατάρρευση.

Το κολάρο του Nietzsche

Το κολάρο του Nietzsche είναι ένα κολάρο δύο ατόμων. Συνδέει το λαιμό του πρώτου (α') με τη μέση του δεύτερου (β'). Αποτελείται από μία λωρίδα η οποία περιβάλλει το λαιμό του ατόμου α', από την οποία ξεκινούν δύο άκαμπτες λωρίδες που καταλήγουν σε μία τέταρτη η οποία περιβάλλει τη μέση του ατόμου β'. Το κολάρο αυτό φτιάχτηκε για να στηρίξει το άτομο β' από το λαιμό του ατόμου α', τη στιγμή που αυτό καταρρέει και αποτελεί προσομοίωση του παραπάνω συμβάντος.

ΜΕΤΑΦΥΣΙΚΗ

- ΓΕΝΕΣΙΣ

ΤΑ ΗΜΙΤΟΜΑ | ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ο μύθος των ημιτόμων περιγράφει την οπτική του Αριστοφάνη για τη σημασία και τη δύναμη του έρωτα, δια μέσω στόματος Πλάτωνα. Κατά τον Αριστοφάνη, ο Έρωτας έχει μεγάλη σπουδαιότητα, την οποία η ανθρωπότητα δεν έχει αντιληφθεί, αφού είναι *“βοηθός των ανθρώπων και ιατρός για όλα εκείνα, με την θεραπεία των οποίων θα υπήρχε υψίστη ευδαιμονία στο γένος των ανθρώπων”*.

Ο μύθος αναφέρεται στα ανδρόγυνα, όντα που αναπαριστούνται παρακάτω. Το ανδρόγυνο ήταν παλιά το τρίτο φίλο, όταν *“ο οργανισμός μας μας δεν ήταν ο ίδιος, όπως τώρα, ήταν διαφορετικός”*. Το ανδρόγυνο ήταν ο συνδυασμός, στο όνομα και στη μορφή, των δύο άλλων φύλων. Ο κορμός του ήταν στρογγυλός και είχε ολόγυρα πλάτη και πλευρά. Είχε δύο ζευγάρια χέρια, δύο ζευγάρια πόδια και δύο πανομοιότυπα πρόσωπα, που κοιτούσαν προς τις αντίθετες κατευθύνσεις, τοποθετημένα πάνω σε έναν κυλινδρικό λαιμό. Είχε ακόμα τέσσερα αυτιά και διπλά γεννητικά όργανα που κοιτούσαν προς τα έξω. Όλα του σχεδόν τα μέλη τα είχε σε ζευγάρια. Το ανδρόγυνο μπορούσε να κινηθεί μπρος – πίσω και πλευρικά, ενώ όταν ήθελε να μετακινηθεί με μεγάλη ταχύτητα, στηριζόμενο και στα οκτώ άκρα του, κινούνταν περιστροφικά σαν τροχός. Η γονιμοποίησή του γίνονταν εξωτερικά, στο χώμα. Ο λόγος που υπήρχαν τρία φύλα, κατά το μύθο, ήταν ότι το αρσενικό ήταν αρχικά γέννημα του ήλιου, το θυληκό της γης και το ανδρόγυνο της σελήνης (αφού και η σελήνη αποτελείται από τον ήλιο και τη γη κατά τον Πλάτωνα).

Τα ανδρόγυνα είχαν μεγάλη σωματική δύναμη, αντοχή και έπαρση, τολμώντας να τα βάλουν με τους θεούς. Κατά τον Αριστοφάνη, αυτό που διηγείται ο Όμηρος για τον Ώτο και τον Εφιάλτη που τόλμησαν να κατασκευάσουν ανάβαση προς τον ουρανό και να χτυπήσουν τους θεούς, αναφέρεται σε αυτά. Ο Δίας τότε, μαζί με τους υπόλοιπους θεούς, σκεπτόμενος πως θα τα αντιμετωπίσει, χωρίς να τα καταστρέψει με κεραυνούς και να χαθούν η λατρεία και οι θυσίες των ανθρώπων, αποφάσισε να τα διχοτομήσει. Θα τα χώριζε σε δύο μέρη ώστε να χάσουν τη δύναμή που αντλούσαν από τη συμπληρωματική τους φύση, κινούμενα πλέον μόνο σε

όρθια θέση. Αν εξακολουθούσε η έπαρσή τους, θα τα διχοτομούσε και δεύτερη φορά, αφήνοντας τα να κινούνται με ένα σκέλος σαν να κάνουν κουτσό.

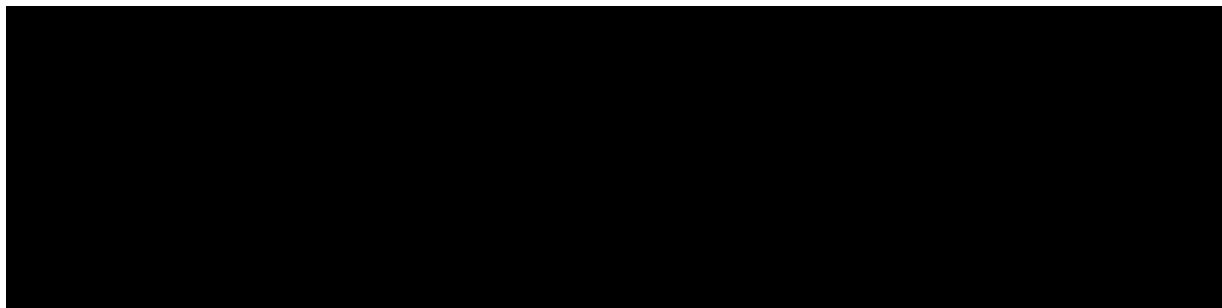
Άρχισε λοιπόν να τα σχίζει στα δύο *“όπως αυτοί που σχίζουν τα βερούκκα για να τα διατηρήσουν, ή όπως αυτοί που σχίζουν τα αυγά με την τρίχα”*, αναθέτοντας στον Απόλλωνα να γυρίζει το πρόσωπο και το ήμισυ του λαιμού του καθενός που χώριζε, προς το μέρος της τομής. Έτσι κάθε διχοτομημένο ανδρόγυνο, θα μπορούσε να βλέπει συνεχώς την τομή, να θυμάται τις συνέπειες της έπαρσής του και να κάθεται φρόνημο. Για να κλείσει την τομή, ο Απόλλωνας τραβούσε το δέρμα από όλο το σώμα τους και το έδενε σαν πουργί στην περιοχή της κοιλιάς, δημιουργώντας τον ομφαλό. Δημιούργησε με ένα ειδικό έργαλείο, όμοιο με αυτό του τσαγκάρη, τα στήθη και εξομάλυνε τις περισσότερες ρυτίδες, αφήνοντας μόνο μερικές στην περιοχή της κοιλιάς σαν υπενθύμιση του τι συνέβει.

Μετά τη διχοτόμηση, τα ανδρόγυνα, πλέον ημίτομα, αναζητούσαν το καθένα το άλλο του μισό. Τύλιγαν τα χέρια τους ο ένας γύρω από τον άλλο, σφιχταγκαλιασμένοι και γεμάτοι πόθο να ξαναενωθούν. Αδυνατώντας να αφήσουν το ένα το άλλο έβρισκαν το θάνατο από την πείνα και την αδυναμία προς οποιαδήποτε ενέργεια. Όταν το ένα ημίτομο πέθαινε, αυτό που έμενε ζητούσε να βρει ένα άλλο να αγκαλιάσει, είτε ήμισυ γυναικού πλήρης ήταν, είτε ανδρός (αυτό που ονομάζουμε σήμερα γυναίκα και άντρα).

Ο Δίας, βλέποντας τα σε αυτήν την κατάσταση τα λυπήθηκε και αποφάσισε να μεταφέρει τα γεννητικά τους όργανα μπροστά, ώστε η γονιμοποίηση πλέον να γίνεται όχι στο χώμα, αλλά μέσα τους. Με αυτή του την απόφαση αποσκοπούσε στο αν κατά το αγκάλιασμα συναντηθούν αρσενικό με θυληκό, να γονιμοποιηθούν και να μην εξαφανιστεί το είδος. Αν πάλι συναντηθεί αρσενικό με αρσενικό να χορτάσουν κάποια στιγμή τη συνουσία ώστε μετά να έχουν όρεξη να δουλέψουν.

Από τότε λοιπόν υπάρχει ο έρωτας, που είναι η ανάγκη για συνένωση και επιστροφή στην πρωταρχική μας μορφή. Κάθε άνθρωπος, είναι ένα ημίτομο ανθρώπου που αναζητά συνεχώς το άλλο του ημίτομο, την κοινή του καταγωγή, ώστε τα δύο να ξαναγίνουν ένα και να ολοκληρωθεί. Οι άντρες που προέρχονται από από το μεικτό φύλο αναζητούν γυναίκες. Οι γυναίκες που προέρχονται από το μεικτό φύλο αναζητούν άντρες, ενώ οι γυναίκες που είναι ημίτομα ολόκληρης γυναίκας αναζητούν γυναίκες (λεσβίες). Αντίστοιχα και οι άνδρες – ημίτομα ολόκληρου άνδρα αναζητούν άνδρες. Κατά τον Αριστοφάνη οι τελευταίοι είναι και οι πιο εκλεκτοί επειδή έχουν από τη φύση τους πολύ ανδρισμό, με απόδειξη το ότι είναι οι μόνοι που όταν εξελιχθούν ασχολούνται με τα πολιτικά.

Ο Αριστοφάνης πιστεύει ότι μόνο με αυτή τη συνένωση το γένος μας θα μπορούσε να φτάσει το φυσικό αποτέλεσμα του έρωτα και να αποκτήσει ξανά ευδαιμονία. Γιατί ο έρωτας είναι ο *“οδηγητής προς τις συγγενείς μας φύσεις, και για το μέλλον μας χαρίζει πλούσιες ελπίδες, εφ' όσον εμείς αποδίδουμε προς τους θεούς σεβασμό, να μας επαναφέρει στην αρχική μας κατάσταση και να μας θεραπεύσει, να μας καταστήσει κατ' αυτόν τον τρόπον μακαρισμένους και ευτυχείς”*.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Η γέννηση του Πήγασου

Κατά τον Ησίοδο (Θεογονία 276-282), ο Πήγασος ήταν καρπός της ένωσης του Ποσειδώνα με τη Γοργώ Μέδουσα. Ξεπήδησε από τον λαιμό της όταν την αποκεφάλισε ο Περσέας με τη συνδρομή της Αθηνάς.

ΙΟΥΔΑΙΣΜΟΣ | ΝΕΦΕΣ

Στην Γραφή, η ιουδαϊκή λέξη νέφες που μεταφράζεται ως ψυχή ή πνοή αναφέρεται γύρω στις 750 φορές. Μία από τις αρχικές σημασίες ήταν ήταν αυχέννας και λαιμός. Γύρω από τον όρο αυτό έχει αναπτυχθεί εκτενής συζήτηση που σχετίζεται με την ανθρώπινη υπόσταση. Λόγιοι με πλατωνικές επιρροές δίνουν στην λέξη νέφες και την ανθρώπινη ψυχή μια μεταφυσική και αθάνατη διάσταση που τη διαχωρίζει από το ανθρώπινο σώμα και την υλική του υπόσταση, υπερασπιζόμενοι το δυισμό ψυχής – σώματος. Από την άλλη πλευρά, πιστοί αναλυτές της Γραφής τονίζουν ότι η λέξη νέφες αναφέρεται στον άνθρωπο σαν εαυτό, σαν ολότητα και πιο συγκεκριμένα στην ανθρώπινη πνοή που θεωρείται η πρωταρχική ένδειξη της ζωής. Και στις δύο περιπτώσεις, πέρα από την αρχική της μετάφραση, η λέξη νέφες σχετίζεται με το λαιμό. Στην πρώτη περίπτωση ο λαιμός αποτελεί τη δίοδο εξόδου της ψυχής από το σώμα μετά το θάνατο, και στην άλλη περίπτωση αποτελεί το μέσο της διαδικασίας της αναπνοής. Οι μεταφράσεις της λέξης νέφες είναι:

- Ψυχή
- Άτομο όπως αυτό αποτελείται στη σωματική του πραγματικότητα
- Ον
- Πνοή
- Λαιμός
- Λάρυγγας
- Εαυτός
- Προσωπική ανωνυμία
- Ζωντανό ον
- Ον που αναπνέει
- Το άτομο που δε ζει πλέον, το πτώμα

- ΦΟΒΟΣ

ΥΒΡΙΔΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑΣ

Στην ελληνική μυθολογία, υπήρχαν πολλά πλάσματα τα οποία αποτελούνταν από κεφάλι ενός ζώου και σώμα ενός άλλου, υβρίδια. Τα αποκαλούσαν τέρατα και προκαλούσαν τρόμο και καταστροφή. Οι μορφές που συνδύαζαν αντιπροσώπευαν ένα συγκεκριμένο τύπο συμφορών. Ο λαιμός σε αυτήν την περίπτωση αποτελεί τη σύνδεση των δύο μορφών.

Χίμαιρα: εξέπνεε φωτιά, είχε σώμα κατσίκας, κεφάλι λιονταριού και ουρά φιδιού. Κάποιες φορές απεικονίζεται τρικέφαλος.

Μαντιχώρας: Τέρας με κεφάλι άνδρα και σώμα λιονταριού

Μινώταυρος: (Αστεριών) Τέρας με κεφάλι ταύρου και ουρά και σώμα άνδρα

Σφίγγα: Πλάσμα με σώμα λιονταριού και κεφάλι γυναίκας

Τελχίνες: Ειδικευμένοι εργάτες μετάλλου με κεφάλια σκύλων και βατραχοπέδιλα φώκιας στη θέση των χεριών.

Έχιδνα: Πρόσωπο όμορφης γυναίκας και σώμα ερπετού

Γρύπας: (Κρήτη) Αετίσιο κεφάλι, λιονταρίσιο σώμα και φιδίσια ουρά. Συμβόλιζε τη βασιλική και θεία ισχύ.

Άρπυιες: Τέρατα με μορφή πουλιών και κεφάλι γυναίκας.

Σειρήνες: Ανθρώπινο γυναικείο κεφάλι και σώμα αρπακτικού πουλιού.

Φόβος: Στην ασπίδα του Αγαμέμνονα απεικονίζεται με κεφάλι λιονταριού

Κένταυροι: Σώμα αλόγου και σώμα με κεφάλι ανθρώπινο. Ο λαιμός του ζώου αντικαθίσταται από ανθρώπινο σώμα

Τάλος: μυθική φιγούρα που σχετίζεται με την Κρήτη. Χάλκινος γίγαντας με κεφάλι ταύρου. Είχε μία μοναδική φλέβα που ξεκινούσε από το λαιμό και κατέληγε στη φτέρνα, όπου έκλεινε με ένα μπρούτζινο καρφί.

Άρης και φόβος

Πλάσματα με πολλούς λαιμούς

Κέρβερος: Τρικέφαλο κυνηγόσκυλο με ουρά που κατέληγε σε κεφάλι δράκου. Φρουρούσε τις πύλες του Άδη.

Όρθρος: Δικέφαλο σκυλί, αδερφός του Κέρβερου

Άργος ο Πανόπτης: Τερατόμορφος γίγαντας, φρουρός της ερωμένης του Δία Ιούς, διπρόσωπος και με σώμα γεμάτο από μάτια.

Γηρυόνης: Τρισώματος ή τρικέφαλος γίγαντας (γηρύω=φωνάζω, σκούζω)

Σκύλλα: Είχε έξι λαιμούς και άρπαζε αντίστοιχους ναυτικούς από τα διερχόμενα πλοία

- RALPH WALDO EMERSON

Συγγραφέας, ποιητής και φιλόσοφος. Επηρεασμένος από ρεύματα όπως τον Αγγλικό και Γερμανικό Ρομαντισμό, το Νεοπλατωνισμό, Καντιανισμό και Ινδουισμό, ανέπτυξε μία μεταφυσική της διαδικασίας, μία επιστημολογία της διάθεσης και μια υπαρξιακή ηθική της αυτοβελτίωσης. Ο Έμερσον επαινεί ένα είδος απρόσωπης εμπιστοσύνης και την πρακτική ενός «σοφού σκεπτικισμού». Υπάρχουν στιγμές, γράφει που πρέπει να αφεθούμε και να εμπιστευτούμε τη φύση του σύμπαντος. «Όπως ο ταξιδιώτης που έχει χάσει το δρόμο του, αφήνει τα ηνία (την εξουσία) στο λαιμό του αλόγου του και εμπιστεύεται το ένστικτο του ζώου για να βρει το δρόμο του. Έτσι πρέπει να κάνουμε με το θείο ζώο που μας μεταφέρει σ' αυτόν τον κόσμο.»

Ο λαιμός του αλόγου σε αυτήν την περίπτωση λειτουργεί σαν μια ζωντανή πυξίδα. Είναι η σύνδεση του αναβάτη με τον προορισμό του, αφού στο οπτικό του πεδίο ορίζει το σημείο του ορίζοντα στο οποίο κατευθύνεται. Είναι επίσης και το μόνο σημείο του αλόγου το οποίο βλέπει συνεχώς ο αναβάτης.

ΘΑΝΑΤΟΣ

- ΠΝΙΓΜΟΣ

Πνιγμός είναι ο μηχανικός εμποδισμός της ροής του αέρα από το περιβάλλον στους πνεύμονες. Διακόπτει την αναπνοή και είναι μερικός ή ολικός. Παρατεταμένο ή ολοκληρωτικό αποτέλεσμα του πνιγμού αποτελεί η ασφυξία, η οποία οδηγεί στην ανοξία και πιθανά στο θάνατο.

ΣΤΡΑΓΓΑΛΙΣΜΟΣ

Ο στραγγαλισμός είναι η συμπίεση του λαιμού που οδηγεί στην αναισθησία ή το θάνατο, προκαλώντας υποξικό επεισόδιο στον εγκέφαλο. Δεν είναι απαραίτητα θανάσιμος, εφόσον μερικός πνιγμός πραγματοποιείται κατά την ερωτική ασφυξία, το choking game και πολλές πολεμικές τέχνες και τεχνικές αυτοάμυνας.

Υπάρχουν τρία βασικά είδη στραγγαλισμού που διαχωρίζονται ανάλογα με το μηχανισμό που χρησιμοποιείται:

- Ο απαγχωνισμός (ανάρτηση από το λαιμό μέσω κάπου σχοινιού)
- Ο στραγγαλισμός χωρίς ανάρτηση με τη χρήση βρόχου
- Ο στραγγαλισμός με τα χέρια ή τα δάχτυλα

Αυτοερωτικά ασφυξία

Αυτοερωτική ασφυξία ονομάζεται η μείωση εφοδιασμού οξυγόνου στον εγκέφαλο σε κατάσταση υψηλής σεξουαλικής διέγερσης και την προτιμούν κυρίως οι άνδρες. Αυξάνει τη διέγερση και μεγιστοποιεί την ένταση του οργασμού. Συνήθως δένεται ένα σχοινί γύρω από το λαιμό κατά τον αυνανισμό, το οποίο χαλαρώνεται πριν τον οργασμό. Κατά καιρούς έχουν εφευρεθεί διάφοροι τρόποι απελευθέρωσης από το σχοινί αμέσως πριν χαθούν οι αισθήσεις. Διαφοροποιείται από το σεξουαλικό μαζοχισμό όπου οι συμμετέχοντες πραγματοποιούν τελετουργικές θεματικές αιχμαλωσίας. Διάφορες ονομασίες του είναι το choking game, fainting game, space monkey και ασφυξιοφιλία.

- ΘΑΝΑΤΙΚΗ ΠΟΙΝΗ

ΑΠΑΓΧΩΝΙΣΜΟΣ

Απαγχωνισμός είναι η ανάρτηση ενός ατόμου από μία θηλειά στην περιοχή του λαιμού. Αποτέλεσε κοινή μέθοδο της θανατικής ποινής κατά το Μεσαίωνα και είναι η επίσημη μορφή εκτέλεσης σε πολλές χώρες και περιοχές. Αποτελεί επίσης και συνήθη μέθοδο αυτοκτονίας.

Κατά την ποινή του απαγχωνισμού ως βρόχος χρησιμοποιείται η θηλειά ή αγχώνη. Ο θάνατος επέρχεται από το σπάσιμο του αυχένα ή από ασφυξία. Κατά το Μεσαίωνα ήταν ένας από τους πιο εξευτελιστικούς θάνατους, λόγω των σπασμών που προκαλούνταν στον εκτελεζόμενο. Αποτελούσε ποινή των κατώτερων κοινωνικών τάξεων και επικράτησε κυρίως κατά την περίοδο του Μ Κωνσταντίνου. Τα τρία βασικά είδη των κατασκευών που χρησιμοποιούνταν κατά τον απαγχωνισμό ήταν οι κατασκευές σχήματος Γ, Π και οι πυραμίδες με τρία υποστηλώματα.

Αγχώνη ονομάζεται η θηλειά που επιφέρει πνιγμό. Προέρχεται από το ρήμα «άγχω», που σημαίνει σφίγγω με ιμάντα το λαιμό κάποιου και αποτελεί ενεργητική φωνή του ρήματος «άγχομαι».

Κατά την εκτέλεση της ποινής του απαγχωνισμού το μήκος του σχοινιού που έπρεπε να χρησιμοποιηθεί είχε συγκεκριμένη αναλογία σε σχέση με το βάρος του σώματος του εκτελεζόμενου. Αν το σχοινί έχει το σωστό μήκος, τότε ο θάνατος είναι ακαριαίος λόγω σπασίματος του αυχένα, άρα και ανώδυνος. Αν το σχοινί είναι κοντότερο, τότε ο θάνατος επέρχεται από ασφυξία. Αν είναι μακρύτερο τότε υπάρχει κίνδυνος αποκεφαλισμού λόγω της μεγάλης τάσης που ασκείται κατά την πτώση. Το σχοινί ήταν συνήθως φτιαγμένο από κάνναβις, είχε μήκος γύρω στα 3,5μ και διάμετρο 4εκ. Αργότερα επενδυόταν με δέρμα chatnois για την αποφυγή καψίματος.

Πριν την εκτέλεση, το σχοινί τεντώνονταν για 12 ώρες με ένα σακί άμμου, ίσου βάρους με το μελλοθάνατο, ώστε να μειωθεί η διαμετρός του κατά 1εκ και να λάβει τη μέγιστη πιθανή επιμήκυνση άρα και ισχύ και να αποφευχθεί ο αποκεφαλισμός. Στις γυναίκες συνηθίζονταν να τους δένουν τα πόδια με τα ρούχα τους ώστε κατά την πτώση να μη φανούν τα εσώρουχά τους.

ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΜΟΣ

Αποκεφαλισμός είναι ο διαχωρισμός του κεφαλιού από το σώμα στο σημείο του λαιμού και είναι θανάσιμος. Ο όρος αναφέρεται κυρίως στον αποκεφαλισμό εκ προθέσεως στα πλαίσια δολοφονίας ή θανατικής ποινής. Ο

αποκεφαλισμός ως θανατική ποινή προβλέπεται στη νομοθεσία διάφορων χωρών όπως η Σαουδική Αραβία, η Υεμένη, το Ιράν και το Κατάρ.

Ο αποκεφαλισμός χρησιμοποιείται σαν μέθοδος θανατικής ποινής εδώ και 1.000 περίπου χρόνια. Οι όροι “capital offence, crime, punishment” προέρχονται από τη λατινική λέξη caput που σημαίνει κεφάλι και αναφέρονται στην ποινή του αποκεφαλισμού (decapitation). Θεωρείται ένας από τους πιο έντιμους τρόπους θανάτωσης, ενώ στην Αγγλία αποτελούσε προνόμιο των ευγενών. Σε κάποιες χώρες όπως η Κίνα, αντιθέτως θεωρείται ατιμωτικός γιατί πιστεύουν πως ο διαχωρισμός του σώματος από το κεφάλι αποτελεί ασέβεια προς τους προγόνους τους που τους έφεραν στη ζωή.

Ο αποκεφαλισμός συνήθως πραγματοποιούνταν με σπαθιά, τσεκούρια ή μαχαίρια. Αν οι λεπίδες τους ήταν ακονισμένες και ο δήμιος προσεχτικός, ο θάνατος ήταν ανώδυνος και ακαριαίος. Γι' αυτό το λόγο ο ετοιμοθάνατος συνηθίζονταν να δίνει μία χρυσή λίρα στο δήμιο ώστε να κάνει σωστά τη δουλειά του.

Γκιλοτίνα

Η γκιλοτίνα είναι μία συσκευή (μηχανισμός), που σχεδιάστηκε για τη διεξαγωγή απαγχωνισμών. Αποτελείται από ένα ψηλό, κατακόρυφο σκελετό στην κορυφή του οποίου αναρτάται μία λεπίδα. Ο εκτελεζόμενος στερεώνεται στη βάση του σκελετού, με το λαιμό του στο ύψος της λεπίδας, και η λεπίδα ελευθερώνεται αποκεφαλίζοντάς τον. Η συσκευή αυτή χρησιμοποιούνταν κυρίως κατά τη Γαλλική Επανάσταση. Αποτελούσε τη βασική μέθοδο εκτέλεσης της θανατικής ποινής στη Γαλλία μέχρι και το 1981 που καταργήθηκε από τον Francois Mitterrand.

Η γκιλοτίνα δημιουργήθηκε για να προκαλεί γρήγορο και ανώδυνο θάνατο κατά την εκτέλεση, χωρίς να απαιτούνται ιδιαίτερες ικανότητες από τον εκτελεστή, ο οποίος μετά την εκτέλεση κραούσε το κεφάλι και το έδειχνε στο πλήθος. Εικάζεται ότι υπήρχαν περιπτώσεις όπου το πρόσωπο συνέχιζε να κινείται για κάποια δευτερόλεπτα μετά τον αποκεφαλισμό. Η γκιλοτίνα χρησιμοποιούνταν επίσης στην Αλγερία και το Βατικανό.

Γερμανική λαιμητόμος

Η γερμανική λαιμητόμος (καρμανιόλα) ήταν μια συσκευή όμοια με τη γκιλοτίνα και χρησιμοποιούνταν για αποκεφαλισμούς στη Γερμανία από το 17^ο αιώνα έως και το 1949 που καταργήθηκε η θανατική ποινή. Στη Ναζιστική Γερμανία χρησιμοποιούνταν για την εκτέλεση κατάδικων ποινικών και πολιτικών εγκλημάτων (πχ προδοσία), ενώ εκτιμάται ότι στη Γερμανία και την Αυστρία, την περίοδο 1935 - 1945 εκτελέστηκαν στην λαιμητόμο γύρω στα 160.000 άτομα. Η εκτέλεση στην λαιμητόμο θεωρούνταν ατιμωτικός θάνατος.

- ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Τυφώεας και λιοντάρι της Νεμέας

Ο Τυφώεας ή Τυφώνας ήταν ο τελευταίος αντίπαλος του Δία. Ο Ήφαιστος για να τον ακινητοποιήσει κρέμασε στο λαιμό του τον άκμονα (το αμόνι).

Ο Ηρακλής, κατά το μύθο, κατάφερε να σκοτώσει το λιοντάρι της Νεμέας σφίγγοντας δυνατά το λαιμό του μέχρι να πνιγεί.